T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI

ÇANAKKALE MÜZESİ CALVERT KOLEKSİYONU'NDA SAKLANAN BOYUNLU LEKYTHOSLAR

Yüksek Lisans Tezi

Hande Yiğit

Ankara-2007

T.C.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)

ANABİLİM DALI

ÇANAKKALE MÜZESİ CALVERT KOLEKSİYONU'NDA SAKLANAN BOYUNLU LEKYTHOSLAR

Yüksek Lisans Tezi

Hande Yiğit

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Coşkun Özgünel

Ankara-2007

TEZ ONAY SAYFASI

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
ARKEOLOJİ (KLASİK ARKEOLOJİ)
ANABİLİM DALI

ÇANAKKALE MÜZESİ CALVERT KOLEKSİYONU'NDA SAKLANAN BOYUNLU LEKYTHOSLAR

Yüksek Lisans Tezi

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Coşkun Özgünel

Tez Jürisi Üyeleri

Adı ve Soyadı	**İmzası**
Prof. Dr. Coşkun Özgünel	**.....**
Prof. Dr. Ömer Çapar	**.....**
Doç. Dr. Kutalmış Görkay	**.....**

Tez Sınavı Tarihi .....

ÖNSÖZ

"Çanakkale Müzesi Calvert Koleksiyonu'nda Saklanan Boyunlu Lekythoslar" adı altında incelediğimiz bu tez, daha önce tanıtılmış olan Thymbra antik kentine ait altı eserin de dahil olduğu ve koleksiyondaki bodur lekythoslar dışındaki lekythosların incelenmesini içermektedir. Araştırmamız, lekythosların incelenerek form gelişimleri içerisinde benzerleri ile karşılaştırılarak sınıflandırılması, tarihlendirilmesi ve ressamların belirlenmesine yönelik bir katalog çalışması olarak sürdürülmüştür.

Tanıtılmayı bekleyen böyle önemli bir koleksiyona ait eserleri, tez konusu olarak belirleyerek, çalışmamda destekleyip yönlendiren çok değerli hocam Sn. Prof. Dr. Coşkun Özgünel' e teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Ankara-2007 Hande Yiğit

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ii

BÖLÜM I

Giriş 1

BÖLÜM II

a) Frank Calvert Tarafından Gerçekleştirilmiş Kazılar, Araştırmalar ve Buluntu Bilgileri 4

b) Troas ve Batı Anadolu'da Attika Siyah Figür lekythosların Dönemlere Göre Sayısal Dağılımı 7

BÖLÜM III

a) Lekythosların Form Gelişimi 10

b) Tipler 12

BÖLÜM IV

Katalog 16

BÖLÜM V

Tablo 4 (a,b,c,d,e,f) 106

BÖLÜM VI

Sonuç 112

ÖZET 115

SUMMARY 116

BİBLİYOGRAFYA 117

LEVHALAR 119

BÖLÜM I

Giriş

Araştırmaları ve kazı çalışmalarıyla tanınan F. Calvert, öncelikli olarak Troya'yı ortaya çıkarmak amacıyla, Troas'ta yaklaşık 60 yıllık bir süreyi araştırma ile geçirmiştir. Bu süre içerisinde 17den fazla site keşfetmiş ve 30 farklı kazı çalışması yürütmüştür.[1] Buluntularla ilgili bazı makaleleri Archaeological Journal'da yayınlanmıştır. Zamanın arkeologları ve gezginleri Troya araştırmalarının merkezi kabul edilen, malikhanesi (Erenköy), ağabeyi Frederick Calvert' e ait Batak Çiftliği, Antik Klios (Kilitbahir) ve Troad bölgesinin merkez ve güney bölgesinde yaptığı pek çok araştırmada sayısız buluntu elde etmiştir. Jeoloji, Coğrafya, Botanik, Paleontoloji alanlarındaki bilgisini araştırmalarında kullanmış, H. Schliemann ve C. Thomas ve Newton gibi dönemin araştırmacı ve gezginlerinin desteğini almıştır.

Calvert kazılar sonucu ulaştığı pek çok eseri elinde büyük bir koleksiyon olarak bulundurmuştur. Sayı olarak, 1864 yılında Newton'a yazdığı mektupta sadece vazo olarak 400'ün üzerinde esere sahip olduğundan bahsetmiştir.[2] Buluntuların bir kısmı British Museum ve Worchester Art Museum'da yer alırken, bir kısmı 'Calvert Koleksiyonu' olarak Çanakkale Müzesi'nde korunmaktadır. Bu koleksiyon arkeolojik açıdan, çeşitliliği ve zenginliğiyle önemli bir yere sahiptir. Calvert'in ailesinde bulunan belgeler (yeğenindeki mektuplar vb.), kendi notları (topografik içerikli); yayınlanmış az sayıda ve kısa araştırma makaleleri, çağdaşı ve günümüz bilim adamlarının yorumları, yapmış olduğu uzun yıllara dayanan araştırmalardan

[1] AJA (99), 1995, Susen H. Allen, S. 379.
[2] a.g.m., S.379

umulan birikime bakıldığında son derece kısır ve yüzeyseldir. [3] Bunda, zamanın şartları, çağdaşlarından aldığı yardımın yanısıra karşılaştığı olumsuzluklara tepkisi, zamanın arkeolji bilimindeki yetersizlikleri ve Calvert'in kişisel bakış açısının neden olduğu düşünülmektedir.

Calvert Koleksiyonu'nda bulunan eserler arasında önemli bir yer tutan ve halen Çanakkale Müzesi'nde saklanan lekythos grubu araştırmamızın ana konusunu oluşturmaktadır.

Lekythos formlarından 'Deinera' ve bodur tiplerin bulunmadığı, omuzlu lekythos ve silindir formlu lekythoslar olmak üzere 58 adet siyah ve kırmızı figür lekythos çalışmamızın kapsamını oluşturmaktadır. Araştırmamızda ağırlıklı olarak 'Corpus' serisi taramaları ve Thiersch Kataloğu[4] olmak üzere, lekythoslarla doğrudan ya da bağlantılı kitap ve makalelere ulaşılmıştır. C. H. Emilie Haspels, Attic Block- Figured lekythos, Paris 1956, Y. Tuna Nörling, Die Attisch-Schwarzfigurige Keramik und der Attische Keramikexport Nach Kleinasien, Die Ausgrabungen von Alt-Smyrna und Pitane, Band 41, Tübingen 1995, çalışmamızda en sık başvurduğumuz kaynakların başında gelmektedir. Tuna-Nörling, Attika siyah figür seramiğinin, Batı Anadolu'daki bölgelere ve kentlere göre dağılımının tespitine yönelik bir çalışma gerçekleştirmiştir. Bu anlamda Troas bölgesi başlığı altında incelenen buluntu ve atölye-ressam tespitleri çalışmamız için önemli bir kaynak oluşturmuştur. Özellikle kataloğumuz içerisinde yer alan Thymbra Nekropol buluntuları arasında yer alan lekythoslar bu kaynak aracılığıyla yorumlanmaya çalışılmıştır.

[3] Cook, Troad, S. 36.
[4] H. Thiersch, Katalog der Sammlung Calvert in den Dardanellen und in Thymbra im Auftrag des Kaiserlich Deutschen Archeologischen Instituts, (1902).

Beazley (internet) arşivi ve Ure Katalog (internet) taraması, araştırmamızda yararlanılan diğer önemli kaynaklardır. Calvert kazı ve araştırmalarına ait en sağlıklı envanter Thiersch kataloğunda yer almaktadır. Ancak katalog tüm buluntuları içermemektedir ve buluntu kaynaklarıyla ilgili kesin bilgiye ulaşma şansı oldukça zayıftır. Bu anlamda araştırmamızda Calvert kazılarına ait farklı kaynaklarda toplanan veriler önem sırasına göre Calvert, buluntular, gömüler, seramikler, siyah figürlü lekythoslar gibi anahtar kelimelerin geçtiği alıntılar, diğer kazı bilgilerinden (detaylardan) arındırılarak, araştırmamıza yardımcı olabilecek ipuçları vermesi açısından belirlenmeye çalışılmıştır.

Tezimiz bir katalog çalışması olarak oluşturulmuştur. Eserlerin, yapılan araştırmalar ışığında, form ve bezemelerin tanımlanması, benzer örneklerle karşılaştırmalı bilimsel yöntem aracılığıyla ressamlara atfedilmesi ve tarihlendirilmesine yönelik bir çalışmadır.

BÖLÜM II

a) Frank Calvert Tarafından Gerçekleştirilmiş Kazılar, Araştırmalar ve Buluntu Bilgileri

Araştırmamız açısından önem sırasına göre:

Thymbra: Günümüzde Kumkale Tarım İşletmesi sınırları içinde yer alan Hisarlık Tepesi'nin 4 mil (yaklaşık 6,5 km güneydoğusunda, Akçaköy'deki Batak Çiftliği civarında, Hanay Tepe ile Harman Tepe arasındaki alandaki mezarlardan (çoğu yuvarlak düz taş plaklarla ağızları kapatılmış) çok sayıda buluntu elde edilmiştir. Yanlız Arkaik Çağ'da yerleşime sahne olmuş olan şehrin Araplar Boğazı'nın kuzeydoğusunda, Küçük Fığlı Tepesi üzerinde olduğu bilinmektedir. Calvert Thymbra Antik Kenti'nin yerinin tespit edilmesine yönelik çalışmalar sırasında Kemersu ve Karamenderes Deresi'nin çevresinde yürüttüğü kazı çalışmalalarında gün ışığına çıkardığı mezar buluntuların bir bölümü bugün Çanakkale Müzesi'nde 'Calvert Koleksiyonu' olarak korunmaktadır.

Tarih öncesi çağlarda Aşağı Kara Menderes ovası civarında bugünkü bilgiye göre en az yedi yerleşim alanı bulunmaktadır. Bunların üçü ova kenarında, dördü ise kıyıdadır. Ova kenarındaki yerleşmelerden ikisi Troia ve Hanay Tepe'dir. Calvert Hanay Tepe üzerindeki yerleşimin Prehistorik Thymbra olduğunu düşünmüştür. Arkaik çağ'dan sonra Thymbra'da nüfus çok azalmış olmalıdır. Klasik ve Hellenistik çağlarda nüfusun bir bölümü Hanay Tepesi'ne inmiş olabilirdi. Hanay

Tepe ile Harman Tepe arasındaki büyük mezarlık özellikle bu dağılma dönemine aittir.[5]

Calvert Schliemann'a yazdığı mektupta Nekropolden pek çok vazoyu koleksiyonuna kattığını belirtmiştir.[6]

Araştırmamız açısından Calvert'in yapmış olduğu kazı çalışmaları önemli yer tutmaktadır. Kemerdere vadisi'nin Menderes civarına açıldığı yerde, sırtın tam ucunda bulunan alan 1857 ve 1879'da Calvert tarafından kazılmıştır.[7]

1879'da kazısında Schliemann 3 ana kat saptanmıştır (tarih sırası ile B, C, A katları). B katı İlk Tunç çağ'a, C Katı Son Tunç çağ'a aittir. A katı (arkaik ve klasiktir). En üstte Bizans çağı mezarları bulunmuştur. Antik mezarlıktan sayısız siyah figürlü (atik ve yerel) vazolar, bronz fibulalar, Korinth vazoları vb. bulunmuştur. Buluntuların MÖ. 6. ve 5. yüzyıllara ait olduğu düşünülmekte olup, Calvert kazılarında en fazla buluntu bu bölgede ortaya çıkarılmıştır.[8]

Ophryneion: (1853-1879) Erenköy'ün (İntepe) 1,5-2 km kuzeyinde Çanakkale Ezine yolu üzerinde, yol kenarı parkının üzerindeki çamlık tepedir. Şehrin mezarlığı güneyde Erenköy-İntepe arasında kalıyordu. Newton'a göre MÖ. 3. yüzyıl ve öncesine dayanan bir yerleşim merkezidir.[9] Kayalık bölgelerdeki boğazın yan tarafındaki alanlardan Korinth seramikleri, Doğu Helen tabakları, arkaik figürlü buluntular, atik vazolar (Siyah sırlı) bulunmuştur. Yeri tam bilinmese de vazoların genel olarak mezarlarda bulunduğu kesindir.[10]

Neandria: Çıkrı Dağı'ndaki antik kent 520 rakımlı bir alanda olup 1400 x 450 m çapındadır. Calvert 1881'de kalenin başında 6 mezar kazmıştır. Aralarında MÖ. 6.

[5] Akarca,Troas s. 44.
[6] Heuck S, Calvert, s. 384.
[7] Archeological Journal (1859) s. 1-16 ve Schliemann, 'İlıos' (Fransızca baskısı, 1885) S. 947-962.
[8] Cook, Troad. s. 37 ve J. Boardman 'The Greek Oversias, 1964, 277 (PL21a).
[9] Akarca, Troas. s. 36-37.
[10] Cook, Troad. s. 74-76.

yüzyıl vazoları, korinth aryballosları siyah sırlı atik vazolar (geç 5. yüzyıl ve erken 4. yüzyıl), kantharoslar vb. bulmuştur. Mezarlığın MÖ. 7. yüzyıla kadar ulaştığı görülmektedir. Buluntuların bir kısmı 'Calvert Kataloğu'nda yer almaktadır.[11]

Sigeum: (Thiersch Katoloğu'nda Sigeon olarak girilmiştir). Arkaik ve klasik çağda aşağı Menderes ovası'nın en büyük şehridir. Kuzeyde yamacın başladığı yerdeki Patroklos tümülüs'ü 1855'de Calvert tarafından kazılmış, genel olarak arkaik ve klasik buluntular çıkarılmıştır (pyxis, Ion tabakları, terrakotalar, lekythoslar vb.).[12]

Tavolia (Topbaşı Burnu): Calvert buradaki küçük köyde eski yerleşimin izleri, tümülüs ve sahilin batısına uzanan büyük antik mezarlıktan bahseder (pithos gömüler). Thiersch çoğu buluntunun MÖ. 5. yüzyıl ve erken 4. yüzyıl dönemine ait olduğunu belirtiyor (çoğu MÖ. 5. yüzyıla ait kırmızı figürlü lekythoslar, pelike, aryballos, Hellenistik terrakota figürlerinler vb.).[13]

Babakale (Plaeokastro): (1853-1879) Calvert bir dağ sırtında hellenistik kaplara rastlamıştır. Sitede arkaik ve klasik döneme ait büyük miktarda vazo bulunmuştur (MÖ. 5. ve 4. yüzyıla ait siyah sırlı buluntular vb.).[14]

Ballı Dağ (Ballık): Küçük antik şehrin varlığı Hellenistik çağ başında sona ermiştir. Calvert şehrin mezarlığını kazmış, özellikle kayalar arasında yan yatırılmış Pithos gömüler bulmuştur. Ballık çevresinde dikkat çeken tümülüslerdir. Şehri yakınlığına göre 1860'da en büyük tümülüs olan 3. tümülüs dağın karşısındaki Çoban Tepe tümülüsü ve Yüksek Taşoba yakınlarındaki mezarlardan buluntular elde edilmiştir.[15]

[11] Cook, Troad. s. 204-207.
[12] Cook, Troad. s. 177.
[13] Cook, Troad, s. 83-85.
[14] Cook, Troad, s. 80-81.
[15] Akarca, Troas, s. 49-50, Cook, Troad. s. 127.

Colonae: Erenköy ve Beşige koyu arasındaki alan 1859'da Calvert tarafından keşfedilmiştir. Sur duvarları dışındaki gömülerden pek çok buluntu edilmiştir.

Ovacık: Calvert'in üst Kemer Su ve Dümrek arasındaki Kızılkaya'daki kazısındaki buluntular Thiersch Kataloğu'nda 'Ovadschick' adıyla geçmiştir. Arkaik ve Hellenistik dönem'e ait buluntulara rastlanmıştır (aryballos'lar, MÖ. 5. yüzyıla ait lekythoslar vb).[16]

Akköy (Ezinç): Thiersch Kataloğu'ndaki site sıralanmasında 4. sırada "Berytis" adıyla geçen alandaki arkaik ve klasik mezarlarda atik buluntulara rastlanmıştır.[17]

b) Troas Bölgesi ve Batı Anadolu'da Attika Siyah Figür Lekythosların Dönemlere Göre Sayısal Dağılımı

Attika siyah figür seramiğinin Batı Anadolu'daki buluntu yerlerine ilk olarak Bailey[18] ve ardından Roebouk[19] değinmiştir. Ancak her iki çalışmada da buluntu miktarlarından bahsedilmemiştir. Tuna-Nörling Attika siyah figür buluntularının Batı Anadolu ve Troas'taki kentlere göre dağılımını ve buluntu miktarlarını karşılaştırmalı olarak incelemiştir[20].

Troas'ta Attika siyah figür buluntu sayısı M.Ö. 6.yy. ortasından itibaren artış göstermektedir. M.Ö. 6.yy. sonu-5.yy. ilk çeyreğinde lekythoslar kap

[16] Cook, Troad, s. 133.
[17] Cook, Troad s. 277.
[18] Bailey, JHS (59-60), 1940, s. 60-79.
[19] Roebouk, Ionian Trade and Colonization, 1959
[20] Tuna-Nörling, Tubingen, 1995.

formları arasında öne çıkmış ve özellikle 5.yy.'ın ilk yarısında miktar olarak en sık görülen seramik grubunu oluşturmuşlardır[21].

Lekythosların, diğer Attika siyah figürlü buluntulara göre oranı 525-500 döneminde % 9,63 iken M.Ö. 6.yy. sonu-5. yy. başında bu oran % 14,54'e yükselmiştir[22]. % 27,02 oranına ulaşılan 500-475 döneminde Anadolu'ya Atina'dan yapılan siyah figür seramik ithalatı da sayısal olarak en üst noktasına ulaşmıştır[23]. Bunlar arasında bazı figürsüz palmetli lekythoslar ve bezekli lekythoslar, omuz bezemeli siyah gövdeli lekythoslar yer almaktadır[24]. Bu anlamda bir çok siyah figür seramiğin 6. yy. sonu ve 5. yy.'ın ilk çeyreğinde Anadolu'ya ithal edildiği düşünülmektedir[25]. 550-470 döneminde Atina Agorası'nda da lekythoslar % 37,5 oranıyla buluntular arasında öne çıkmıştır[26].

[21] Ibid, s.105.
[22] Ibid, s.122
[23] Ibid, s.123
[24] Ibid, s.122.
[25] Ibid, s.123.
[26] Ibid, s.132-134.

	Troas	Aiolia	İonia	Likya	Lidya	Mysia	Frigya
575-550	2	-	-	-	-	-	-
550-525	-	4	4	-	1	-	-
525-500	3	4	6	10	-	-	1
6. yy. sonu /5. yy. başı	6	6	11	12	2	1	-
500-475	17	18	32	-	9	-	3
475-450	3	14	5	-	-	-	4

Tablo 1.
(Attika Siyah Figür Lekythos Buluntularının Batı Anadolu'daki Bölgelere Göre Sayısal Dağılımı. Tuna Nörling S. 120. Tab. 7,8.)

	Elaius	Troya	Thymbra	Assos	Troas
575-550	2[1]	-	-	-	-
525-500	2[2]	-	1[3]	-	-
6. yy. sonu /5. yy. başı	2[4]	-	1[5]	-	3[6]
500-475	5[7]	1[8]	3[9]	3[10]	4[11]
475-450	1[12]	-	-	1[13]	1[14]

Tablo2.
(Attika Siyah Figür Lekythos Buluntularının Troas Bölgesindeki Sayısal Dağılımı. Tuna Nörling s. 104. Tab 1.)

[1] Tuna- Nörling S. 104 Tablo 1.Paris Louvre.E 1.37,ABV 452,3 Para 195;Add 114 (Maler.London B 31)-İstanbul 5491 (yayınlanmamış)
[2] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1 Paris Louvre E 181. ABV.465,25; Para 206 (Phanyllis Grubu) Paris Louvre E 1 403. ABV 465,31;Para 206 (Phanyllis Grubu)
[3] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1 Çanakkale 2708 (Thy. 1081). Thiersch Nr. 1081 (Şişman Koşucu Grubu).
[4] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1 İstanbul 72. 155 (yayımlanmamış)- İstanbul 72.154 (yayımlanmamış). (Köpek ve Tavşan Grubu çevresi)
[5] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1 Çanakkale 2707 (Thy 1012), Thiersch. Nr. 1082 (Gela Ressamı)
[6] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1 Çanakkale 2793 (yayımlanmamış). (Horoz Grubu). Çanakkale 2787 (78) (yayımlanmamış) (Horoz Grubu)
[7] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1 İstanbul 5494 (yayımlanmamış) İstanbul 5486. (yayımlanmamış). (Atina 581 Sınıfı). İstanbul 5489 (Yayımlanmamış). (Küçük Aslan sınıfı) İstanbul 72.86 (yayımlanmamış) (KLV. Atina 581). İstanbul 72.143 5490 (yayımlanmamış) (Atina 581 sınıfı)
[8] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1.İstanbul 2564 (yayımlanmamış)
[9] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1.Çanakkale 2709 (Thy. 1081). Thiesrsch 1081.. (Atina 581 Sınıfı)- Çanakkale 2710. Thiersch 1081 (Haimon Grubu)- Çanakkale 2711. (Thy 1081). (Haimon Grubu)
[10] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1.İstanbul 2313 (yayımlanmamış). (Diosphos Ressamı Atölyesi çevresi)- İstanbul 2308 (yayımlanmamış) Çanakkale (Haimon Grubu). J.J. Clarke- F.H. Bacon-R. Koldavey. Investigations at Assos (1902-1921) 290 N. 103 Abb. 10-Çanakkale 5593 C, Ellinghaus in Ausgrabungen in Assos Asia Minor Studien 2 (1990).64 Nr. 1 Taf 15,1-3
[11] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1. Leiden, SVL 120 CVA Leiden (3). Taf 111. 1-2-Leiden SVL 252,Ebenda ??.Taf 99.4-5 (Haimon Ressamı; Atina 581 Sınıfı ii). Leiden, SVL 251,Ebenda Taf 99,6-7 (Haimon Ressamı)- Çanakkale 2372 (yayımlanmamış) (Haimon Ressamı)
[12] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1.Bett 39,1915, 193 Nr. 40 Taf. 12.
[13] Tuna -Nörling S. 104 Tablo 1.İstanbul 2315 (yayımlanmamış) (Beldam Ressamı Atölyesi)
[14] Tuna -Nörling S.104 Tablo 1.Çanakkale 809 (yayımlanmamış) (Beldam Ressamı Atölyesi)

BÖLÜM III

a) Lekythosların Form Gelişimi

Attik siyah figür lekythoslar iki ana gruptan oluşmaktadır. Bunlardan ilki, MÖ. erken 6.yy.'da görülen Deinera tipidir. Uzun oval gövde, ekhinus ağız, kısa ve halka ile çevrelenmiş boyun oldukça geniş ekhinus kaideye sahiptirler. Attik bir form olan Deinera tipi, Korinth alabastron formundan etkilenilerek oluşturulmuştur[27]. Deinera tipi ikinci versiyonu ise yuvarlak ve kısa gövdeye sahip, ağız, boyun, kulp ve kaide özelliklerinin ilk formla benzer olduğu tiptir. Haspels bu tipten, Korinth aryballos formunun Attika seramik ustaları tarafından geliştirilmiş formu olarak bahsetmektedir[28].

Haspels'in örnekler vererek açıkladığı şekliyle, Deinera formu Attik özelliktedir ve bunların Korinth olmadıklarını vurgular[29]. Deinera tipi kullanıldığı dönemlerde çok yaygın değildi; buna karşın tamamen Attik olan omuzlu lekythoslar, görülmeye başladıkları tarihten itibaren egemen lekythos formu olmuşlardır.[30].

İkinci tip olan omuzlu lekythoslar MÖ.6.yy. 2.çeyreğinde görülmeye başlar[31]. Tamamen Attik özelliğe sahip yeni formun en belirgin özelliği, Deinera'dan farklı olarak, omuz kısmının gövdeden ayrılarak belirgin hale gelmesidir[32]. Erken örneklerde, Deinera tipinde olduğu gibi ağız, boyun halkası ve konkav kulp özelliklerini devam ettirse de sonradan bu özellikler kalmamıştır. Omuzlu lekythosların pek çoğu, imzası olmasa da Amasis ressamına aittir. Erken omuzlu

[27] Haspels, ABL, s.1,lev.1,(1)
[28] Haspels, ABL, s.3, lev.1,(3).
[29] Haspels, ABL, s.1-7.
[30] Haspels, ABL, s.1.
[31] Haspels, ABL,s.7
[32] İbid.

lekythoslar kısa ekhinus ağızlı ve kısa boyunludur. Geniş ve dışbükey profilli omuz gövdeye yuvarlak bir şekilde bağlanır. Gövde omuzdan itibaren geniş yuvarlak bir profile sahiptir ve kaideye doğru daralır[33]. MÖ.6.yy. 3. çeyreğinde daha bodur ve dar- kısa boyuna sahip omuzlu lekythoslar görülür. Genellikle siyah bir bantla omuz ve gövde birbirinden ayrılmıştır. Bu tip Dolphin Grubu, Şişman Koşucu ve Vatikan Grubunun tercih ettiği form olmuştur[34]. Omuzlu lekythosların gelişimleri sürecinde omuz daralmış ve gövde daha uzun bir forma kavuşmuştur[35].

Haspels silindir formlu (yeni form) lekythosların kırmızı figür tekniğinin keşfiyle (MÖ. 530 civarı) ortaya çıktığının kesin bir yorum olmadığından bahseder[36]. Kırmızı figür silindir gövdeye sahiptir ve kaideye daha sert bir geçiş yapar[37]. Omuzlu lekythoslar Phanyllis grubunda olduğu gibi, devam etmesine rağmen yeni form Attik siyah figür lekythoslarda yaygın olarak kullanılmaya başlanır[38]. M.Ö.500'e gelindiğinde standart silindir formlu lekythoslar oluşur[39].

Yeni form daha geniş ekhinus ağız, ince uzun boyun, dar omuz ve omuz genişliğinde inen daha uzun gövde, kaideye yuvarlak bir kavisle bağlanır. Kaide çift basamaklıdır. Kulp, omuzun daralması nedeniyle basık yay şeklini almıştır[40]. Silindir formlu lekythoslarda çoğunlukla omuzda asılı lotus tomurcukları yada palmet bezemeler ve hemen boynun başladığı yerde dil bezemesi yer alır. Omuz ile gövdenin birleştiği yerde bezeme kuşağı yer alır. Konuya bağlı olarak sahne gövdeyi dolanır ya da sınırlandırılır. Ağız ve kulp ve kaide üzeri siyah glazür ile kaplıdır. Ressam ve atölyelere bağlı olarak form detaylarında çeşitlilik söz konusudur.

[33] Haspels, ABL, lev.1,2.
[34] Agora XXIII, s.44, lev.75(800,813).
[35] Haspels, ABL, lev.14,1-23,3.
[36] Haspels, ABL, s.41.
[37] Haspels, ABL, s.48.
[38] Haspels, ABL, s.63.
[39] Haspels, ABL, s.69
[40] Haspels, ABL, lev 26(1,2).

MÖ.5.yy ikinci yarısından itibaren ise form gelişiminde geriye dönüş yaşanır ve kısa, omuzu olmayan geniş ağızlı ve gövde genişliğine yakın kaideye sahip bodur lekythoslar görülmeye başlar ve MÖ.4.yy ortalarına kadar sevilerek kullanılır.

b) Tipler

Katalogumuz içerisinde yer alan lekythosların tiplere göre incelenmesinde Ursula Knigge çalışmasından yararlanılmıştır[41]. Burada Kerameikos buluntuları, Haspels ve Beazley tarafından açıklanan formlar ve ressam- atölyeler göz önüne alınarak 6 tipe ayrılmıştır[42].

Katalogumuz omuzlu ve silindir formlu lekythoslar olmak üzere iki ana gruptan oluşur ve Kerameikos IX da yer alan I. tip (Deinera) örneklerini içermez. Burada tip II, III, IV, VI eserlerimizin karşılaştırılarak yerleştirildiği tiplerdir[43]. Bunlardan II. tip erken omuzlu lekythos formlarının daha gelişmiş (daha geç) örneklerini açıklamak için kullanılmıştır. İki çeşidi mevcuttur. Bunlar yassı ve krater ağız, kısa dik bir boyun ve düz bir omuza sahiptirler. Omuzdan gövdeye geçiş keskin bir profille olur. Dik inen bir gövdeye sahiptir ya da yumurta formlu bir gövdeye sahiptirler. Katalogumuz içerisinde bulunan Kat.no.1, bu tip içerisinde gösterilmiştir. Tip II, tarih olarak Horoz ve Phanyllis grubuyla açıklanmıştır (MÖ.500-490)[44]. Tip III, tip II' den farklı olarak, daha yüksek ve daha dar, huni şeklinde ağız, daha uzun boyun, daha ince gövde ve

[41] Kerameikos IX, Der Südhügel, Ursula Knigge, Berlin 1976.
[42] İbid.lev.77(1,2,3).
[43] Ibid.lev 77 s.33-37.
[44] İbid.s.34, lev.77.

daha geniş kaide olarak belirlenmiştir. Marathon tümülüsünde bulunan çok sayıda lekythos, tip III olarak tanımlanmıştır[45].

Tip III, kendi içerisinde 3 gruba ayrılmıştır (III/1, III/2, III/3). Tip III/1,'de çoğunlukla daha dik omuz, yumurta şeklinde gövde belirgindir. Tip III/1'de çoğunlukla omuz ile gövde birleşiminde siyah bant uygulanmıştır. Dionyssos ile ilgili sahneler çoğunluktadır. İkonografik özellikleri ve Beazley yorumu ile Atina 581 sınıfı olarak belirlenmiştir[46]. Katalogumuz içerisinde yer alan Kat. no.7, 8, tip III/1 olarak belirlenmiştir.

Tip III/2, daha keskin bir profile sahiptir. Ağız III/1' dekine göre daha yüksektir. Gövde altından yukarıya doğru profil, omuz kenarında dış bükey görünüm kazanır. Boyun daha uzundur. Yassı omuz keskin bir şekilde dik profile sahip gövdeyle birleşir. Tek basamaklı kaide sonraki örneklerde çift basamaklı yapılmaya başlanır ve çoğunlukla siyah bantlar uygulanır. Omuz kısmında III/1'de olduğu gibi çoğunlukla çift sıra ışın bezeme uygulanmıştır. Omuz ile gövde birleşiminde iki siyah bant ile sınırlandırılan nokta ya da meander bezeme sırası uygulanmıştır. Tip III/2'nin geç örnekleri Diosphos ressamı son zamanları ve Haimon ressamı ilk dönemleri olarak yorumlanmıştır[47]. III/2 de çoğunlukla uygulanan quadriga yarışları sahnesi burada Haimon ressamına verilirken, Haspels bu tip ve sahnelerin uygulandığı lekthosları Sapho ve Diosphos ressamlarına vermiştir[48]. Burada tip III/2'nin erken formu olarak yorumlanan 'Küçük Aslan Formu' da açıklanarak, MÖ. 490-480 tarihlerine yerleştirilmiştir[49]. Omuzda siyah figür tekniğinde lotus tomurcuğu zinciri çoğunlukla uygulanan

[45] İbid.s.34, lev.77 (1,2)
[46] İbid.s.35.lev.77.
[47] İbid.s.35.
[48] Haspels, ABL, s. 100, 131.
[49] Kerameikos IX, s. 35.

bezemedir. Katalogumuz içerisinde yer alan Kat. no. 9, 15, tip III/2 olarak belirlenmiştir.

Tip III/3, düz yassı geniş bir ağız dik inen omuz ve tek parça kaideye sahiptir. Gövde genellikle çok incedir. Küçük bir değişime rağmen , 20 yıl boyunca bu incelme devam etmiştir[50]. Gövdede çoğunlukla dik uzanan palmet sırası uygulanmıştır. Omuzda çift sıra ışın bezeme uygulanmıştır. Kil renginde kaide kenarı bazen siyah bantla çevrelenmiştir.

Kat. no 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 38, 41, 45, 48, 49, 50, 55 bu grupta yerleştirilmiştir. Tip IV, tip III/2'nin geç zamanlarının gelişim göstermiş formudur[51]. Form III'e göre daha kullanışlı bir yapıya dönüşmüştür. Genel olarak Haimon ressamı atölyeleri üretimidir[52]. İki gruba ayrılmıştır. Bunlardan tip IV/1 örnekleri çoğunluğu Haimon ve Diosphos ressamına verilmiştir[53]. Tip IV/1, yüksek ağız ve ağız kenarı dışa doğru bir çıkıntıya sahiptir. Boyun uzun ve incedir. Omuzdan itibaren içbükey bir profile sahip gövde dar bir görünüme sahiptir. Kat. no. 6, 44, 46, 47, 57 tip IV/1 olarak belirlenmiştir.

Tip IV/2 yüksek ve dar bir formdadır. Gövde IV/1'e göre daha küçüktür. Kaide kalın ve kaba bir formdadır. Dış kısmı siyah boyalı ağız dışa doğru açılarak kısa bir şekilde sonlanır ve "baca formlu" ağız oluşur. Omuzda çift sıra ışın bezeme ve omuz ile gövdenin birleştiği yerde, üç ya da iki nokta sırasından oluşan, iki siyah bant arasında sınırlandırılan kuşak yer alır. Kaide siyah bantlarla boyanmıştır. Kat.no. 11, 12, 13, 14, 56, IV/2 olarak belirlenmiştir. Tip IV/1 M.Ö. 480/70, tip IV/2 MÖ. 470/60' a tarihlendirilmiştir[54]. Tip VI, tip V'in gelişmiş

[50] İbid.s. 36
[51] İbid.s.36,lev.77(2,3).
[52] İbid.
[53] İbid.
[54] İbid

formudur. Katalogumuz içerisinde tip V'e uygun bir örnek belirlenememiştir. Tip VI, uzun boyun, geniş omuz ve kısa gövdeye sahiptir[55]. Gövdenin üst kısmı içbükey profile sahiptir; ancak aşağı doğru sert bir şekilde iner. Tip VI'nın erken zamanları daha basık, dik omuz ve geniş yassı ağız özelliklerine sahiptir. Gövde zamanla incelir. Zaman içerisinde boyun neredeyse gövde uzunluğuna eşit yapılmaya başlanır. Omuz daha dik forma ulaşır. Omuzda genellikle çift sıra ışın bezeme uygulanmıştır. Gövdede dik uzanan üç palmet bezeme ya da çift sıra palmet bezeme uygulanmıştır.

Tip VI, Beldam, Askines ve Karlsruhe ressamlarına ait formlara benzerlik gösterir[56]. Geç dönemlerde, gövdede ızgara bezeme ya da sarmaşık yaprakları uygulanmıştır. Katalogumuz içerisinde yer alan Kat. no. 18, 24, 29, 31, 32, 51, 52, 54 tip VI olarak belirlenmiştir.

Tipler	**Katalog No.**
II	1
III/I	7, 8
III/2	9, 15
III/3	19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 38, 41, 48, 49, 50, 55
IV/I	6, 44, 46, 47, 57
IV/2	11, 12, 13, 14, 56
VI	18, 24, 29, 31, 32, 51, 52, 54

Calvert Koleksiyonu Lekythoslarının Tiplere Göre Dağılımı (Bkz. Tablo 4)

[55] İbid.s.37, lev.77.
[56] İbid.s.37.

BÖLÜM IV

Katalog

No: 1 **Lev.1 (a, b, c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 3793

Y: 12 cm **Oç: 6,6 cm**

Siyah figür lekythos. Ağız, kulp eksiktir. Boynun çok az bir kısmı korunabilmiştir. Konik bir kaideye sahiptir. Kaidenin bir kısmı kırılmıştır. Omuz kenarını çevreleyen siyah bant mevcuttur, ancak aşınma nedeniyle çok az görülebilmektedir. Omuz üzerinde dik uzanan iki sarmaşık yaprağı arasında, sola doğru dönük bir horoz yer alır. Dik bir şekilde dış bükey inen gövde profili kaideye doğru daralır. Gövdenin altı ve kaidenin üstü siyah firnislidir.

Gövdede dört figür yer almaktadır. Sahneyi sınırlandıran iki izleyici arasında tabure üzerinde oturan giysili bir erkek figür ve bu figürün önünde yer alan sağa doğru yürür şekilde, sağ bacağını öne atmış, sol bacağı geride dizden bükülmüş şekilde gösterilmiş ve başını oturan figüre doğru, geriye çevirmiş çıplak genç erkek figürü yer almaktadır. Bir kolu belinde veya arkasında gösterilmiş diğer kolunu öne doğru uzatmıştır. Bu kol üzerinde himation taşımaktadır. Figürün gözleri ve kolundaki örtü kazıma çizgilerle gösterilmiştir. Figürlerin arkasında duvarda asılı duran, olasılıkla giysiler (örtü) asılmıştır, siyah boya ile oluşturulmuş kalın şeritler mevcuttur.

Kat. No.1, Frankfurt'tan VF (B294) ve VF (B295) envanter numaralı eserlerle sahne, form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[57] Her iki örnekte de sahnede dört figür yer alır. Sağ vFe solda olmak üzere her iki yanda duran uzun mantolu ve elleri mantonun içinde bırakılmış izleyiciler mevcuttur. Ortada difros üzerinde oturan bir figür ve

[57] CVA, Detschland. (30). Frankfurt. (2), Kurtz Deppert, München 1964, s. 13, lev. 48. (1-2).

hemen onun önünde ayakta duran bir genç erkek figürü bulunmaktadır. VF (B295) envanter numaralı eser, bizim örneğimizle oldukça yakındır. Kat. No. 1'deki ayakta duran genç erkek figürüne benzer şekilde, hareketli gösterilmiştir. Bu hareket anı, oturan figüre doğru yürür şekilde, bir bacağı geride dizden bükülmüş, diğeri ise öne atılarak gösterilmitir. Bizim örneğimizde genç erkek figürün kolunda duran himation, verilen örnekte omuzda taşınmaktadır. Her iki örnekte de, bizim eserimizde görülen figürlerin arkasında asılı duran olasılıkla örtü (giysi) olabilecek kalın, siyah boyalı şekiller mevcuttur. Eserlerin her ikisinde de omuzda iki sarmaşık yaprağı arasında sola doğru ilerleyen bir horoz bulunmaktadır. Frankfurt örnekleri MÖ. 6. yüzyılın sonuna tarihlendirilirken, 'Horoz Grubu'na verilmiştir.[58] Frankfurt örnekleri, MÖ. 6. yüzyılın sınuna tarihlendirilerek, 'Horoz Grubu'na verilmiştir.[59] 'Horoz Grubu'na ait en belirgin özelliklerden birisi omuzda, dik uzanan iki sarmaşık yaprağı arasında yerleştirilmiş bir horoz figürünün kullanılmasıdır.[60]

'Horoz Grubu', 'Şişman Koşucu', 'Atina 581 Sınıfı' ile yakınlık gösterir.[61] 'Horoz Grubu'na ait lekythosların ikonografisinde çeşitlilik söz konusudur. Çoğunlukla gövdede ikili dövüş sahneleri betimlenmiştir.[62] 'Atina 581 sınıfı' lekythoslarında karşınıza sıkça çıkan Dionysos ve satyrler, dans eden Menad ve satyrlerin de kullanıldığı görülen bir gruptur.[63]

Gövdede uygulanan sahne çeşitliliğine karşın, omuzda çoğunlukla aynı öğeler karşımıza çıkar. Haspels, 'Horoz Grubu' lekythosları MÖ. 510-490 tarihleri arasına yerleştirmiştir.[64]

[58] a.g.e., s. 13. Benzer ikonografi ve grup için bkz. CVA, Deutschland (13), Manheim. (1), Adolf Greifenhagen, 1958, s. 33, lev. 19, (10-11). CVA, Deutschland. (42), Mainz Zentralmuseum,. (1), Römisch Germanisches Zentralmuseum, München, 1977, S. 70, lev. 33, (4-5). CVA, Russia. (1), Pushkin State Museum of fine Arts. (1), s. 31, lev. 32. Tuna Nörling, s. 83, lev. 42 (115). (Pitane buluntusu).
[59] İbid. s. 13.
[60] Haspels, ABL, S. 67.
[61] A.g.e., S. 17, 93. Dipnot. 3. Beazley, ABV, S. 466-472.
[62] Agora XXIII, s. 208-209, lev. 78, 837-839. Ure, Sixth, (N) sınıfı, s. 52-54, lev. XVI. (130-116).
[63] İbid, s. 209-210, lev.78, 847-848-849. Ure, Sixth, N (sınıfı), s. 52-54, lev. XVI, (130.113-130.114).
[64] Haspels, ABL, s. 68.

Bu tarihten sonra da, gruba ait lekythoslar devam etmiştir.[65]

Kat. No. 1 ile karşılaştırdığımız örnekler ve stil özellikleri doğrultusunda eserimiz 'Horoz Grubu' lekythos örneklerinden olmalıdır. Eserimiz 6. yüzyılın sonu-5. yüzyılın başına yerleştirilebilir.

No: 2 **Lev.2 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2787

Y: 15,8 cm **Oç: 6,5 cm** **Kç: 4 cm**

Dövüş sahneli Siyah Figür lekythos. Ağız, kulp, boyun ve kaide sağlam. Ağız, gövdenin alt kısmı ve kaide üzeri siyah firnisle boyanmış, kaidenin kenarı rezerve (kil rengi) bırakılmıştır. Figürlerin üzerinde durduğu, kalın siyah bantın altında rezerve (kil rengi) bırakılmış bir bant mevcuttur. Vazoda uygulanan siyah boya oldukça aşınmış (silinmiş). Gövdede kırık alanlar mevcuttur. Boyun iç bükey şekilde omuza geçiş yapar. Bu iç bükeysellik omuzda da devam eder. Omuzdan itibaren dışı bükey ve yuvarlak profile sahip gövde, kaideye doğru incelmektedir. Gövdeden kaideye geçiş oldukça ince bir formdadır. Omuzda oldukça büyük yapraklara sahip, boyna kadar uzanan ve dıştan siyah bantlar (kemerlerle) çevrelenmiş palmet bezemeler bulunmakta.

Gövdede 3 figür görülebilmekte. Bunlar sırasıyla, uzun manto giymiş, elleri mantonun altında bırakılmış, ortadaki figürlere bakar durumda gösterilmiş izleyici, bu figürün önünde ise iki savaşçı (hoplit) yer almaktadır. Dövüş anını yansıtan sahnede, figürlerden biri saldırı pozisyonunda, ayakta durmakta ve bir kolunu geride tutarak havaya kaldırmıştır. Bir bacağı öne atılmış diğeri ise geridedir. Diğer figür

[65] İbid.

kendini savunur şekilde, ayaktaki figüre dönük, bir dizinin üzerine çökerek diğer bacağı dizden bükülerek öne atılmıştır. Sağ elinde bir kalkan tutmakta, sol elini geride tutarak dirsekten bükülmüş şekilde havaya kaldırmıştır. Olasılıkla elinde bir mızrak tutmaktadır. Figürlerin yüzleri oldukça belirsizdir. Vazonun üst kısmında yanlaştırılmış çift sıra nokta bezeme çok az görülebilmektedir.

Kat. No. 2, Leipzig örneği ile sahne ve form olarak benzerlik gösterir[66]. Burada sahnenin her iki yanında ayakta duran giyimli izleyiciler mevcuttur. Bizim örneğimizde ise tek bir izleyici mevcuttur. Sahnenin tamamlanmamış ya da silinmiş olması muhtemeldir. Burada bizim örneğimizle hoplitlerin dövüş sırasındaki vücut hareketleri benzerlik gösterir. Ayakta duran ve saldıran bir hoplit ve onun önünde bu figüre dönük bir bacağı dizden bükülerek geride kalmış diğeri ise öne atılmış şekilde verilmiştir. Bu figürün elinde mızrak görülmektedir. Her iki figürde de kalkan mevcuttur, izleyiciler bizim örneğimizden farklı olarak sopa tutmaktadır.

Bu örnek 'Horoz Grubu'na verilerek MÖ. 500'e tarihlendirilmiştir.

Bir diğer örnek ise; Hermitage Arkeoloji Müzesi'nden dövüş sahneli lekythostur. Eserimiz ile sahne ve form olarak benzerlik içerisindedir[67]. Buradaki savaşçılar tam kuşamlıdır. 'Horoz Grubu'na verilmiş olan bu örnek MÖ. 510-490 tarih aralığına yerleştirilmiştir[68].

Atina Agorasından bir lekythos , eserimiz ile karşılaştırabileceğimiz bir diğer örnektir[69]. Ekhinus ağız torus kaide, kaideye doğru incelen gövde ve figürlerin üzerinde durduğu kalın siyah bant ile eserimizle oldukça benzerdir. Savaşçılar tam

[66] CVA, Deutschland. (2), Leipzig. (2), Archaologisches Institut der Karl Marx, Werner, Müller, Berlin 1959, s. 37, lev. 36. (1-3)
[67] CVA, Russia, Pushkin state Museum of Fine Arts, Natalya Sıdorava, fask.1, Roma 1996, s.31, lev.31, (4-5)
[68] CVA, İbid, s.31
[69] Agora XXIII., s. 209, lev. 78,839.

kuşamlı ve mızraklar görülebilmektedir. İzleyiciler sopa ile gösterilmiştir. Bu örnek MÖ. geç 6. yüzyıl olarak tarihlendirilerek 'Horoz Grubu'na verilmiştir.[70].

Y. Tuna Nörling eserimizi aynı şekilde 'Horoz Grubu'na vererek ve MÖ. 6. yüzyılın sonu - MÖ. 5. yüzyıl başlangıcı arasında tarihlendirmiştir[71].

Verdiğimiz üç örnek lekythosa ait olan omuz bezemeleri, bizim lekythosumuzdan farklı olarak iki sarmaşık yaprağı arasında duran horoz betiminden oluşmaktadır. Bizim örneğimizde ise bu öğeler yerine iri palmet bezemeler uygulanmıştır. Bu açıdan çok sık rastlanmayan 'Horoz Grubu' onu bezemelerine örnek oluşturmaktadır.

Daha önceki 'Horoz Grubu' örneğimizde de bahsettiğimiz gibi 'Atina 581 Sınıf'ı ile yalınlık göstermektedir[72].

Dövüş sahnesi ikonografisi Homeros'un ilyadasında uzun uzun anlatılan ikili dövüş sahneleri, vazo resimlerine yansımıştır. Dövüş sahneleri gerçek anlar yansıtmaktan çok geleneksel davranış kalıplarını vurgulamak, örnek olmak ve öğretme amacını üstlenmişlerdir. Savaşçılar belli bir davranış biçiminin temsilcisi ve bunu toplum adına yapmaktalar. Bu olayı iki yanda görülen izleyiciler de desteklemektedir. Bu sahnelerde önemli bir görev üstlenen izleyiciler (sağ ve solda ayakta duran ve çoğunlukla sopa taşıyan) tarihsel süreç içerisinde genç ve yaşlı olarak gösterilmişlerdir. Savaşçı niteliği taşımayan giysilerle, hem sahneyi sınırlandırmak hem de ortada gerçekleşen olayı vurgulamak amacıyla yerleştirilmiş olmalılar[73].

Kat. No 2, 2787 envanter numaralı eserimiz tüm verilen örnekler doğrultusunda 'Horoz Grubu' örneklerinden biri olmalı. Vazo yüzeyinin aşınmış

[70] İbid, s.209. Benzer sahne ve grup için bkz., CVA, Madrid, fask. 1, J. R. Melida, s. 10, lev. 29, 6 (a, b). Ure, Sixth, class N, s.52-54, lev. XVI, 130-116.
[71] Tuna Nörling, s. 104, Tablo. 1, dipnotlar, 59,753.
[72] Haspels, ABL, s. 93, dipnot 3, ayrıca bkz., Haspels, ABL, s. 67, 68, 17, Beazley, ABV, s. 466 – 472.
[73] Christian, E, Aristokratische Leitbilder Demokratische Leitbilder, 1997, s. 193-204

olması, özensiz boyanması ve omuzdaki palmet bezeme, her ne kadar bu gruba verilişini zorlaştırsa da sahne ve form bu örneklerle oldukça benzerdir.

No: 3 **Lev.3 (a, b,c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2708 **Thiersch Kat. No: 1081**

Y: 13 cm **Oç: 3 cm** **Kç: 3,6 cm**

Dövüş sahneli, siyah figür lekythos, Ekhinus ağız, içten dıştan siyah firnisle boyanmıştır. Boyunda bir yiv mevcuttur. Geniş ve yumuşak bir şekilde gövdeye geçen omuz üzerinde, büyük tomurcuk bezemeler ve ara ara dil motifleri uygulanmıştır. Bu bezemeler arasında ise büyük nokta bezemeler yerleştirilmiştir. Omuz ile gövdeyi birbirinden ayıran ve vazoyu çevreleyen siyah bir bant omuz kenarında uygulanmıştır.

Vazo yüzeyindeki aşınma ve silinme nedeniyle, siyah boya ve figürler oldukça belirsizdir. Omuz ve boyun kil renginde bırakılmıştır. Gövde omuzdan itibaren yuvarlak ve dış bükey şeklinde kaideye geçiş yapar. Konik bir kaideye sahiptir.

Gövdede beş figür yer almaktadır. Sahnenin her iki tarafına yerleştirilmiş uzun manto giyinmiş, ayakta ve ortadaki figürlere bakar durumda hareketsiz duran elleri manto altında kalmış, figür aşınma nedeniyle oldukça belirsizdir. Önündeki figür ise belirsiz olmasına karşın, ileri doğru koşar durumda ve bir sonraki figüre saldırı anını yansıtan şekilde gösterilmiştir. Sağ kolunu dirsekten bükmüş ve geriye doğru çekmiştir. Sol elinde olasılıkla bir kalkan taşımaktadır. Sahnenin ortasında yer alan figür oldukça belirsizdir. Kollarını iki yana açmış önündeki figüre bakmaktadır.

Ortadaki figürün solunda, koşar veya kaçar şekilde hareket eden, sağ elinde kalkan başında miğfer taşıyan ve başını geriye doğru çevirmiş bir figür yer almaktadır. Sağ bacağı dıştan bükülüp geride duruken, diğer bacak aynı şekilde öne doğru atılarak koşu anı yansıtılmıştır. Bu figürün önünde ise izleyicilerden biri durmaktadır. Kazıma tekniği figürlerin gözlerinde uygulanmıştır. Gözler iri badem şeklinde verilmiştir.

Lekythosumuz (Kat. No. 3), Y. Tuna Nörling tarafından 'Şişman Koşucu Grubu'na verilmiş ve MÖ: 525-500 yılları arasına tarihlendirilmiştir[74].

Eserimiz ile İstanbul Arkeoloji Müzesi 9235 envanter nolu siyah figür lekythos, form ve omuz bezemesi olarak benzerdir[75].

Bizim örneğimizde olduğu gibi oldukça geniş bir omuz ve gövdeye sahiptir. Geniş ve yuvarlak profilini korur. Kaide koniktir. Bizim örneğimize benzer şekilde omuz üzerinde büyük tomurcuk (ışın) bezemeler ve bunların arasına yerleştirilmiş büyük nokta bezemeler görülmektedir. Sahnede ise bizim örneğimizde olmayan, grubun karakteristiğini yansıtan şişman bir koşucu, iki izleyici arasında yer alır. Bu örnek Y. Tuna Nörling tarafından MÖ. 530-20 yılları arasına tarihlendirilmiş ve 'Şişman Koşucu Grubu'na verilmiştir[76].

[74] Tuna Nörling, s. 104, Tablo 1 dipnotlar: 46,744
[75] a.g.e, s. 80, lev. 38, (103)
[76] İbid.

No: 4 **Lev.4 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1468

Y: 11 cm **Oç: 6,7 cm** **Kç: 3,4 cm**

Omuzlu lekythos formunda, siyah figür lekythos, Ağız, kulp ve boyun eksiktir. Omuz üzerinde aşınma nedeniyle herhangi bir bezeme görülememektedir. Gövde ve kaide üzerinde tabaka oluşumu mevcuttur. Küçük ve konik bir kaideye sahiptir. Geniş bir omuz ve yuvarlak bir profille kaideye geçiş yapan geniş bir gövdeye sahiptir.

Gövdede, sola doğru koşan, sağ bacağı öne doğru atılıp dizden bükülmüş, sol bacağı geride bırakılarak, dizden bükülmüş ve bu şekilde koşu anını yansıtan bir figür yer almaktadır. Figürün bacakları oldukça iri gösterilmiştir. Bir kolu öne doğru uzatılırken diğeri geride bırakılmış. Siyah boyanın oldukça aşınmış olması ve olasılıkla yapım sırasında dağılması nedeniyle figürün başı oldukça belirsizdir. Figürün altında siyah bir bant bulunmaktadır. Görülebilen kısmıyla, gövde altı siyah firnisle kaplıdır.

Kat. No 4, Atina Agorası'ndan bir örnek ile form ve sahne olarak benzerdir[77]. Burada iki yanda izleyiciler bulunmakta ve bunların arasında sola doğru koşan, bir koşucu bulunmaktadır. Konik kaide, geniş omuz, yuvarlak ve geniş bir profile sahip gövde, bizim örneğimiz ile benzer özelliklerdir. Lekythos MÖ. 550-525 yılları arasına tarihlendirilerek, 'Şişman Koşucu Grubu'na verilmiştir[78].

Benzer bir örnek, İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden 9235 env. numaralı siyah figür lekythostur[79]. Burada yine iki izleyici arasında sola doğru koşan bir koşucu bulunmaktadır. Bizim örneğimize göre koşu anını daha iyi belirtmektedir. Form

[77] Agora, XXIII, s. 204, lev. 75, 800 (P 15262). ABV, s. 460, No. 9
[78] İbid, s. 204
[79] Tuna Nörling, s. 80, Lev. 38, (103).(Pitane buluntusu)

olarak, geniş omuz ve yuvarlak-geniş gövde özellikleriyle bizim örneğimiz ile benzerdir. Bu örnek Tuna Nörling tarafından 'Şişman Koşucu Grubu'na verilerek, MÖ. 530-520 yılları arasına tarihlendirilmiştir[80].

Atina-Akropolis buluntularından bir lekythos burada örnek olarak verilebilir[81]. Lekythosun yalnızca kaide ve gövdesinin alt kısmı korunabilmiş; ancak koşucunun çıplak bacağı ve uzun manto ile örtünmüş ayak kısmı görülebilmektedir. Kaide üstü ve gövde altı siyah firnisle kaplanmıştır. Burada, bizim örneğimizden farklı olarak koşucu sağa doğru koşmaktadır. Lekythos 'Şişman Koşucu Grubu'na verilerek, MÖ. geç 6. yüzyıl olarak tarihlendirilmiştir[82].

'Şişman Koşucu Grubu'nda[83], sahnenin her iki yanına yerleştirilmiş uzun mantolu izleyiciler arasında sola veya sağa doğru koşan bir atlet yer alır. Koşucu oldukça kilolu gösterilir. Bu grup 'Vatikan G.52 Grubu'yla, Beazley tarafından, aynı başlık altında örneklendirilmiştir.[84]

Örneklerden yola çıkarak, Kat. No. 4 form ve sahne olarak 'Şişman Koşucu Grubu'na verilebilir. MÖ. 6. yüzyılın son çeyreği tarihlemede uygun olabilir.

No. 5 **Lev.5 (a, b, c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2707 **Thiersch Kat. No: 1082**

Y: 21 cm

Siyah figür lekythos. Ağız, kaide sağlam. Boyun omuzdan kırık ve birleştirilmiş. Bu bölümden bir parça eksiktir. Ekhinus formlu ağız, boyna kadar siyah firnisle kaplıdır. Boyun, omuz kil rengi bırakılmıştır. Figürlerin üzerinde

[80] İbid, s. 80
[81] Hesperia. (9), Carl Roebuck, 1940, s. 216-220, No. 196.
[82] İbid, s. 220.
[83] Haspels, ABL, s. 17-18
[84] Beazley, ABV, s. 459-460. Vatikan G.52 örnekleri için bkz. CVA, ‚Deutchland (42), Mainz, Zentralmuseum 1, s. 67-68, Lev. 30, (3-4). Tuna Nörling s. 80, lev. 38, (105).

durduğu siyah zemin bantı altında, kil rengi bırakılmış rezerve bir bant yer alır. Kaidenin üstü ve gövdenin altı siyah firnislidir. Kaide torus formludur. Omuz üzerinde, üç palmet bezeme bulunmaktadır. Omuz ile gövde geçişinde, iki ince siyah bant bulunmaktadır.

Gövdede, iki satyr arasında, boğa üzerinde giyimli bir figür yer almaktadır. Figürün elinde tuttuğu nesne belirsizdir. Sahnenin başında yer alan satyr, sol kolunu öne doğru uzatmış ve yürür şekildedir. Boğanın önünde yer alan ikinci satyr, başını geriye çevirmiş ve sol elinde belirsiz bir nesne tutmaktadır. Figürlerin arkasındaki boş alanda yapraklı dallar (olasılıkla asma) sahne alanına yayılmıştır.

(Kat. No. 5) Sicilya'dan bir örnek ile form ve sahne olarak benzer özellikler gösterir.[85] Burada aynı şekilde iki satyr arasında yer alan boğa üzerinde bir figür yer almaktadır. Bu figür kadın olarak yorumlanır ve elinde içki boynuzu tutmaktadır. Kadının üzerindeki manto kırmızı noktalardan oluşmaktadır.

Vermiş olduğumuz örnek, MÖ. 6. yüzyılın sonuna (geçiş evresine) tarihlendirilirken, stil olarak 'Gela Ressamı'na verilmektedir[86]. Y. Tuna Nörling, Çanakkale Müzesi'nde bulunan, Kat. No. 5'deki eseri MÖ. 6. yüzyılın sonu-5. yüzyılın başı arasına yerleştirirken 'Gela Ressamı'na vermektedir[87].

'Gela Ressamı'nın karakteristik özelliği, lekythoslarının omuzlarında uyguladığı palmetler gibi, tomurcuklarını da boyamasıdır. Siyah figür lekythos ressamlarının en verimlilerindendir. Haspels bu ressama Gela ismini verme nedenini, eserlerinin çoğunun Sicilya, özellikle de Gela'da bulunmasıyla açıklar[88]. Kili oldukça kaba, kullandığı siyah boya metalik bir parlaklığa sahip ve yeşile dönüktür[89]. Resamın insan figürleri oldukça kolay tanınabilirler. Genellikle uzun burunlu ve ileri

[85] CVA, Deutschland (17), Altenburg, StaatLicher Lindenau Museum, Band (1) E. Bielefeld, s. 40, lev. 41, (7-9).
[86] İbid, s. 40.
[87] Tuna-Nörling, s. 104, Tablo. 1, dipnotlar. 50,745.
[88] Haspels, ABL, s. 78.
[89] İbid.

doğru uzanan sakallara sahiptirler. Kısa bacakları ve hareketsiz sert eklem yerleri göze çarpar. Tıknaz formlarıyla Güney İtalya işliklerindeki çağdaşlarıyla benzerdir. Ressamın gruplarında hiçbir zaman bütünlük gözlenmez. Soyut çalışmaz, gerçekliğe yaklaşır. Omuzda kullandığı palmetler birer dekor unsuru olmaktan çok, dallarından tomurcuk çıkan yaşayan, canlı bitkilerdir.[90]

Resim alanının üstünde ve altında çoğunlukla ağ, sağa doğru anahtar ve dama bantı yerleştirir.[91] Arka zemin nadiren dallarla kaplıdır. Sıklıkla NN, NA NI gibi dolgu mektupları kullanır.[92]

[90] İbid. s. 79.
[91] İbid.
[92] İbid, s. 80.

No: 6 **Lev.6 (a,b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2709

Y: 20,2 cm **Oç: 6,5 cm** **Kç: 5,3 cm**

Ağız, gövde altı ve kaide üstü siyah firnislidir. Vazo yüzeyinde aşınmalar mevcuttur. Boyun, omuz kil rengi bırakılmıştır. Boyundan itibaren keskin şekilde gövdeye geçiş yapan omuz üzerinde, dil ve ışın bezemeler yer almaktadır. Omuz ile gövdenin birleştiği yerde, ince siyah bantlar arasına yerleştirilmiş, çift sıra nokta bezeme bulunmaktadır.

Gövdede, üç figür bulunmaktadır. Figürler uzun himation taşırlar. Giysi kıvrımları kazıma tekniği ile belirtilmiştir. Ortadaki figür dışında, her iki yanda yerleştirilmiş figürlerin başları siluet şeklinde bırakılmış gibi belirsizdir. İlk figür sola dönük ve sol kol dirsekten bükülmüş ve öne uzatılmıştır. Diğer kol himation içinde kalmıştır.

Ortadaki figürün pozisyonu ya hatalı verilmiş ya da bir başka figür eklenmek istenmiş ancak tamamlanamamıştır. Figürün sağ ayağı arkada kalarak mantonun içinden çıkmıştır (Burada Peleus ve Thetis sahnelerini anımsatan bir ikonografi de düşünülebilir). Üçüncü figür oldukça belirsizdir. Kolları sola doğru hareketlendirilmiştir.

Figürlerin üzerinde durduğu siyah zemin altından kil rengi (rezerve) bırakılmış bir bant yer almaktadır. Figürlerin arasına yerleştirilmiş yapraklı dallar (asma) mevcuttur. Gövde üzerinde yerleştirilmiş çift sıra nokta bezeme oldukça özensizdir. (Kat. No. 6), Y. Tuna Nörling tarafından, 'Atina 581 Grubu'na verilerek, MÖ. 500-475 yılları arasına tarihlendirilmiştir.[93]

[93] Tuna Nörling, s. 104, Tablo 1, dipnotlar, 52,747.

‘Marathon Ressamı’ çalışmalarına yakın duran kırmızı zeminli lekythos arasından pek çok sınıf tespit edilmiştir. Daha özensiz çalışılmış kırmızı zeminli ‘Marathon Ressamı Grubu’nda kil, koyu kırmızı, ağız üst kısmı yukarı doğru açıktır. Omuzda Lotus tomurcukları ve sapları iki yana açılır. Figürlü sahne üzerinde bir çizgi, resmin altında ise kil rengi (rezerve) bırakılmış bir bant bulunur.

Daha özenli çalışılmış parçalar tek bir atölyeden çıkmış ve bunların çoğu tek bir ressam tarafından boyanmıştır.[94] Burada form ve yapım tekniği gözönüne alındığında, bunun bir sınıf özelliği olduğu anlaşılmaktadır. Bunlar ‘Atina 581 Ressamı’ veya ona yakın ressamlar tarafından boyanmıştır.

Lekythosumuzda da karşımıza çıkan, Rhitsona[95] ve Hermitage Arkeoloji Müzesi’nden[96] birer örnekle tartışabileceğimiz, dans eden menadlarden oluşan sahne, ‘Atina 581 Sınıfı’ için belirgin bir özelliktir. Çoğunlukla Menadlar kendileri ya da Dionizyak kişilerle dans ederler. Figürlerin arkasındaki boş alana, asma dalları yapraklarıyla ve nokta şeklinde gösterilen üzümleriyle yerleştirilir. Sahne figürlerin üzerinde yer alan, iki bant arasında yerleştirilmiş, çift sıra nokta bezeme ile sınırlandırılmaktadır.[97]

Vermiş olduğumuz örnek ve Y. Tuna Nörling tarihlemesi, Thymbra nekropol buluntusunu (Kat. No. 6) ‘Atina 581 Grubu’ içerisinde tanımlanmasına ve MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine yerleştirilmesine olanak sağlamaktadır.

[94] Haspels, ABL, s. 93.
[95] Ure, Sixth, s. 48, lev. XV, (80, 242)
[96] CVA, Russia (1), Pushkin State Museum of Fine Arts, Natalya Sidorova, Pushkin State Museum (1), Roma 1996. s. 34, lev. 35, (2).
[97] Benzer ikonografi ve stil için bkz. CVA, Deutschland (13), Manheim (1), Adolf Greifenhagen, s. 32, lev. 19, (3-5). CVA, Museum Für Kunts und Gewerbe, Deutschland (42), Hamburg, (1), E. Brümmer, München, 1976, s. 45, lev. 31, (4-5). CVA, Vibo Valentia (1), Roma, 1991, s.25, lev. 16, (1-2).

No: 7 **Lev.7 (a, b,c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1325

Oç: 6,5 cm **Kç: 3,7 cm**

Dionizyak sahneli, siyah figür lekythos. Ağız, boyun, kulp eksiktir. Vazo yüzeyinde (omuz ve sahnede) aşınmalar mevcuttur. Omuz üzerinde çok az görülebilen, ışın (lotus tomurcuğu ?) bezemeler yer alır. Omuzun etrafında, bir kısmı görülebilen siyah bir bant mevcuttur. Çoğunlukla bu bantın altında uygulanan nokta bezemeler burada üzerinde bırakılmış ve çok az sayıda nokta görülebilmekte.

Gövdede üç figür yer almaktadır. Sahnenin başlangıcında dans eden, giyimli (kithon – himation), olasılıkla bir menad yer almaktadır. Sola doğru dönük, sol kolunu öne doğru uzatır şekilde, ortadaki figüre bakmaktadır. Elinde tuttuğu nesne belirsizdir. Ortadaki figür, bir okladios üzerinde oturmaktadır. Üzerinde uzun bir mantosu vardır. Giysisi katları kazıma tekniği ile verilmiştir ve oldukça ağır bir giysi görünümündedir. Ortadaki figür sol elinde bir içki boynuzu tutmaktadır. Diğer kolu olasılıkla mantonun altında kalmıştır. Bu figürün önünde, yüzü ortadaki figüre dönük, vücudu cepheden verilmiş, bir kolu belirsiz, olasılıkla önde dirsekten bükülmüş, sol kolunu geriye doğru uzatmış bir figür yer alır. Omuzları üzerinde bir himation taşımaktadır. Vazo yüzeyinin aşınmış olmasına karşın, figürlerin arkasında, boş alanda yüzeye yayılmış yapraklı dallar (asma) görülebilmektedir.

Ortadaki figürün başının yanına bir nokta yerleştirilmiş. Gövde altı ve kaide üstü siyah glazürle kaplıdır. Kaide kenarı kil rengi bırakılmış, çok geniş olmayan disk kaideye sahiptir.

Lekythosumuz (Kat. No.7) bu özellikleriyle, Museede LaVille de Bucarest örneğiyle sahne ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[98] 18662 envanter nolu örnekte sahnenin her iki yanına yerleştirilmiş dans eden menadlar ve ortada okladios üzerinde oturan ve Elinde içki boynuzu tutan bir figür yer almaktadır. Burada oturan kişi Dionysos'tur. Bizim örneğimizde figürün kadın ya da erkek olduğuna dair belirsizlik mevcuttur. Bu örnekte sahnenin başında yer alan menad, Kat. No. 7'deki figüre benzer şekilde, ortadaki figüre bakar durumda sol kolunu öne doğru uzatmıştır. Giysi kıvrımları tüm figürlerde kazıma ile verilmiştir. Figürlerin arkasındaki boş alanlarda, bizim örneğimizde olduğu gibi yapraklı dallar (asma – sarmaşık?) yayılmıştır. Omuzda lotus tomurcukları yer alır. Kaide disk şeklindedir. Bucarest örneği 'Atina 581 Sınıfı', 'Kalinderu Grubu'na verilmiştir.[99]

Kat. No. 7, Edinburgh örneğiyle de benzer sahne ve omuz bezemesine sahiptir.[100] Bu örnek de 'Atina 581 Sınıfı'na verilerek, MÖ. 500 olarak tarihlendirilmiştir.[101]

Şimdiye kadar incelediğimiz eserlerde dikkat çeken bir özellik, eserlerin atfedilen ressam ve grup özelliklerini yansıtmalarına karşın, daha özensiz çalışılmış olmaları ve glazür kalitesi ve detaylar açısından farklılıklar göstermeleridir. Bu Kat. No. 7'de de karşımıza çıkmaktadır. Yerel atölyelerde üretilme olasılıkları güçlü ancak, kesin bilgiye ulaşılmadığı için bunu söylemek sadece bir öneri olarak şu an için geçerli olabilir.

[98] CVA, Rovmanie (2), Collection D^{R} Georges et Maria Severeanu (Musee de la Ville de Bucarest) Bucarest (2), 1968, s. 17, lev. 16, (4-8-9-10).
[99] CVA, a.g.e, s. 17. 'Kalinderu Grubu' için bkz. Beazley, ABV, s. 503, 504.
[100] CVA, Great Britain (16), The National Museums of Scotland, Elizabeth Moıgnard, Edinburgh 1989, s. 16, lev. 14, (5-6).
[101] CVA, a.g.e., s. 16.

Lekythosumuz verilen örneklerle[102] sahne ve omuz bezemesi olarak benzer özellikler göstermektedir. Bu özelliklerle Kat. No. 7, 'Atina 581 Sınıfı'na verilebilir ve MÖ. erken 5. yüzyıl tarihlemesi yapılabilir.

No: 8 **Lev.8 (a, b, c, d)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2788

Y: 12 cm **Oç: 5,2 cm** **Kç: 3,6 cm.**

Dionizyak sahneli, siyah figür lekythos. Ağız, boynun büyük bir kısmı eksiktir. Kulp, boyun ile birleştiği yerdeki kırık dışında sağlamdır. Omuz iç bükey bir forma sahip. Gövde düz bir inişten sonra dış bükey bir çıkıntı yapar, incelerek kaideye geçer. Gövdenin altı oldukça ince ve düz bir görünümdedir. Kaide dış bükey ve kalındır.

Omuz üzerinde, boyun ile omuz birleşiminde dil bezemeler ve uzun ışın bezemeler uygulanmıştır. Omuzu çevreleyen siyah bantın aşınma nedeniyle bir kısmı korunmuştur.

Gövdede üç adet oturan figür yer almaktadır. Bunlardan ilki sola dönük profilden verilmiştir. Figürün bacaklarını açıkta bırakan kısa kithonu ya da sadece üzerindeki himationu vardır. Figürün başı oldukça belirsizdir, kazıma tekniğiyle belirtilmiş küçük bir göze sahiptir. Giysi kıvrımları yine kazıma ile oluşturulmuştur. Figürün önünde elinde tutuğu bir şey ya da asılı duran bir nesne olabilecek boya izi mevcuttur. Ortadaki figür olasılıkla bir kadındır. Saç topuz yapılmış ancak boya dağılması nedeniyle olabilir, oldukça büyük görünmektedir. Başını öne eğmiş ve bir okladios üzerinde oturmaktadır. Figürün başı ve gövdesi siluet şeklinde bırakılmış

[102] Benzer ikonografi için bkz. CVA, Deutschland (47), Tübungen (3), Anti kensammlung des Archeologıschen Institutus der Universitat, J. Burow, 1980. s. 55, lev. 43, (9-11).

izlenimi verir. Ortadaki figür, arkasındaki figür gibi sola dönüktür ve sahneyi takip eden ve sahnenin sonuna yerleştirilmiş figüre dönüktür. Sondaki figür, yüzü diğer iki figüre dönük bir şekilde oturur. Bu figür büyük bir olasılıkla Dionysos'tur. Bir elinde içki boynuzu tutmaktadır. Giyside çok az kazıma görülebilmekte, başı ve gövdesi siluet şeklinde bırakılmıştır. Aşınma nedeniyle üzerinde oturduğu bir okladios ya da difros olup olmadığı belirsizdir.

Gövde altı ve kaide üstünde uygulanmış olan glazür aşınmıştır. Figürlerin üzerinde durduğu siyah zemin çizgisi altında kil renginden daha açık renkte bir bant yer almaktadır.

(Kat. No. 8) ile sahne ve omuz bezemesi olarak karşılaştırabileceğimiz bir örnek Gela'dan, 'Haimon Grubu' ve 'Atina 581 (ii) Sınıfı'na verilmiş bir siyah figür lekythostur.[103]

Burada sahne, okladios üzerinde arka arkaya oturan iki figürle başlar ve bu figürlere dönük şekilde, bir okladios üzerinde oturan figürle son bulur. (Kat. No. 8) de bu özellikleri taşır. Burada üç figür de kadın olarak yorumlanmıştır.

Kithon ve himation taşımaktadırlar. Himation katları kazıma ile belirtilmiştir. Ellerinde taşıdıkları nesneler tanımlanamamıştır. (rython?)

Omuz üzerinde bizim örneğimizde olduğu gibi dil ve ışın bezemeler uygulanmıştır. Form olarak da yalınlık gösterir. Düz bir şekilde inen gövde kaideye doğru incelir.

Gela örneğinin, 'Haimon Grubu' ve 'Atina 581 (ii)[104] Sınıfı'nı bir arada yorumlanmasını sağlayan omuz üzerindeki dil-ışın bezemelere sahip lekythos özelliklerini, MÖ. erken 5. yüzyıla tarihlenen düz bir inişe sahip, ince gövdeli

[103] CVA, İtalia (LVI), Gela (IV), Museo Archeologıco Nazionaledi Gela Collezione Navarra la cura di Fillippo Giudice, Gela (IV) Roma, 1978, s. 18, lev. 28, (2-6-9-10).
[104] Beazley, ABV, s. 489.

lekythos formunu ve 'Haimon Grubu'nun sık kullandığı, oturan kadınlar-symposion sahnelerinin daha erken örneklerini yansıttığı yorumu yapılabilir.

Gela örneği MÖ. 5.yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiştir.[105]

Vibo Valentia'dan bir lekythos (Kat. No. 8) ile omuz bezemesi ve sahne olarak benzerdir.[106] Omuzda dil ve ışın bezemelerin uygulanışı, sahnenin arka arkaya oturan iki figürle başlayıp bunlara dönük oturan figürle sonlanması, figürlerin bakış yönü ve duruşları açısından ve gövdenin düz bir inişle kaideye geçişi iki örneğin bu özellikleriyle karşılaştırılmasına olanak sağlar. 'Haimon Ressamı' ve 'Atina 581 (ii) Sınıfı'na verilen bu lekythos, MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiştir.[107]

British School koleksiyonunda yer alan iki örnek ile Kat. No. 8, omuz bezemesi ve sahne olarak karşılaştırılabilir.[108] Buradaki örneklerde Dionysos ortada okladios üzerinde oturmakta ve her iki yanda ortaya dönük şekilde oturmuş iki figür yer almaktadır. Omuz bezemesi olarak dil ve ışın kullanılmıştır. Bu örnekler 'Atina 581 Sınıfı (ii)' olarak belirlenip, MÖ. erken 5. yüzyıl olarak tarihlendirilmektedir.[109]

'Atina 581 Sınıfı' daha önceki sayfalarda belirttiğimiz üzere çizim çeşitliliğine sahip ve 'Haimon Grubu'yla yakındır. Bu doğrultuda ve verdiğimiz örnekler aracılığıyla lekythosumuz (Kat. No. 8) 'Haimon Grubu', 'Atina 581 (ii) Sınıfı' örneklerinden olmalıdır. MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirmesi yapılabilir.

[105] CVA, Gela (IV), s. 18.
[106] CVA, Italia. (LXVII), Vibo Valentia Museo State (I), Roma, 1991, s. 24, lev. 15, 1 (C22).
[107] İbid, S. 24, Ayrıca bkz. daha geç tarihli ve 'Haimon Grubu'na verilmiş ve aynı ikonografiye sahip örnek için; CVA, Italia. (LXI), Agrigerto (I), s.32, lev. 81, (3-4).
[108] BSA, 98 (2003), T.J. Smith, s. 360, lev. 59, (a-b-c-d).
[109] İbid, Bu ikonografi ve stil için bkz. Kerameikos IX, S. 96, lev. 24, (35-38).

No: 9 **Lev.9 (a, b, c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1469

Ağız, boyun ve kulp eksiktir. Kaide sağlam. Omuz üzerinde, dil ve ışın bezemeler yer almaktadır. Omuz ile gövdenin birleştiği yerde, siyah ince bantlarla sınırlandırılmış çift sıra nokta bezeme uygulanmıştır. Gövdede, ayakta duran, giyimli ve sahneyi her iki yandan sınırlandıran iki izleyici, sahnenin başlangıç ve sonuna yerleştirilmiştir. Ellerinde uzun sopalar tutmaktalar. Olasılıkla bu sopalar da sahnenin sınırlandırılmasında kullanılmıştır. İlk izleyicinin önünde duran figür ileri doğru, bir bacağı dizden bükülmüş ve adım atar durumdadır. Diğer bacak geride kalmıştır. Figürün sağ kolu dirsekten bükülerek geriye doğru çekilmiştir. Elinde tuttuğu nesne belirsizdir. Ortada yer alan ikinci figürün vücudu cepheden verilmiş başını sağa doğru çevirmiştir. Üzerinde himation taşımaktadır. Tüm figürlerde giysi kıvrımları kazıma ile verilmiştir. Bu figürün yüzü aşınma nedeniyle oldukça belirsizdir. Sağ kolu dirsekten bükülerek beli üzerine yerleştirilmiştir. Diğer kolunu ise arkaya doğru uzatarak yukarı kaldırmıştır. Bu figürün arkasında ise ikinci izleyici bulunmaktadır. Figürlerin arkasında, boş alanlarda boyanın silinmesi nedeniyle oldukça az görülebilen yapraklı dallar (asma – sarmaşık dalları ?) yayılmıştır. Figürlerin üzerinde durduğu siyah zemin bantı altında kil rengi bırakılmış (rezerve) bantlar yer almaktadır. Gövdenin altı ve kaide üzeri siyah glazür ile kaplanmıştır. Gövde düz bir forma sahip. Gövde altı ile kaideye geçiş yerinde iç bükey ve ince bir görünüm mevcuttur. Disk kaideye sahiptir.

Kat. No. 9, Tübingen, 7416 numaralı eser ile sahne olarak yakındır.[110] İki izleyici arasında bir satyr ve hemen önünde, dans eder şekilde sol kolunu satyr'e

[110] CVA, Deutschland (47), Tübingen (3), s. 55,56. lev. 44 (1-2).

doğru uzatmış bir menad yer almaktadır. İzleyiciler bizim örneğimizde olduğu gibi ellerinde sopa tutmaktadırlar. Giysi katları kazıma çizgilerle verilmiştir. Omuz ile gövde birleşiminde oldukça özensiz yerleştirilmiş çift sıra nokta bezeme yer almaktadır.

Bu örnek MÖ. 500-490 arasına tarihlendirilerek 'Atina 581 Sınıfı'na (Kalinderu Grubu)[111] verilmiştir.

No: 10 **Lev. 10 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 662

Y: 19.5 cm

Siyah figür lekythos. Ağız, boyun kulp ve kaide sağlam. Ekhinus formlu ağzın dış kısmı siyah firnislidir. Dudak kısmı kil rengi bırakılmıştır. Kulbun dışı, gövdenin altı ve kaidenin tamamı siyah firnisle kaplanmıştır. Omuzda, boyun ile omuzun birleştiği yerde dil ve ardından lotus tomurcuğu (ışın?) uygulanmıştır. Omuz etrafını siyah bir bant çevreler. Figürlerin, üzerinde durdukları siyah zemin çizgisi altında kil rengi (rezerve) bırakılmış bir bant yer alır.

Gövdede dört figür yer almaktadır. Sahne, birbirine doğru ilerleyen ikişerli gruplardan oluşmaktadır. Sağda, sola doğru ilerleyen iki figür yeralmaktadır. Bu figürlere dönük iki figür de sağa doğru ilerlemektedir. Burada olasılıkla tanrı ve tanrıçalar betimlenmektedir. Tüm figürler giyimli ve giysi katları kazıma tekniği ile verilmiştir. İlk iki figür sol ellerini öne doğru uzatmaktadırlar. Diğer figürlerin kol hareketleri aşınma nedeniyle oldukça belirsizdir. Üçüncü figür tam olarak ikinci

[111] Beazley, ABV, s. 503.

figüre dönüktür ancak dördüncü figürün ayakları zıt yönde gösterilmiştir. Figürlerin arkasında boş alanlarda yapraklı dallar (asma – sarmaşık dalları?) yayılmıştır.

Rhitsona'dan bir örnek sahne, omuz bezemesi ve form olarak (Kat. No. 10) ile benzerlik gösterir[112]. Omuzda dil ve lotus tomurcuğu bezemeler uygulanmıştır. Figürlerin üzerinde durdukları siyah zemin çizgisi altında kil rengi bırakılmış bir bant yer alır. Figürlerin arasında bizim örneğimizde olan yapraklı dallar bu örnekte yoktur. Gövdede, bizim örneğimizden farklı olarak üç figür yer almaktadır. Sahnenin başlangıcında yer alan iki figür bizim örneğimizde olduğu gibi sola doğru ilerlemekteler. Önlerinde bulunan figür ise bu figürlere doğru yürür şekilde verilmiştir. Giysi katları kazıma ile verilmiştir. Figürlerin duruş yönleri, kol hareketleri (her iki figür de kollarını öne doğru uzatmıştır) bizim örneğimizle benzerdir. Buradaki figürlerden ilki Athena ve onun önünde ilerleyen, eşlik eden Hermes olarak yorumlanmıştır.[113]

Kerameikos'dan bir lekythos örneği form, omuz bezemesi ve sahnedeki benzerlikler açısından bizim lekythos örneğimiz ile karşılaştırılabilir.[114] Sahnede üç figür yer almakta bunlardan ilk ikisi yine aynı şekilde sola doğru ilerlemektedirler. Karşılarında ise yüzü bu iki figüre dönük bir figür yer almaktadır. Omuzda yer alan dil ve tomurcuk bezemeler, figürlerin üzerinde durduğu siyah zemin çizgisi altında yer alan kil rengi bant, gövdenin düz bir şekilde inişi, dar bir omuz ve kaideye doğru oldukça ince bir gövde altı Kat. No. 10 ile oldukça yakındır. Bu lekythos 'Atina 581 Sınıfı'na verilmiştir.[115]

[112] Ure, Sixth, s. 50, lev. XV, (133, 57)
[113] İbid
[114] Kerameikos, IX, S. 93, lev. 20, (4-8).
[115] İbid, s. 93.

Musee Dobree'den 849- 46-1 envanter numaralı eser karşılaştırabileceğimiz bir diğer lekythostur.[116] Form, omuz bezemesi, ve figürlerin sahnedeki yönleri bizim lekythosumuz ile benzerlikler gösterir. Giysi katları kazıma ile verilmiştir. Sola doğru ilerleyen iki figür ve önlerinde duran bir diğer figür Kat. No. 10 ile benzerdir. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğinde tarihlendirilerek, 'Atina 581 Sınıfı'na verilmiştir.[117]

'Atina 581 Sınıfı' özelliklerini yansıtan Kat. No. 10, bu örnekler doğrultusunda MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine ait olmalıdır.

No: 11 **Lev.11(a, b, c, d)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2710 **Theirsch Kat. No: 1081**

Y: 15,5 cm **Kç: 4,4 cm**

Symposion sahneli, silindir formlu, siyah figür leykthos. Ağız ve boynun büyük bir çoğunluğu eksiktir. Kulp sağlam. Dar ve keskin bir şekilde gövdeye geçiş yapan omuz üzerinde, dil ve ışın bezemeler uygulanmıştır. Omuz ile gövdenin birleştiği yerde ince siyah bantlar arasına yerleştirilmiş çift sıra nokta bezemeler yeralmaktadır. Gövde silindir form özelliğini yansıtır. Omuzdan itibaren başlayan sert iniş ortada iç bükey bir görünüm alır ve tekrar dış bükey (yuvarlak) form kazanır. Kaideye geçiş iç bükey bir şekilde gerçekleşir. Figürlerin üzerinde durduğu zemin altında ikisi birbirine oldukça yakın, ince, kil renginde (rezerve) bırakılmış üç adet bant yer alır. Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnisle kaplıdır.

Gövdede, dört figür yer almaktadır. Bu figürlerden ikisi sahnenin başında ve sonunda, ortadaki figüre dönük bir şekilde, okladios üzerinde otururlar. İlk figür sola

[116] CVA, France (36), Nantes, Musee Dobree, Dominigue Frere, Paris, 1997, s. 33 – 34, lev. 18.
[117] İbid, s. 34. Benzer ikonografi için bkz. Agora XXIII, s.220, Lev. 82, 932 (P24060).

dönüktür. Olasılıkla saçları topuz yapılmış ve bir diadem taşımaktadır. Bu nedenle figür bir kadın olarak yorumlanabilir. Sahnenin ortasında bir kline üzerinde uzanan bir erkek figür yer almaktadır. Klinenin kenarında ya da klinenin önünde oturan yine bir kadın figür bulunmaktadır. Bu iki figür arasında bir lir bulunmakta ve büyük bir olasılıkla kadının elinde durmaktadır. Bu figür de giyimli ve sırtından aşağıya doğru giysisine ait kumaş parçası sarkmaktadır. Büyük olasılıkla silinme veya aşınma nedeniyle, bu sahnelerde kline önünde yerleştirilen sehpa burada görünmemektedir.

Sahnenin sonunda, sağa dönük ve oturan giyimli, saçta topuz ve diadem taşıyan bir kadın figür yer almaktadır.

Figürlerin arasındaki boş alanlarda, yapraklı dallar yerleştirilmiştir. Tüm giysi katları kazıma ile verilmiştir.

Kat. No. 11'de yer alan lekythosumuz ile Agrigento Ulusal Arkeoloji Müzesi'nden iki örnek sahne ve omuz bezemesi olarak benzerlikler göstermektedir.[118]

İlk örnekte sahne bizim lekythosumuzda olduğu gibi dört figürden oluşmaktadır. İlk figür sola dönük oturmaktadır. Giyimli bir kadın figürdür. Bizim lekythosumuzda olduğu gibi kline kenarında bir figür yer almaktdır. Klinede bir figür uzanmakta ve sağa dönük bir şekilde oturan giyimli figür sahnenin sonunda yer almaktadır. Diğer örnek lekythosumuz ile omuz bezemesi ve yalnızca kline üzerinde uzanan figür ve sahne sonunda oturan, giyimli figürle benzerlik içerisindedir. Bu iki örnek 'Haimon Ressamı'na verileriek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir. [119]

[118] CVA, Italia, (LXI), Museo Arccheologico Nazionale Agrigento, (I), Anna Calderone, Roma, 1985, s. 32, lev. 80. (1-4).
[119] İbid. s. 32.

Hamburg'dan 1959, 301 env. nolu eser ile lekythosumuz arasında omuz bezemesi, sahne ve form olarak benzerlikler mevcuttur.[120]

Buradaki dört figürle lekythosumuzda yer alan dört figür oldukça benzerdir. Sahnenin başlangıcında yer alan giyimli, oturan figürün saçları topuz ve başında diadem bulunmakta. Ortada yer alan kline üzerinde uzanan erkek figür ve klinenin yanında oturan, lir çalan figür bizim lekythosumuzdaki figürlerle benzerdir. Son figür difros-okladios üzerinde oturmaktadır. Figürlerin arkasındaki boş alanlara yapraklı dallar yayılmıştır. Hamburg örneği 'Haimon Grubu'na verilerek, MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[121]

Form, omuz bezemesi ve sahne olarak benzer bir diğer örnek. Yunanistan'dan 18710 env. numaralı lekythostur.[122] Burada figürler daha siluet şeklinde verilmiştir. Dört figür de bizim örneğimizde aynı şekilde oturmaktadır. Yunanistan diğer bir örnek, 18696 envanter numaralı lekythostur. Burada form olarak olmasa da sahne olarak benzerdir. Bu iki örnek 'Haimon Grubu'na verilmiştir.[123]

Kat. No. 11'deki eserimiz Y. Tuna Nörling tarafından MÖ. 500-475 tarih aralığına yerleştirilirken 'Haimon Grubu'na verilmiştir.[124]

Verdiğimiz örneklerin 'Haimon Grubu' özellikleri taşımaları ve bunların lekythosumuz ile olan benzerlikleri Kat. No. 22'deki eserimizi 'Haimon Grubu' içerisinde değerlendirmeye ve eserin MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmesine olanak sağlar.

[120] CVA, Deutschland (41), Hamburg (1), s. 46, lev. 31. (12-14).
[121] CVA, Deutscchland (41), Hamburg (1), İbid
[122] CVA, Roumanie (2), Bucarest, (2), s. 17-18, lev. 18. (13-5)
[123] CVA, İbid.
[124] Tuna-Nörling, s. 104, Tablo. 1, dipnotlar, 52-748 İkonografi ve form için bkz. CVA, Netherlands.(4), Leiden, (2), M.F. Vos, Leiden, 1978, s. 56, lev. 97. (1-2-3)

No: 12 **Lev.12**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2711 **Thiersch Kat. No: 1081**

Y: 15,4 cm **Aç: 2,8 cm** **Kç: 3,5 cm**

Silindir formlu, siyah figür lekythos. Ağız, kulp, boyun kaide sağlam. Ağız ve boynun kulba kadar olan kısmı, kulbun dış kısmı, gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Kaide çift basamaklıdır. Sahnede yer alan zemin çizgisi altında ve daha aşağıda olmak üzere üç adet kil rengi (rezerve) bant yer almaktadır. Omuz ile gövdenin birleştiği alanda, ince siyah bantlar arasına düzensiz yerleştirilmiş nokta bezemeler mevcuttur. Gövde üzerinde yer alan figürler aşınma nedeniyle oldukça belirsizdir. Bir quadriga sahnesi olarak (çok belirsiz de olsa atlara ait bacaklar ve arabada yer alan figür aracılığıyla) düşünülebilir. Baca ağızlı lekythos örneğidir.

Kat. No. 12 ile Agrigento Milli Arkeoloji Müzesi'nden bir lekythos sahne olarak benzerdir.[125] Bir tanrıçanın yönlendirdiği quadriganın yanında bir figür yer almakta ve bu olasılıkla Dionysos'tur. 'Haimon Ressamı'na verilip, MÖ. 480-470'e tarihlendirilen bu lekythos form olarak bizim örneğimizden farklıdır.[126]

'Haimon Ressamı'na verilip, MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlenen, Atina'dan bir örnek ile Kat. No. 12 form ve sahne olarak benzerdir.[127] Beyaz zeminli bir lekythos. Yine tanrıçanın yönlendirdiği bir quadriga ve atların arkasında, birbirine dönük iki figür yer almaktadır. Bu figürler (Apollo ?) ve (Hermes ?) olarak yorumlanmış. Bu örnekte de olduğu gibi bu sahnelerde çoğunlukla tanrılar, quadrigayı yönlendiren bir tanrıçaya eşilk ederler. Çoğunlukla Dionysos ve Ariadne bu sahnelerde karşımıza çıkar.[128]

[125] CVA, Italia, LXI, Agrigento (I), s. 33, lev. 83, (1-2).
[126] CVA, İbid.
[127] CVA, Netherlands. (4), Rijksmuseumvon Oudheden, Leiden (2), M. F. Vos 1978, s. 69, Lev. 106, (1-3).
[128] İkonografi için bkz. CVA, Deutschland (42), Mainz, Zentralmuseum (I), München, 1997, lev. 34, (13-14).

Kat. No. 12 ile 'Pushkin State Museum' örneği sahne ve form olarak yakındır.[129] Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ilk çeyreğine tarihlendirilmiş ve 'Haimon Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[130] Yunanistan'dan bir örnek ile form olarak oldukça benzerdir.[131] Çift basamaklı kaide, baca ağız ve geniş başlayıp daralan bir gövde, sert omuz geçişi lekythosumuz ile yakındır. 'Haimon Ressamı'na verilerek MÖ. (erken) 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[132]

Y. Tuna Nörling, Kat. No. 12'de yer alan Thymbra örneğimizi MÖ. 500-475 tarih aralığına yerleştirerek, 'Haimon Grubu'na vermiştir.[133]

Verdiğimiz örnekler doğrultusunda Kat. No. 12'yi Haimon Grubu' içerisinde düşünmek yanlış olmayacaktır.

No: 13 **Lev.13**

Çanakkale Müzesi Env. No: 891

Y: 12,3 cm **Oç: 3,8 cm** **Kç: 2,7 cm**

Baca ağızlı, quadriga sahneli, siyah figür lekythos. Silindir form. Kulp, kaide sağlam. Vazo yüzeyi oldukça aşınmıştır. Siyah boyalı bölgelerde silinmeler mevcuttur. Ağzın dış kısmı, kulbunun yine dış kımı, gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Ağız kısmı, aşınma nedeniyle çok az görebilsek de, kulba kadar siyah firnislidir. Ve bu bölgede bir yiv yer almaktadır (?). Omuz ile gövdenin birleştiği yerde, figür alanı başlangıcından sonuna kadar uzar ve siyah, ince bantlar arasında arasında yerleştirilmiş çok azı görülebilen, nokta ve bezemeler mevcuttur. Siyah

[129] CVA, Russia, (I), Pushkin State Museum of fine Arts, (I)Natalya Sidorava, Roma, 1996, s. 38, lev. 40-(1-5).
[130] İbid, s. 38.
[131] CVA, a.g.e., s. 39, lev. 41, (1-2).
[132] İbid, s. 39.
[133] Tuna Nörling, s. 104, Tablo 1, dipnotlar, 52,748.

bantlardan biri omuz kenarında yerleştirilmiştir. Gövde altında aşınma nedeniyle belirsiz olan, kil rengi bırakılmış bir bant yer almaktadır. Disk kaideye sahiptir.

Sahnede olasılıkla bir quadriga ve arabayı yönlendiren bir figür yer almaktadır. Figür olasılıkla erkektir (?). Giyimli ve kolları öne doğru uzatılarak, atın dizginlerini tutar bir şekilde gösterilmiş olduğu söylenebilir.

Figürün üzerinde taşıdığı himation kazıma çizgilerle belirtilirken, arabaya ait ayrıntılarda da kazıma kullanılmıştır. Omuzdan itibaren iç bükey bir şekilde inen gövde, dış bükey profil olarak çıkıntı oluşturur ve tekrar iç bükey ve keskin bir şekilde incelerek kaideye geçer.

Kat. No. 13 üzerinde tek bir figürün bulunması akla quadriga yarışlarını getirir ancak; figürün hareketlerinde bu anı yansıtan bir hareketlilik yoktur. Vazo yüzeyinin tam olarak incelenememesi nedeniyle yarış anını yansıtığını savunmak doğru bir yorum olmayacaktır.

Bu nedenle, Kat. No. 12 ile benzer form ve sahne özellikleriyle örneklendirmek daha uygun olacaktır.

Geliş yeri belli olmayan bir örnek üzerindeki tek figür tarafından yönlendirilen araba sahnesi ile bizim örneğimizle karşılaştırılabilir.[134] Sağa doğru ilerleyen arabanın yanında Athena yer almaktadır. Kaide ve form örneğimizde benzer olmasa da, figürün alanı üzerindeki nokta sırası ve gövdenin kaideye kadar olan profil ve genişliği bizim örneğimizle aynı özellikleri taşır. MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilen lekythos, 'Haimon Grubu'na verilmiştir.[135]

Pushkin Arkeoloji Müzesi'nden geliş yeri belli olmayan, 'Haimon Ressamı Atölyesi' üretimi olan iki örnek form ve sahne olarak burada tartışılabilir.[136] 1085 envanter numaralı eser üzerinde yer alan tek figür tarafından yönlendirilen quadriga

[134] CVA, Great Britain (12), University of Reading (1), P. N. Ure, London, 1954, s. 23, lev. 13 (4a).
[135] CVA, İbid.
[136] CVA, Russia. (1), Pushkin State Museum of Fine Arts (1), s. 38,39. lev. 40 (1-2-5-6).

ile örneğimiz benzerdir. 1148 envanter numaralı eser ise baca ağız özelliği ve form olarak örneğimize yakındır. Bu lekythoslar MÖ. (erken) 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmektedir.[137]

Form, baca ağız, üzerinde yer alan sahne ve vermiş olduğumuz örneklerden yola çıkarak (Kat. No. 13) 'Haimon Grubu' içerisinde ve MÖ. 5. yüzyıl içlerinde yerleştirmek olanaklıdır.

No: 14 **Lev.14 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2792

Y: 10.5 cm

Siyah figür lekythos. Ağız, kulp ve boynun büyük çoğunluğu eksiktir. Boyun ile omuz birleşiminde dil ve sonrasında, omuzda ışın bezemeler yerleştirilmiştir. Figür alanı üzerinde, (omuz ile gövdenin birleştiği alanda) ince siyah bantlar arasına yerleştirilmiş, çift sıra nokta bezeme yer alır. Vazo yüzeyi oldukça aşınmıştır. Siyah boyalı alanlarda yer yer silinmeler mevcuttur. Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Gövde altında kil rengi bırakılmış ince bantlar yer alır. Bunlardan ikisi birbirine yakındır. Kalın disk kaideye sahiptir. Figür alanı üzerindeki çift sıra nokta bezeme sahnenin başından, sonuna kadar uygulanmıştır.

Gövdede, sola dönük, difros üzerinde oturan, giyimli bir figür yer almaktadır. Üzeinde görülen himationa ait kıvrımlar kazıma ile gösterilmiştir. Figürün başı öne doğru eğilmiş ve oldukça belirsiz bir şekilde, suliet olarak görünmektedir. Figür olasılıkla kadındır. Sahnenin ortasında, figürün önünde, tek bir yerden çıkan üç adet yapraklı dal görünmektedir.

[137] İbid.

Kat. No. 14, Bucarest, 18712 envanter nolu eser ile sahne ve form olarak oldukça benzerdir.[138]

Bu örnekte de bizim örneğimizde olduğu gibi omuz üzerinde sırasıyla, dil ve ışın bezemeler yerleştirilmiş. Figür alanı üzerinde sahnenin başından sonuna kadar uzanan siyah bir bantla sınırlandırılmış çift sıra nokta bezeme görülmektedir. Sahnede benzer şekilde sola dönük olarak oturan giyimli ve kadın olarak yorumlanmış bir figür yer almaktadır. Sahnenin sağ tarafında ise, sağa dönük bir şekilde difros üzerinde oturan siluet şeklinde, belirsiz verilmiş bir kadın figür yer almaktadır. Burada bizim örneğimizden farklı olarak, üzerindeki giysi siluet şeklinde verilmiştir. Bizim örneğimizde ise kazıma çizgiler ile verilmiş giysi katları oldukça belirgindir. Bizim lekythosumuzda görülen disk kaide burada da örneklenir. Form olarak da oldukça yakındır. Bu örnek 'Haimon Grubu' olarak belirlenmiştir.[139]

Kerameikos'tan 'Haimon Ressamı' atölyesine verilen dört örnek, Kat. No. 14 ile sahne ve form olarak benzerdir.[140]

Bu dört örnekte de ortada yapraklı dallar ve büyük, siyah boya ile siluet şeklinde bir obje mevcuttur. Sahnenin sağında ve solunda, giyimli, oturan kadın figürler yer almaktadır. Dört örnek ve lekythosumuz dil ve ışın bezemelerden oluşan omuz bezemesi olarak benzerdir. Formlar birbirine oldukça yakındır. (4.13) numaralı eserde soldaki kadın figür, olasılıkla bir flüt çalmaktadır. (3.6) numaralı lekythos üzerinde görülen dallarda beyaz boya ile oluşturulmuş meyveler yer almaktadır. Bizim örneğimizde bu görülmez. (129.1) numaralı örnekte kadınların meyve topluyor olabileceği yorumu yapılmıştır.

[138] CVA, Roumanie 2, Bucarest 2, (Musee de la Ville Bucarest) s. 19, lev. 21, (1-2).
[139] İbid.
[140] Kerameikos, IX, Der Südhügel, Ursula Knigge, s. 139, 117, 118, 120, lev. 36. (3), (3-6., 1-4, 13.).33. (129,1).

Bu örnekler kendi aralarındaki benzerlikler doğrultusunda MÖ. 470-460 yıllarına yerleştirilmiştir.[141] (Kat. No. 14), bu örnekler ve stil , form, sahne, özellikleri doğrultusunda 'Haimon Grubu' örneği olarak yorumlanabilir ve MÖ. 470-460 tarih aralığına yerleştirilebilir.

No: 15 **Lev.15 (a, b,c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1489

Oç: 5,2 cm

Ağız, kulp ve boynun büyük çoğunluğu eksiktir. Gövde altı siyah firnislidir. Bu alanda rezerve bırakılmış bir bant yer alır. Omuz ile gövdenin birleştiği alanda çift sıra nokta bezeme yer alır ve siyah bant ile sınırlandırılmıştır. Bu bant altında ikinci bir siyah bant yer alır. Omuz üzerinde, sırasıyla boyun ve omuz birleşiminde dil ve ardından ışın (tomurcuk?) bezemeler uygulanmıştır. Kaide sonradan onarılmıştır.

Gövdede soldan sağa doğru, ilerleyen bir sahne yer alır. Sahnenin başında bir figürün olup olmadığı aşınma ve silinme nedeniyle çok belirsizdir. Ortada atlı bir figür yer almaktadır. Figürün başı siluet şeklinde, belirsizdir. Başında olasılıkla bir bant (diadem) saçın yüzden ayrılması için gösterilmiştir. Figürün bir bacağı kazıma ile belirgin bir şekilde açıkta gösterilmiştir. Figürün üzerindeki giysi aşağı doğru sarkan bir kumaş parçası ile belirtilmiştir. Figür, elinde olasılıkla bir mızrak taşımaktadır. Atın bacak hareketleri, boyanın silinmesine karşın izlenebilmektedir. Başını yukarı kaldırır biçimde, ön ayaklarından birisi dizden bükülerek havada bırakılırken diğeri geriden takip etmektedir. Atlı figürün önünde süluet şeklinde çoğu

[141] a.g.e., s. 139, 117, 118, 120.

ayrıntının eksik olduğu bir figür yer almaktadır. Bu figürün başı geriye (sağa) dönük bir şekildedir. Bir elinde kalkan taşımaktadır. Kalkan yandan gösterilmiştir. İki kazıma çizgi ile kenarları belirtilmiştir. Fazla aşınmış olmasına karşın, kalkanın bombeli gövdesi görülebilmektedir.

Figürün gövde altı, taşıdığı uzun bir giysi ya da boyanın dağılması nedeniyle oluşmuş bir hatadan dolayı süluet şeklinde sağa doğru bir görünüm kazanmıştır. Figürler ince siyah bir zemin çizgisi üzerinde yerleştirlmiştir. Bunun altında kil rengi bırakılmış bir bant yer alır.

Kat. No. 15, Glasgow'dan bir örnek ile sahne, omuz bezemesi olarak oldukça benzerdir.[142] Üç figürden oluşan sahnenin başında ve sonunda iki hoplit ve ortada atlı bir figür yer almaktadır. Hoplitler sağa doğru ilerler bir şekilde, başlarını geriye çevirmiştir. Kalkanları ve mızrakları mevcuttur. Atlı figürün önündeki figür başını geriye çevirmişir. Buradaki sahne 'Amazonmachy' olarak yorumlanmıştır. Atlı figür bir amazondur. Bizim örneğimizde yer alan figür ile olan benzerlik aynı yorumu akla getirir. Bizim lekythosumuzda atlı figür önünde duran figürün bir hoplit olma olasılığı zayıftır. Üzerindeki giysi bu figürün 'Athena' olabileceğini düşündürür. (?)

Glasgow örneği MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Haimon Grubu'na verilmiştir.[143]

'The National Museums of Scotland' örneği Kat. No. 15 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[144] Düz bir inişle kaideye doğru incelen bir forma sahip gövde, omuzda yer alan dil ve ışın bezemeler, gövde altındaki rezerve bantlar aynı özelliktedir. Bu lekythos 'Haimon Grubu'na verilerek, MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir. Sahnede Athena ve bir hoplit mücadelesi vardır. Her iki

[142] CVA, Great Britain (18), The Glasgow Collections, Elizabeth Moignard. s. 23, lev. (17-19).
[143] a.g.e., s. 23. Ayrıva bkz. Beazley, ABV, s. 549, no. 295.
[144] CVA, Great Britain, (16), The National Museums os Scotland, Edinburg, Elizabeth Magnard, Edinburg, 1989, s. 18, lev. 15. (16-17).

yanda atlı figürler yer almaktadır. Bu örnek, bizim örneğimiz içinde Athena yorumu güçlendirir.

Tübingen örneği Kat. No. 15 ile benzer form özelliklerini gösteren diğer bir lekythostur.[145] Kat. No. 15'de gördüğümüz form ve omuz bezemesi burada da görülür. Sahnede at üzerinde iki Amazon arasında, olasılıkla Athena ve Enkelados (?) olduğu düşünülen figürler mücadele etmektedir. Bu lekythos MÖ. 480-470 yılları arasına tarihlenmiş ve 'Haimon Grubu'na verilmiştir.[146]

Vermiş olduğumuz örnek özellikleri, Kat. No. 15'de görülmektedir. Sahnede yer alan kalkanlı figürün Athena olma olasılığı yüksektir.

Verilen örneklere ait form, stil ve sahne özellikleri Kat. No. 15'e yakındır. Bu şekilde Kat. No. 15'i 'Haimon Grubu' içerisinde değerlendirmek ve MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreği içinde yerleştirmek olanaklıdır.

'Haimon Ressamı'nın farklı stilleri uygulaması, bu ressama ait vazoların tanınmasını zorlaştırmaktadır. Haspels, 'Haimon Ressamı' ile Diosphos, Marathon, Emporion ve 'Beldam Ressamı Atölyesi' arasında bir bağlantı olduğundan bahseder.[147] 'Diosphos Ressamı'nın geç dönemlerinde kullandığı ince uzun form, 'Haimon Ressamı'nın kullandığı başlıca lekythos formudur.[148] Gövde altında kil rengi bırakılmış iki ince bant kullanır.[149] Kaide çoğunlukla çift basamaklıdır. Omuz üzerinde ışınlar ile dejenere lotus tomurcuğu sırası mevcuttur. Bu özellikler, 'Diosphos Ressamı' geç dönem özelliğini taşır.

[145] CVA, Deutschland. (47), Tübingen. (3), S. 61, lev. (3-5).
[146] İbid.
[147] Haspels, ABL, s. 130.
[148] a.g.e., s. 131.
[149] İbid. Dipnot 2.

Sahne genellikle beyaz zemin üzerinde yerleştirilir. Bazen omuz ve boyun da beyaz yapılmıştır. Sahne üzerinde iki siyah inca bant arasında çift sıra nokta bezeme ya da sağa ilerleyen anahtar bezeme kullanır.[150]

Figürler arasındaki boşluklarda, ince dallarda üç grup siyah meyve motifi uygular. Vazolarında yazıt kullanmaz. 'Haimon Ressamı' uzun yüzlü figürler kullanır. Kazıma çizgiler ile yüz ve saç birbirinden ayrılır. Sakalsız yüz uygulanır. Figürler ince, kassız (gevşek) bir görünümdedir. Pelerin kıvrımlarındaki değişikliği çok fazla kırmızı kullanarak göstermiştir. At figürleri, ince uzun yüze sahiptirler. Bu 'Marathon Ressamı'özelliklerindendir. Atların ve kentaurların kuyrukları, uzun, ince ve dalgalıdır. Dört ayaklı hayvanlar iki ön ayağını zeminden kaldırarak eğilir ve bu ağır çekim film görüntüsü gibi havada asılı durur izlenimi verir. 'Haimon Ressamı'nın figürlerinde bir bütünlük duygusu yoktur. Figürler aynı şeyleri tekrarlayan bir görüntü verirler. Bu yönüyle 'Diosphos Ressamı' insanlarıyla zıtlık oluşturur. [151]

Ressam, ince, konik, kalyx ağızdan, baca ağızlı forma geçiş yapar.[152] Baca ağızlı form daha kabadır. 'Haimon Ressamı' baca ağızlı leykhtosları, 'Emporion Ressamı'na ait baca ağızlı formlara benzerdir. Her ikisinde de düz bir omuz, yuvarlak bir gövde altı ve çift basamaklı kaide görülür.[153]

[150] Haspels, ABL, s. 131.
[151] Haspels, ABL, s. 131.
[152] a.g.e., s. 137.
[153] İbid.

No: 16 **Lev.16**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2719

Y: 8.8 cm

Kırmızı figür lekythos. Ağız, boyun, kulp ve kaide eksiktir. Kil rengi bırakılmış omuz üzerinde, boyunun bitiminde uygulanan dil ve saplarla birbirine bağlı, omuza ve boyuna dönük olarak yerleştirilmiş siyah figür, küçük palmet bezemeler yer alır. Omuzu siyah bir bant çevreler. Omuz ile gövdenin birleştiği, kil rengi bırakılmış alanda iki isiyah bant arasında yerleştirilmiş sağa doğru anahtar (koşan meander) bezemeler yer almaktadır. Figür alanının üst bölümünde oluşan rezerve bant ile, figürün üzerinde durduğu kil rengi bırakılmış bant (zemin çizgisi) sahneyi sınırlandırmaktadır. Gövdenin figür dışında kalan kısımları siyah firnislidir.

Sahnede ayakta duran, Kithon (peplos ?) ve üzerinde himation taşıyan bir kadın figür yer almaktadır. Figürün vücut hareketi iki şekilde verilmiştir. Gövdenin üst kısmı sola doğru yönlendirilirken, alt bölümü sağa doğru çevrilmiştir. Figür sağ kolunu sola doğru uzatmıştır. Figürün taşıdığı himation sol omuz üzerinden geçirilmiştir. Ancak kol olasılıkla tamamlanamamış, ya da himation altında kalmasını düşünerek bu şekilde bırakılmıştır. Baş kısmı sola dönüktür. Göz doğala yakın bir şekilde gösterilmiştir. Figür bir 'sakkos' başlık taşımaktadır.

Kat. No. 16, 'Musee Dobree' örneği ile omuzdaki palmet bezeme, kadın figürün duruş yönü, pozisyonu sağ kolunu sola doğru uzatması, khiton altından görülebilen ayağın yönü, sakkos başlık olarak benzerdir.[154] Khiton benzer görünümde iken himation bu örnekte daha özenli bir şekilde sol omuzdan atılmıştır. Sol eli himation altından çıkarılmış ve ayna tutar şeklidedir.

[154] CVA, France. (36), Nontes, Musee Dobree, Dominique Frere, Paris. 1997, s. 44, PI. 25 (1-3).

Bu örnekte omuz bitiminde meander bezeme yoktur. Eser MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine verilerek 'Askines Ressamı'na verilmiştir.[155] Yine Musee Dobree'de bir örnek benzer özellikler göstermektedir.[156]

Omuz ile gövdenin birleşiminde görülen sağa doğru anahtar (meander) bezeme, kadın figürün duruş yönü sağ elini sola doğru uzatması, Sakkos başlık benzerdir. Yine bu eser de 'Askines Ressamı' na verilerek, MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine verilmiştir.[157]

Baltimore'dan bir örnek Kat. No. 16 ile oldukça yakındır.[158] Omuzdaki dil ve aşağı ve yukarı doğru olmak üzere yerleştirilmiş dört siyah palmet, omuzu çevreleyen siyah bant, omuz ile gövde birleşiminde yerleştirilen sağa doğru anahtar bezeme, kadın figürün oluşu, sağ kolu sola doğru uzatarak sağa doğru ilerleyişi, khiton ve omuzda taşıdığı himation benzerdir. Giysi kıvrımları farklıdır. Bu eser Bothner tarafından 'Askines Ressamı'na verilen bu örnek MÖ 470'e tarihlendirilmiştir.[159]

Schwerin örneği, Kat. No. 16 ile karşılaştırabileceğimiz benzer özellikler gösterir.[160] Omuzda dil ve yukarı-aşağı doğru siyah palmetler, resim alanı üstünde yer alan sağa doğru anahtar motifi bu örnekte de mevcuttur. Kadının sağa yönelmiş iken gövdenin üst bölümüyle sola dönmesi ve sağ kolunun sağa doğru uzatması ve üzerinde taşıdığı khiton ve himation benzerdir. Sol omuz üzerinden atılan himation benzerdir ve sol eli görünmeyecek kadar az gösterilmiştir. Figürün başında sakkos

[155] a.g.e., s. 44.
[156] İbid. s. 44, lev. 25. (6-7).
[157] İbid.
[158] CVA, U.S.A. (28), The Walters Art Gallery, Baltimore. (1) John. H. Oakley, Baltimore 1992, s. 35, lev. 35.
[159] a.g.e., s. 33.
[160] CVA, Deutsche Dedıratische Republik. (1), Schwerin, Staatlıches Museum, Gottfried Von Lücken, Berlin 1972, s. 25-26, lev. 40. (2-3-5)

yoktur, form olarak da bizim örneğimize yakındır. Askines Ressamına verilen bu lekythos, MÖ 460' tarihlendirilmiştir.[161]

Beazley kırmızı figür ve beyaz lekythosları büyük grup içerisinde inceler. Standart ve ikincil olarak ayırdığı formlardan, ikincil tip, boyun ve omuz kısmının kil rengi (rezerve) bırakıldığı ve omuzda siyah ışın veya küçük kaba ve eski modayı yansıtan palmetlerin kullanıldığı tiptir.[162] 'Askines Ressamı' lekythosları ikincil tipler arasına yerleştirilmiştir.[163] Ressamın kırmızı figür lekythosları beyaz zeminli örneklerinden fazladır ve cenaze ikonografisini yansıtmaz.[164]

'Askines Ressamı', tüm kariyeri boyunca 'Beldam Atölyesi' etkisinde kalmıştır. Yüksekliği 31 cm'yi bulan büyük silindir formları bunun yanında daha küçük, 21 cm'yi bulan lekythosları da çalışmıştır.[165] Küçük, büyük bütün lekythosları keskin omuz kenarlarına ve düz inen bir gövdeye sahiptir. Bu açıdan 'Beldam Atölyesi'yle benzerdir. 'Beldam Atölyesi' silindir formlarına göre daha dar (ince) bir yapıya sahiptir ve bu lekythosların iç hazneleri yoktur.[166] 'Askines Ressamı' dekorasyonunda beş palmet kullanır ve bunlar 'Beldam Ressamı'nın canlılığını yitirmiş dejenerasyonudur.[167] Kat. No. 16, verilen örneklerle olan benzerliği doğrultusunda 'Askines Ressamı' örneği olarak yorumlanabilir.

[161] a.g.e., s. 26, Benzer örnekler için bkz. Hesperia 32, (C. G. Boulter), Graves in Lenormant Street, Athes, 1963, s. 119, lev. 37. (B7). CVA, Roumanie 2, Collection D[R] Georges et Maria Severeanu (Musee de la Ville de Bucarest) Bucarest 2, 1968, S. 22, lev. 25. (3).
[162] Beazley, $ARV_{(1)}$, s. 675.
[163] İbid.
[164] Kurtz, AWL, s. 82, 83. Dipnot, 4.
[165] Haspels, ABL, s. 178.
[166] İbid.
[167] İbid.

No: 17 **Lev. 17**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1539

Kırmızı figür lekythos. Ağız, boyun, kulp eksiktir. Kaide sağlam. Omuzun bir bölümü kırılmıştır. Kil rengi bırakılmış omuz üzerinde, siyah ışın bezemeler uygulanmıştır. Kil rengi bırakılmış olan omuz, siyah bir bant ile çevrelenmiştir. Burada boyama özensizdir. Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnisle kaplıdır. Sahne altta ve üstte olmak üzere kil rengi bantlarla sınırlandırılmıştır. Sahnede, sağa doğru dönük bir kadın başı yer alır. Boyun kısmı görünmektedir ve baş kil rengi zemin üzerinde yerleştirilmiştir. Yüz oldukça belirgindir. İleri doğru bakar şekilde, doğala yakın göz yandan gösterilmiştir.

Figürün saçına ait kıvrımlar izlenebilmektedir. Bu kadın başı betiminin hemen önünde bir lotus çiçeği yer almaktadır. Disk kaidenin kenarı kil rengi bırakılmıştır.

Kat. No. 17'de yer alan eserimiz; Kırmızı figür lekythoslarda karşımıza çıkan Stardart tipe göre daha küçük boyutlara sahip ve özensiz, omuz üzerinde genellikle geç dönem siyah figür vazolarda uygulanan ışın bezemelerin görüldüğü ikincil tipler arasında inceleyebileceğimiz bir örnektir.[168]

Gallatin Collection'dan bir kırmızı figür lekythos form, omuz bezemesi ve sahne olarak Kat. No. 17 ile karşılaştırılabilir.[169] Omuzda dil ve ışın bezemeler uygulanmıştır. Bizim örneğimizde olduğu gibi omuz ile gövde birleşiminde herhangi bir bezeme kuşağı görülmez.

Gövde de, kil rengi bir bant üzerine yerleştirilmiş sağa dönük bir baş betimi yer alır. Bu yönüyle bizim örneğimizle benzerdir. Buradaki defne yapraklarından bir

[168] Beazley ARV, s. 675. Agora XXX, s. 46.
[169] CVA, USA. (8), Fogg Museum and Gallation Collections, Hardvard University Press, G. H. Chase, M, Zelia Pease, Cambridge, 1942, s. 104, lev. 59. (7).

taç takmış olan başın Apollon'ya ait olduğu yorumu yapılmıştır. Bu örnekte de saçın kenarlardan dalgalarının gösterilmesi, kaş ve gözün belirgin doğala yakın verilmiş olması bizim örneğimizle yakındır. Eser bir ressama verilmemiştir. MÖ. 430'a tarihlendirilmiştir.[170]

Atina Agorası'nda bir örnek form ve omuz benzemesi olarak bizim örneğimizle yakındır.[171] Omuzda dil ve ışın benzemeler uygulanırken yine örneğimizle benzer olarak, omuz ve gövdenin birleştiği yerde bir bezeme kuşağı görülmez. Gövde de sola dönük bir kadına ait omuz ve baş bölümü gösterilmiştir. Figürün önünde meyveli bir ağaç betimi görülür. Figür rezerve bırakılmış zemin bantı üzerine yerleştirilmiştir. Yönü dışında diğer özellikler açısından eserimizle oldukça yakındır. Bu örnek ikincil tip kırmızı figürler arasında verilerek M.Ö. 430'a tarihlendirilmiştir.[172]Kat. no. 17 form olarak ikincil tip içerisinde düşünmek yanlış olmayacaktır.

No: 18 **Lev.18(a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 809

Y: 12,9 cm **Oç: 4,7 cm** **Kç: 3 cm**

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, kaide sağlam. Kulbun çok az bir parçası omuz üzerinde korunmuştur. Disk kaide. Kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Gövde altı, kaide üzeri ve ağız (içten ve dıştan) siyah firnisle kaplıdır. Ağız bölümünde, dudak kısmı kil rengi bırakılmıştır. Ayrıca boyun ve omuz rezervedir. Boyun olasılıkla omuz birleşimine yakın bölümden kırılmış ve sonradan onarılmıştır. Omuz üzerinde dil ve ışın bezemeler uygulanmıştır. Keskin bir omuz kenarı ve omuzdan

[170] İbid, s. 104.
[171] Agora, XXX, s. 262, lev. 89. (885-P5333).
[172] a.g.e., s. 46, 262.

itibaren düz inen bir gövdeye sahiptir. Gövde altı yuvarlak bir profille kaideye geçer. Gövde altı ve kaide birleşimi ince ve iç bükeydir.

Gövdede dik uzanan, 3 adet palmet bezeme ve bunların arasına yerleştirilmiş siyah, uzun dil bezemeler yer alır. Palmetlerin iç detayları kazıma çizgilerle verilmiştir. Siyah ve kil rengi yarım sprallerin üst üste kullanılmasıyla oluşan zincir motifi palmetlerin altında yerleştirilmiştir. Palmetleri beyaz, yarım daire şeklinde (kemer) çizgiler çevreler. Zemin çizgisi altında ve gövde altında iki adet kil rengi bant yer alır.

Kat. No. 18, Atina Agorası'ndan bir örnek ile form, omuz bezemesi ve palmet bezemelerle benzerdir.[173] Ağız, omuz üzerindeki dil ve ışın bezemeler, palmetleri çevreleyen beyaz kemerler ve gövde altında ikisi birbirinine yakın yerleştirilmiş kil rengi bantlar yer alır. Bu örnek 'Beldam Atölyesi'ne verilmiştir.[174]

Ferrara'dan MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilen palmet lekythos form ve bezeme olarak benzerdir.[175] Keskin bir omuz kenarı, ağız, omuz bezemesi, gövde altında yerleştirilmiş kil rengi bantlar ve omuzdan itibaren düz profilini koruyan gövde Kat. No. 18 ile yakındır. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[176]

Glasgow Collections örneği Kat. No. 18 ile form bezeme olarak oldukça benzerdir.[177] Ağız, omuz bezemesi, kaide, gövde altı rezerve bantlar, keskin omuz, düz inen gövde burada da örneklenir. Eser MÖ. 470-450 yılları arasına tarihlendirilerek, 'Beldam Atölyesi'ne verilmiştir.[178]

---

[173] Hesperia, 32 (1963) Cedric G. Boulter, S. 118, 119, lev. 37. (B_5 –P10322). Benzer örnek için bkz. CVA, Roumanie (2), Bucarest (2), 1968, s. 21, lev. 22 (5), AM (81) 1966, Barbara Schlörb Vierneisel, S. 32, lev. 26.I (1-2). Kerameikos IX, s. 151, Lev. 42, 289 (1-2).Lev. 37, 250 (3). (tip VI). Ausgrabungen in Assos 1990, Asia Minor Studien, Ü. Serdaroğlu, R. S., s. 123, Lev. 19 (2).

[174] ag.e., s. 119.

[175] CVA, Italia (XLVIII), Ferrara. (II), Museo Nazoneledi Ferrara Stella Patitucci, Roma 1971, s. 35, 36, lev. 44 (3).

[176] a.g.e., s. 36.

[177] CVA, Great Britain, (18), Glasgow Collections, E. Moignard, s. 26, lev. 26.(12).

[178] İbid. s. 26.

İzmir Arkeoloji Müzesi'nden iki örnek eserimiz ile form ve bezeme olarak benzerdir.[179] 136 no'lu örnekte palmetlerin üzerinde durduğu zincir motifi oldukça benzerdir. 137 no'lu eser form olarak yakındır. Keskin omuz, düz inişe sahip gövde benzerdir. Bu iki örnek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlenerek, 'Beldam Ressam Atölyesi'ne verilmiştir.[180]

Y. Tuna Nörling Kat. No. 18'de yer alan eserimizi, MÖ. 475-450 yılları arasına tarihlendirerek, 'Beldam Ressamı Atölyesine' vermiştir.[181] 'Beldam Ressamı'na ait vazolar iki grupta incelenecek olursa bunlaradan ilki silindir formlu büyük lekythoslar ve diğer grup çok sayıda üretilmiş küçük örneklerden oluşur.[182] Küçük formlu lekythoslar arasında, gövdede yerleştirilmiş dik uzanan palmetler ve aralarında büyük dil motifleriyle oluşturulmuş palmet lekythoslar da yer alır.[183]

Dik uzanan palmet sırası genellikle tek, bazen de çift sıradan oluşmaktadır. Derin olmayan ağıza sahip ve uzun boyunlu tiplerdir. Bazıları kırmızı bazıları ise beyaz zeminli oluşturulmuştur. Gövde altında kazıma çizgiler yer alırkan omuzda, çift sıra ışın, baca ağızlı ve diğer küçük, 'Beldam Atölyesi' lekythoslarına uygulanmıştır.[184] Kırmızı zeminli örneklerde, palmetler beyaz kemer ile çevrelenir. 'Beldam Atölyesi'nden olan palmet lekythoslar bu şekilde oluşmuş üretimlerin son aşamasını oluştururlar.[185] En erken palmet lekythoslar geniş (yuvarlak) formlu ve kuş tüyü şeklinde çift sıra dik uzanan palmetlerden oluşur. Bunlar 'Atina 581 Atölyesi'nden gelir ve 'Marathon Ressamı'na yakın örneklerdir.[186] Bu erken palmet lekythoslar kırmızı zeminli, omuzlarında çift sıra ışın bezeme, gövde altında ince, rezerve bırakılmış bir bant ve palmetlerin çevresinde yerleştirilmiş beyaz

[179] Tuna-Nörling, s. 88,89, lev. 43, (136-137).
[180] İbid. Benzer örnekler için bkz. CVA, Agrigento (I), s. 39, 40, lev. 92. (6-7), AM 81 (1966), s. 32, lev. 25. (7)
[181] Tuna Nörling, s. 104, Tablo 1, dipnotlar. 61, 756.
[182] Haspels, ABL, s. 170.
[183] a.g.e., s. 185.
[184] İbid.
[185] İbid.
[186] İbid.

kemerlerden oluşur. Bunların bazıları 'Marathon' buluntularıdır.[187] MÖ. 490 sonrası bu tip lekythoslar, diğer vazolarda olduğu gibi daha ince ve narin bir forma kavuşurlar. Bunun yanında aynı özelliklerini devam ettirirler.[188]

Eserimiz özellikleri ile 'Beldam Ressamı Atölyesi'nden olmalıdır.

No: 19 **Lev. 19**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1485

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, kulp ve kaide eksiktir. Boynun büyük çoğunluğu kırılmıştır. Vazo yüzeyinde aşınma ve silinmeler mevcuttur. Omuz üzerinde silinme nedeniyle uzun ışın bezemeler çok az görülmektedir. Boyun bitiminde büyük nokta bezemeler mevcuttur. Gövdede yer alan üç adet dik uzanan palmet bezeme ve arasında uzun dil motifleri yer alır. Palmetlein iç ayrıntıları kazıma çizgilerle verilmiştir, oldukça özensiz görünümdedirler. Figür alanı altında kalın, kil rengi bırakılmış bir bant yer alır. Dar bir omuz ve omuzdan itibaren düz bir şekilde ve kaideye doğru incelerek iniş yapan, silindir forma yakın bir gövdeye sahiptir. Gövde altı siyah firnislidir.

'Vibo Valentia'dan üç örnek form ve bezeme olarak Kat. No. 19 ile benzerdir.[189] Düz inen ince gövde ve gövde altındaki siyah firnisli alan üzerindeki rezerve bant, dar omuz ve üzerindeki ışın bezemeler benzerdir. Palmetlerin altında yerleştirilen zincir motifi bu örneklerde daha belirgindir. 'Beldam Atölyesi'ne verilen eserler, MÖ. 480-470 yıları arasına tarihlendirilmiştir.[190]

[187] İbid, s. 186.
[188] İbid.
[189] CVA, Italia (LXVII), Vibo Valentia (I), s. 31-32, lev. 23. (1-2-3).
[190] a.g.e., s. 31,32.

Agrigento'dan iki eseri Kat. No. 19 ile karşılaştırabiliriz.[191] Form ve bezeme benzerdir. Bu örnekler MÖ. 490-475 yılları arasına tarihlenmektedir.[192]

Gela'dan 167/B envanter numaralı eser Kat. No. 19 ile form, bezeme ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[193] İnce gövde, omuzda yer alan ışın bezemeler ve boyun bitiminde uygulanmış nokta/ dil (?) bezemeler, bezeme alanı altında yer alan rezerve bant bizim eserimiz ile benzerdir. Bu örnek MÖ. 480'e tarihlendirilmiştir.[194]

Kerameikos'tan bir örnek eserimiz ile form ve bezeme olarak benzerdir.[195] Buradaki örnek MÖ. 480-470 tarihlerine verilmiştir. Form olarak daha ince, narin bir görünüme sahip bu lekythoslar, 'Beldam Atölyesi'yle çağdaş olan 'Haimon Ressamı' örnekleri arasında da yer almaktadır.[196] Verdiğimiz bu örnek, bu şekilde yorumlanarak 'Haimon Ressamı' örneği olabileceği belirtilmiştir.[197] Haspels Stadyum Caddesi mezarlarına ait 'Haimon Atölyesi'nden çıkmış örneklerden bahsetmektedir. Marathon, Haimon ve Beldam Atölyesi palmet lekythosları arasında benzerlik sözkonusudur.[198]

Kat. No. 19 bu örneklerden yola çıkarak MÖ. 480-470 yıllarına tarihlendirilerek, 'Beldam Ressamı Atölyesi' örnekleri arasında yerleştirilebilir.

[191] CVA, Italia (LXI), Agrigento, (I), s. 38,39, lev. 90, (4). 92, (3).
[192] İbid.
[193] CVA, Italia (LVI), Gela (IV), s. 27,28,lev. 44. (5-6).
[194] İbid. Ayrıca bkz. CVA, Deutschland. (7), Karlsruhe (I), Badisches Landesmuseum, München, 1951, s. 40, lev. 32 (14) (B792).
[195] Kerameikos IX, Ursula Knigge, s. 178, lev. 91, (E 42).
[196] Haspels, ABL, s. 186.
[197] Kerameikos IX, s. 178.
[198] Haspels, ABL, s. 186. Kurtz, AWL, S. 150-155.

No: 20 **Lev. 20**

Çanakkale Müzesi Env. No: 883

Y: 12,3 cm **Oç: 3,2 cm** **Aç: 4 cm** **Kç: 3,3 cm.**

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, boyun, kulp ve kaide sağlam. Ağızın iç ve dış kısmı, kulbun dış bölümü, gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Kısa bir boyun ve dar bir omuza sahiptir. Omuz üzerinde çift sıra ışın bezemeler yer almaktadır. Omuz kenarını siyah bir bant çevreler. Kaide kenarı, boyun ve omuz kil rengi (rezerve) bırakılmıştır. Vazo yüzeyinde yer yer aşınmalar mevcuttur. Omuzdan itibaren düz inen gövde, ortada iç bükey görünüm olarak kaideye doğru incelir. Disk kaideye sahiptir. Ağızda dudak kısmı kil rengi bırakılmıştır.

Gövdede üç adet dik uzanan palmet ve aralarında yerleştirilmiş, uzun dil bezemeler yer alır. Palmetlerdeki iç detaylar kazıma çizgilerle verilmiştir. Palmetler iç içe geçen siyah ve kil rengi yarım spirallerden (?) oluşan zincir motifi üzerinde yerleştirilmiştir.

Kat. No. 20, Gela'dan 170/B envanter numaralı eserle form ve bezeme olarak benzerdir.[199] Omuz üzerinde çift sıra ışın bezemeler, omuz kenarında uygulanan siyah bant, gövde profili ve kaideye geçiş bizim eserimiz ile benzerdir. Bu lekythos MÖ. 480'e tarihlendirilmiştir.[200]

Ferrara'dan 16367 envanter numaralı eser Kat. No. 20 ile form, omuz bezemesi ve gövdede yer alan palmet sırası ile oldukça yakındır.[201] Bu eser MÖ. 480-470 yılları arasına yerleştirilmiştir.[202]

[199] CVA, İtalia, (LVI), Gela (IV), s. 27, 28. lev. 11 (170/B).
[200] İbid, s. 28.
[201] CVA, Italia (XLVIII), Ferrara (II), s. 35, lev. 43. (14).
[202] İbid, s. 35.

Vermiş olduğumuz örnekler form olarak eserimize oldukça yakındır. Bu doğrultuda eserimiz 480-470 yılları arasına yerleştirilebilir.

No: 21 **Lev. 21(a,b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 745

Y: 9.7 cm

Siyah figür, palmetli lekythos. Ağız, kaide ve boynun bir kısmı eksiktir. Kulp sağlam. Siyah boya oldukça aşınmıştır. Omuz üzerinde çift sıra ışın bezemelidir. Gövdede yer alan dik uzanan palmetlerden yalnızca biri korunabilmiş ve palmetlerin arasında yerleştirlen uzun dil motifleri çok az görülebilmekte. Palmetlerin altında yer alan siyah ve kil rengi spraller (pullar) silinme nedeniyle çok az görülebilmektedir. Palmete ait iç detaylar kazıma çizgilerle verilmiştir. Gövde altındaki siyah alanın silinme nedeniyle çok az bir kızmı görülebilmektedir. Buradaki rezerve bant belirgindir.

Kat. No. 21, Agrigento'dan C. 738 envanter numaralı eser ile form ve bezeme olarak yakındır.[203] Dar omuz, dış bükey profilli gövde, kaideye geçişteki incelme sahne altında yer alan rezerve bant, palmetlerin üzerinde yerleştirildikleri zincir motifi oldukça yakındır. Bu örnek MÖ. 490-475 tarihleri arasına yerleştirlmiştir.[204]

Bu örnek eserimizi MÖ. 490-475 yıllarına tarihlememize olanak sağlamaktadır.

[203] CVA, İtalia (LXI), Agrigento (I), s. 38, lev. 90 (8).
[204] İbid. s. 38.

No: 22 **Lev. 22**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1473

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, kulp ve boynun büyük çoğunluğu eksiktir. Kaidenin bir kısmı kırılmıştır. Omuz üzerinde dil ve ışın bezemeler yer almaktadır. Omuz keskin bir kenara sahiptir. Gövde omuzdan itibaren düz bir profile sahiptir. İç bükey şekilde kaideye doğru incelir. Disk kaideye sahiptir.

Gövdede, üç adet, dik uzanan palmet sırası yer alır. Palmetler arasında uzun dil bezemeler yerleştirilmiştir. Palmetlerin iç detayları kazıma çizgilerle verilmiştir. Palmetler, siyah ve üzerinde kil rengi yarım spraller (pullar?) üzerine yerleştirilmiştir. Gövde altı, kaide üzeri siyah firnislidir. Gövde altına kil rengi bırakılmış kalın bir bant yer alır. Gövde düz inen bir profil izlerken, kalın bir forma sahiptir. Kat. No. 22, Ferrara 212 envanter numaralı palmet lekythos ile form, omuz bezemesi, gövdedeki palmet ve zincir motifi olarak oldukça benzerdir.[205] Keskin omuz kenarı, düz inen ve kaidede incelen gövde, kat. no. 22'nin belirgin özelikleridir ki bu örnekte de bunları bulabiliyoruz. Eser MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[206]

İzmir Arkeoloji Müzesi'nden 5058 envanter numaralı (Pitane buluntusu), palmet lekythos Kat. No. 22 ile form, omuz bezemesi ve palmetlerin altındaki zincir motifi ile yakındır. Gövde daha geniştir ancak omuz kenarının keskin olması gövdenin omuzdan itibaren düz bir şekilde inişi, gövde altındaki rezerve bant benzerdir. Eser Y. Tuna Nörling tarafından MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilirken, 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[207]

[205] CVA, Italia (XLVIII), Ferrara (II), s. 35, lev. 44. (1).
[206] a.g.e., s. 35.
[207] Tuna Nörling, s. 88, lev. 43, (133).

Eserimiz keskin omuz kenarı ve düz inen bir profile sahip gövdesi ile 'Beldam Ressamı Atölyesi' lekythosları arasına yerleştirilebilir.

No: 23 **Lev. 23**

Çanakkale Müzesi Env. No: 705

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, boyun kulp ve kaide eksiktir. Vazo yüzeyi oldukça aşınmıştır. Omuz üzerinde herhangi bir bezeme görülememektedir. İnce olmayan bir forma sahiptir. Aşınma olmasına karşın, omuzun keskin kenarı izlenebilmektedir. Gövde omuzdan itibaren düz bir şekilde iner. Gövdede çok az görülebilen dik uzanan palmetlerden ortadaki belirgindir. İç detaylarda kazıma çizgiler uygulanmıştır. Palmetlerin altında yer alan zincir (pullar) motifi izlenebilmektedir. Gövde altı siyah firnislidir. Bu bölümde iki adet birbirine yakın kil rengi bant yer alır. Sahnenin altında ise bir adet kil rengi bant bulunmaktadır.

Kat. No. 23 form, palmet ve zincir motifi ve gövde altında yer alan kil rengi bırakılmış bantlarla Glasgow (H)B 1951.3305 envanter numaralı eser ile benzerdir.[208] Bu eser MÖ. 470-450 tarihleri arasına yerleştirilerek, 'Beldam Atölyesi'ne verilmiştir.[209]

İzmir Arkeoloji Müzesi'nden 5059 envanter numaralı (Pitane buluntusu) bir palmet lekythos, form, gövde altında yer alan kil rengi bantlar ve zincir motifi ile benzerdir.[210] Keskin omuz kenarı, düz inen bir profile sahip gövde, iç bükey bir şekilde oluşturulmuş kaide geçişi bizim örneğimizle oldukça yakındır. Y. Tuna

[208] CVA, Great Britain. (18), The Glasgow Collections, s. 26, lev. 26. (9).
[209] a.g.e., s. 26.
[210] Tuna-Nörling, s. 88, lev. 43, (135).

Nörling tarafından bu eser MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[211]

Kat. No. 23, bu örnekler doğrultusunda Beldam Atölyesi' örneklerinden olmalıdır.

No: 24 **Lev. 24**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1483

Y: 10.6 cm

Siyah figür, palmet lekythos, Ağız, kaide ve boynun büyük çoğunluğu eksiktir. Kulp sağlam. Omuz üzerinde ve gövdede siyah boya silinmiştir. Gövdede ortadaki palmet ve altındaki siyah ve kil renginden oluşan spraller (zincir motifi) çok az görülebilmektedir. Gövde altı siyah firnislidir. Burada kil rengi üç adet bant yer alır. Palmete ait kazıma çizgiler izlenebilmektedir. Keskin omuz kenarı ve omuzdan itibaren aşağı doğru düz bir şekilde inen gövdeye sahiptir.

Musee Dobree, 849-46-2 ve 849-46-3 envanter numaralı eserler ile Kat. No. 24 form, palmetler, keskin omuz, gövde altında yer alan rezerve bantlar ile yakınlık göstermektedir.[212] Her iki örnektede palmetlerin altında yer alan zincir motifinde siyah noktalar yerleştirilmemiştir. Bu bizim eserimizde de benzerdir. Keskin omuzdan hafif bir iç bükey şekilde ayrılan gövde kaideye doğru dış bükey profille ilerler. Bu özellik örnekler ve eserimizde mevcuttur. Her iki eser de MÖ. 470-460 yılları arasına tarihlenerek, 'Beldam Ressamı'na verilmiştir.[213]

Kat. No. 24 keskin omuz ve gövde altında yer alan rezerve bantlarla ve daha önce katalog içerisinde incelediğimiz 'Beldam Ressamı' örneklerine yakındır. Nantes

[211] İbid, s. 88.
[212] CVA, France. (36), Nantes, Musee Dobree, Dominique Frere, Paris, 1997, s. 38, lev. 21-22. (13-1).
[213] İbid. s. 38.

örnekleri bunu destekler ve bu şekilde Kat. No. 24 'Beldam Ressamı' olarak yorumlanabilir.

No: 25 **Lev. 25 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1474

Y: 9.1 cm

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, boyun, kulp ve kaide eksiktir. Vazo yüzeyinin çoğunluğu ve omuz üzerinde aşınma (silinme) nedeniyle bezemeler çok az görülebilmektedir. Gövdede çok az görülebilen palmet ve altında yer alan zincir motofone ait (pullar) birkaç halka izlenebilmektedir. Bunlar siyah ve kil rengi olarak oluşturulmuştur. Gövde altındaki aşınma rezerve bantların sayısını belirsizleştirmiştir.

Kat. No. 25 ile form olarak benzer bir örnek Ferrara'dan 3053 envanter numaralı palmet lekythostur.[214] Eserimizin aşınmış olması nedeniyle bu örnekle form olarak benzerlik sözkonusudur. Bu örnek MÖ. 490-480 tarihlerine yerleştirilmiştir.[215] Güney Attika'dan (Anavysos) bir palmet lekythos eserimize form olarak benzerdir.[216] Bu eser MÖ. 490-480 yıllarına yerleştrilmiştir.[217] Eserimizi, form ve bu örneklerden yola çıkarak MÖ. 490-480 yıllarına yerleştirmek olanaklıdır.

[214] CVA, Italia (XLVIII), Ferrara (II), s. 34, lev. 43. (11).
[215] İbid, s. 34.
[216] CVA, Great Britain. (12), Reading (I), University of Reading, P. N. Ure, A.D. Ure, London, 1954, s. 22, lev. 12, (11).
[217] İbid, s. 22.

No: 26 **Lev. 26 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2795

Y: 10.2 cm

Siyah figür, beyaz zeminli(?), palmet lekythos. Ağız, kulp, boyun eksiktir. Omuz ve vazo yüzeyinde aşınma ve silinme nedeniyle bezemeler çok az izlenebilmektedir. Gövdede olasılıkla çift sıra palmet dizisinin merkezine yerleştirilmiş olan zincir motifi (pullar) görülebilmektedir. Olasılıkla beyaz zeminlidir. Palmetlerin etrafını siyah kemerler çevrelemektedir. Figür alanı altında bir bant yer alır. Üzerindeki beyaz boya(?) Çok az görülebilmektedir. Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Disk kaideye sahiptir. Omuz keskin bir kenara sahiptir. Omuzdan itibaren düz inen gövde, orta bölümden itibaren yuvarlak ve dış bükey bir profil çizerek kaideye geçer. Kaideye geçiş oldukça incedir.

Kat. No. 26 Agrigento'dan iki örnek ile çift sıra palmet bezeme olarak benzerdir.[218] Buradaki örneklerde gövdede görülen palmet bezemelerin etrafı siyah ince kemerlerle çevrelenmiştir. Bu bizim örneğimizle benzer bir özelliktir. Form olarak farklıdır. Bu örnek daha erken palmet lekythos örneği olarak karşımıza çıkar. Haspels bu çift sıra palmet bezemeye sahip lekythoslardan ilkini (1. (C. 760)) 'Atina 581 Sınıfı' örneği olarak tanımlanmıştır.[219] Buradaki örnekte palmetlerde uygulanan palmet çizgiler birbirine çok yakındır. İç içe geçmiş görünümdedir. Palmetler kuş tüyü görünümündedir. Siyah kemer palmetleri çevrelemektedir. Bu lekythos, palmet lekythosların erken örneklerindendir. Yuvarlak gövdeli, kuş tüyü palmetlerle oluşturulan erken palmet lekythoslar gelişimlerini 'Beldam Atölyesi'nde tamamlar

[218] CVA, Italia (LXI), Agrigento (I), s. 34, lev. 85. (1-2).
[219] Haspels, ABL, s. 225, lev. 22. (5).

ve son bulur.[220] 'Beldam Atölyesi'nde üretilen dik uzanan palmetlerden oluşan lekythos grubunda bazıları kırmızı zeminli, bazı örnekler ise beyaz zeminlidir. Gövdenin alt bölümünde kazıma çizgiler yer alır. Omuzda çift sıra ışın bezemeler görülür.[221]

Yuvarlak gövdeli, kuş tüyü formlu palmetlerden oluşan en erken palmet lekythoslar, 'Atina 581 Atölyesi'nden ve 'Marathon Ressamı'na yakın örneklerdir.[222] Diğer örnek de aynı şekilde, yalnızca gövdede yer alan palmetlerin etrafını çevreleyen siyah kemerler ile eserimize yakındır. Kat. No. 26'da yer alan eserimizin yüzeyinin aşınması ve silinme nedeniyle palmetler hakkında çok fazla bilgiye ulaşamıyoruz.

Siyah kemerlerle çevrelenmiş palmetlerden oluşan, Karlsruhe, B-302 envanter numaralı palmet lekythos burada tartışılabilir.[223] Form olarak değilse de, gövdede yer alan siyah kemerlerle çevrelenmiş çift sıra palmet bezeme olarak benzerdir. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[224]

Eserimizi belirgin olmayan bezemelerle tarihlendirmeye çalışmaktan çok form olarak değerlendirmek daha uygun görünmektedir. Keskin omuz kenarı, omuzdan itibaren düz bir inişle kaideye doğru ilerleyen form, kataloğumuz içerisinde incelediğimiz Kat. No. 22'de yer alan palmet lekythos ile form olarak oldukça yakındır.

Eserimizin form özellikleri 'Beldam Atölyesi' örneklerine yakındır. Kat. No. 22 ile olan benzerliği bunu destekler ve eserimiz olasılıkla 'Beldam Atölyesi' örneklerindendir.

[220] a.g.e., s. 93-94.
[221] İbid, s.. 185.
[222] Haspels, ABL, s. 185, lev. 22,5.
[223] CVA, Deutschland (7), Karlsruhe (1), s. 40, lev. 32 (3).
[224] İbid, s. 40.

No: 27 **Lev. 27**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1479

Y: 11 cm

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, kulp, boyun eksiktir. Omuz ve gövdede aşınma ve siyah boyanın silinmesi nedeniyle bezemeler çok az izlenebilmektedir. Omuz üzerinde çift sıra (kısa-uzun) ışın bezemeler yer alır. Omuzu siyah bir bant çevrelemektedir. Gövdede çift sıra palmet bezeme ve aralarında yerleştirilmiş büyük dil bezemeler yer almaktadır. Palmetlerin merkezine zincir motifi (pullar) yerleştirlmiştir. Bunlar siyah, daha küçük kil rengi spral ve tam ortasında siyah noktaların bulunduğu bezemelerdir. Palmetlere ait iç detaylar kazıma çizgilerden oluşmaktadır.

Sahnenin altında kil rengi bırakılmış bantlar yer alır. Kaide altı siyah firnislidir. Kaide olasılıkla çift katlı kaide olarak düşünülerek alt bölümü siyah firnisle kaplanmıştır. Dar omuz, yuvarlak ve dış bükey gövdeye sahiptir. Gövde incelenerek kaideye geçiş yapar. Disk kaide.

Kat. No. 27, Kassel, T. 39 envanter numaralı eserle form, omuz bezemesi ve sahnede yer alan çift sıra palmet bezeme ile yakındır.[225] Bu örnekte omuzda yer alan çift sıra ışın bezemeler dış bükey, oval profil çizen gövde, gövdede yer alan çift sıra palmet bezeme ve iki sırayı birbirinden ayırmak için palmetlerin merkezine yerleştirilmiş zincir motifi (siyah, kil rengi ve üzerinde nokta bezemelerden oluşmaktadır) bizim örneğimizle çok yakındır. Bu örnekte de kaidenin alt basamağı

[225] CVA, Deutschland (35), Kassel (I), Antikennabteilung der Stoattichen Kunstsammlungen, R, Lullies, München 1972, s. 48, 49, lev. 28. (7).

siyah firnislidir. Bu eser MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmektedir.[226]

Atina'dan bir örnek, Kat. No. 27 ile omuz bezemesi ve gövdede yer alan çift sıra palmet bezeme ile benzerdir.[227] Zincir motifi benzer şekilde oluşturulmuştur. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Beldam Atölyesi'ne verilmiştir.[228]

Agrigento'dan C. 758 envanter numaralı eser gövdede çift sıra palmet palmet bezeme, bunları biribirinden ayıran zincier motifi ve omuz bezemesi ile eserimizle benzedir.[229] Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[230]

Kat. No. 27, taşıdığı özellikler ve karşılaştırdığımız örneklerle olan benzerliği sonucunda, MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine verilebilir. Stil olarak ise 'Beldam Atölyesi' olarak belirlenebilir.

No: 28 **Lev. 28 (a, b, c, d)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 707

Y: 12.7 cm

Siyah figür, palmet lekythos. Ağız, kulp, kaide sağlam. Derin olmayan, dışa doğru açık bir ağız, kısa bir boyuna sahiptir. Konik kaide. Omuz üzerinde, sivri uçları boyun kısmına dönük sarmaşık yaprakları ve omuz kenarına yakın yerde nokta bezemeler yerleştirilmiştir. Gövdede, ortada tek bir palmet motifi yer alır. Çift palmetten oluşan bu bezemenin merkezine iki spiral ? (zincir motifi) yerleştirilmiştir. Palmetin ortasından çıkarak her iki yana açılan saplar, uçlarda kıvrılarak spiral bir

[226] İbid, s. 49.
[227] CVA, Netherlands (5), Leiden (3), M. F. Vos, s. 9, lev. 112. (4-5).
[228] İbid. s. 9
[229] CVA, Italia, (LXI), Agrigento (I), s. 40, lev. 92, (8).
[230] İbid. s.40.

görünüm almışlardır. Omuzdan itibaren yuvarlak profile sahip gövde kaideye doğru incelir ve form oval bir görünüm kazanır. Omuzlu lekythos formundadır.

Kat. No. 28, University of Reading örneği ile form olarak benzerdir.[231] Ağız kısmı bizim eserimizde olduğu gibi derin olmayan dışa açık bir formdadır. Kısa bir boyun omuzdan itibaren yuvarlak form kazanan gövde kaideye doğru iç bükey olarak incelir ve geçiş yapar. Bu özellik eserimizde de aynı şekildedir. Konik kaide her iki eserde de görülür. Kat. No. 28'de omuzda yer alan sarmaşık yaprakları bu örnekte gövdede yer alır. Form olarak benzerlik kurabileceğimiz bu eser MÖ. 6. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilerek, 'Dolfin Sınıfı'na verilmiştir.[232]

Kat. No. 28'in yerel atölye üretimi olasılığı mevcuttur. Araştırma sırasında tam olarak bir benzeri ile karşılamaması eserimizi eksik yorumlamamıza neden olmaktadır. Omuzlu lekythos formunda olması, bu grup lekythosların yaygın kullanıldığı, MÖ. 6. yüzyılın ikinci ve üçüncü çeyreğine tarihlemede uygun hale getirmektedir.[233]

No: 29 **Lev. 29**

Çanakkale Müzesi Env. No: 800

Siyah figür, bezekli lekythos. Ağız, kulp, kaide sağlam. Gövde altı, kaide üzeri, kulbun dışı ve ağız kenarı siyah firnislidir. Ağız bölümünde, dudak kısmı ve kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Disk kaideye sahiptir. Omuz üzerinde ışın ve dil bezemeler uygulanmıştır. Omuz kenarı siyah bir bant ile çevrelenmektedir. Gövdede, merkezde iki siyah bant ile sınırlandırılmış sarmaşık yaprakları yer alır. Bu alanı, alttan ve üstten olmak üzere iki kafes (ızgara) motifi sınırlandırmaktadır. Vazo

[231] CVA, Great Britain. (12), Reading (I), s. 20, lev. 11. (7).
[232] İbid, s. 20. Dolfin Grubu için bkz. Haspels, ABL, S. 193. no:12.
[233] Haspels, ABL, s. 7-23, 33-39.

yüzeyi oldukça aşınmıştır. Sarmaşık yaprakları oldukça özensiz oluşturulmuştur. Omuz genişliğinde inen gövde kaideye doğru daralır ve kaidede ince bir forma ulaşır.

Pushkin State Museum II. 1b 83 envanter numaralı eser ile Kat. No. 29 karşılaştırılabilir.[234] Omuzda yer alan ışın ve dil motifleri, gövdede sahneyi alttan ve üstten sınırlayan kafes (ızgara) bezeme eserimiz ile benzerdir.

Gövdede merkezden geçen, siyah bant üzerine ve altına yerleştirilmiş sapsız, havada asılı şekilde duran sarmaşık yaprakları mevcuttur. Bizim örneğimizde sarmaşık yaprakları ortadan geçen siyah bir bant ile ayrılmaz iki siyah bant arasına yerleştirilmiş bezeme kuşağı şeklindedir. Derin olmayan, ekhinus formlu ağız bizim örneğimizde de görülür. Bu eser MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[235]

Pushkin State Museum, II. 1b. 342, envanter numaralı eser Kat. No. 29 ile form olarak benzerdir.[236] Ağız, kısa boyun ve omuzda yer alan ışın bezemeler eserimize oldukça yakındır. Disk kaideye sahiptir. Gövde altı ve kaide üzerinin siyah oluşu benzerdir. Örnekte gövdede bezeme alanının üst kısmında ızgara motifi görülür. Bunun sonrasında merkezden geçen siyah banta yerleştirilmiş sarmaşık yaprakları görülmektedir. Eser MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek, 'Beldam Ressamı Atöyesi'ne verilmiştir.[237] Form ve bezeme olarak benzer bulduğumuz bu iki örnekten yola çıkarak Kat. No. 29'u 'Beldam Ressamı Atölyesi' örneği olarak yorumlayabiliriz. MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilebilir.

[234] CVA, Russia (1), Pushkin State Museum of Fine Arts, (1), Natalya Sidorava, Roma 1996, s. 42, lev. 44 (6).
[235] a.g.e., s. 42.
[236] CVA, Russia (I), Pushkin State Museum of fine Arts, s. 42, lev. 44. (8).
[237] İbid. Ayrıca bkz. CVA, Deutschland (31), Heidelberg (4), s. 64, lev. 177. (7). Ü. Serdaroğlu, R.S., Ausgrabungen in Assos, s. 123, lev. 19 (3).

No: 30 **Lev. 30**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1471

Siyah figür, bezekli lekythos. Ağız, kaide eksiktir. Boynun çok az bir kısmı eksiktir. Kulp sağlam. Omuz üzerinde aşınma ve silinme olmasına karşın çift sıra ışın bezemeler görülebilmektedir. Vazo yüzeyinin silinmiş olması nedeniyle, gövdede yer alan bezemelerin çok azı görülebilmektedir. Gövdede tek bir sarmaşık yaprağı görülür. Diğer ayrıntılar belirsiz durumdadır. Gövde ince uzun bir forma sahiptir.

İtalya'dan beyaz zeminli, bezekli lekythos örneği Kat. No. 30 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[238] Bu örnekte, gövdenin ortasında merkezden geçen siyah bantla iki bölüme ayrılan alanda sarmaşık yaprakları sapları olmadan yerleştirilmiştir. Bizim eserimizde aşınma ve silinme nedeniyle bu tam belirgin değildir. Kat. No. 30'da gövdede çok az da olsa alt bölümde yer alan kafes (ızgara) motifi görülebilmektedir. Verilen örnekte de bu mevcuttur. Gövde altında her iki eserde de rezerve çizgiler yer alır. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlendirilerek, 'Beldam Atölyesi'ne verilmiştir.[239]

Stuttgart, (KAS. 109) numaralı eser, Kat. No. 30 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[240] Omuzda görülen ışın bezemeler ve gövde altında yer alan rezerve bantlar ve düz inen, ince uzun form eserimizle yakındır. 'Beldam Atölyesi'ne verilen örnek, MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[241]

Kat. No. 30 aşınma ve eksik bölümler nedeniyle birkaç kritere göre örneklendirilerek tarihlendirmeye çalışılmıştır. Bu iki örnek form, merkezde bizim örneğimizde az sayıda görebildiğimiz sarmaşık bezeme ve gövde altında yer alan

[238] Shirley J. Schwarz, Greeh Vases, in the National Museum of Natural History, Smithsonian Institution Washington D.C.

[239] İbid. s. 30. Roma 1996, s. 30, lev. 28. (24).

[240] CVA, Deutschland (26), Stuttgart (I), Württembergisches Landesmuseum, Erika Kunze G., München 1965, s. 31, lev. 25.(5).

[241] İbid, s. 31.

rezerve bantlarla eserimizle benzerdir. Bu şekilde Kat. No. 30 'Beldam Atölyesi' örneklerinden olmalıdır.

No: 31 **Lev. 31 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1484

Siyah figür, bezekli lekythos. Ağız ve boynun bir kısmı eksiktir. Omuz ve gövdede yoğun bir aşınma ve silinme vardır. Bu nedenle bu kısımlarda yer alan bezemeler çok az görülmektedir. Omuz üzerinde çift sıra ışın bezemeler, gövdede merkezdeki siyah bant üzerinden saplarla aşağı ve yukarı doğru uzanan sarmaşık yaprakları yer alır. Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Gövde altında iki rezerve bant yer almaktadır. Kaide kenarını siyah bir bant çevreler. Gövdeye göre oldukça büyük bir disk kaideye sahiptir. Kulp üzerinde siyah boya izleri mevcuttur. Kısa boyun, keskin omuzlu ve omuzdan itibaren düz inen, kaideye doğru dış bükey şekilde geçiş yapan bir gövdeye sahiptir. Kısa, basık formdadır.

Heidelberg, L19 envanter numaralı bezekli lekythos ile eserimiz form ve bezeme olarak yakındır.[242] Omuzda yer olan ışın bezemeler örneğimizde de aşınmaya karşın görülebilmektedir. Gövde altı ve kaide üzeri siyah alan örnekte bu bölümde rezerve bant yer alır. Ve bu özellikler bizim eserimizde de mevcuttur.

Gövdede merkezden geçen siyah bir bant üzerinden çıkan, saplarla aşağı ve yukarı doğru uzanır şekilde gösterilmiş sarmaşık yaprakları yer alır. Bizim örneğimizde de bu şekildedir. Ancak örnekte sarmaşıklar arasında saplarla uzanır şekilde, noktalardan oluşan olasılıkla çiçek motifi görülür. Kat. No. 31'de aşınma nedeniyle buna rastlanmaz. Kısa boyun, keskin omuz kenarı, kısa basık gövde profili

[242] CVA, Deutschland (31), Heidelberg (4), s. 65, lev. 177. (10).

eserimizle benzerdir. Örnek MÖ. 5. yüzyılın ortasına yerleştirilmiştir. 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmektedir.[243]

Toronto, 920,68,19 envanter numaralı beyaz zeminli bezekli lekythos, gövdede yer alan sarmaşık bezeme ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[244]

Merkezde yer alan siyah banttan saplarla, aşağı ve yukarı doğru uzanan sarmaşık ve aralarda yine saplı ve siyah noktalardan oluşturulmuş çiçekler (?) yer alır. Bu örnek MÖ. 450-425 olarak tarihlendirilmiştir.[245]

Atina'dan iki, İtalya'dan bir adet beyaz zeminli, bezekli lekythos Kat. No. 31 ile omuz ve gövdede yer alan bezemelerle benzerdir.[246] Üç örnekte omuzda ışın ve dil bezeme uygulanmıştır. Keskin bir omuz ve düz inen bir profile sahip gövde ve gövdede kafes motifleriyle sınırlandırılmış, merkezden geçen siyah banttan saplarla uzanan sarmaşık ve çiçek (?) motifleri bulunur. Bu örnekler MÖ. 450-425 yılları arasına tarihlenerek 'Beldam Atölyesi'ne verilmiştir.[247]

Kat. No. 31 form, bezeme özellikleri ve verilen örneklerle 'Beldam Atölyesi' örneği olarak yorumlanabilir. MÖ. 5. yüzyıl ortası tarihleme için uygun olabilir.

[243] a.g.e., s. 65.
[244] CVA, Canada (1), Toronto (1), Canada Royal Ontario Museum (attic-black figure and related wares), W. Hayes, 1981, s. 39, lev. 41, (14).
[245] a.g.e., s. 39.
[246] CVA, Netherlands (5), Leiden (3), M. F. Vos s. 11, lev. 112. (10-12-13).
[247] İbid, S. 11. Benzer örnek için bkz. CVA, Deutschland (30), Frankfurt. AM Main (2), Kurtz Deppert, München 1968, s. 16, lev. 50, (7) (VFB 399).

No: 32 **Lev. 32 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1472

Siyah figür, bezekli lekythos. Ağız ve kaide eksiktir. Kulp sağlam. Boyundan itibaren iç bükey görünüme sahip omuz, oldukça keskin bir kenara sahiptir. Omuz genişliğinde başlayıp düz inen gövde, alt kısmında hafif dış bükey ve tekrar iç bükey profille kaideye geçer.

Yüzey aşınmış ve siyah boyalı bezemelerin çoğunluğu silinmiştir. Gövdenin üst kısmında yer alan ve bezeme alanını üstten sınırlandıran, birbirine paralel üç çizgi üzerine dikey uzanan kısa çizgilerle oluşturulmuş ızgara motifi gövde altında uygulanmamıştır. Gövdede, merkezden geçen siyah bant üzerinde, altta ve üstte olmak üzere karşılıklı ve sağa doğru, bu bant üzerinden çıkıyor izlenimini veren ikili defne yaprakları yer almaktadır. Yaprakların arasına, silinme nedeniyle çok az görülebilmelerine karşın, çiçek çiftleri yerleştirilmiştir (saplarda uzanan siyah noktalar şeklinde verilmiştir). Bu alan altında olasılıkla iki siyah bant yer alır. Gövde altı siyah ve burada üç adet rezerve bant yeralmaktadır.

Kat. No. 32, Hamburg 1917. 1453 envanter numaralı beyaz zeminli, bezekli lekythos ile form ve gövdede yer alan defne yapraklarından oluşan bezeme ile oldukça yakındır.[248]

Hamburg örneği, keskin omuz kenarı, düz inen gövde profili olarak Kat. No. 32 ile benzerdir. Burada bezeme alanı, bizim eserimizden farklı olarak alttan ve üstten olmak üzere, ızgara (kafes) motifi ile sınırlandırılmıştır.

[248] CVA, Deutschland (41), Hamburg (1), Museum Für Kunst und Gewerbe, München, 1976, E. Brümmer, S. 47-48, lev. 32. (9-10).

Kat. No. 32'de sadece gövdenin üst bölümde bu motif yer alır. Bu örnekte de merkezden geçen siyah bant üzerinden çıktığı izlenimi veren defne yaprakları ve bunların arasında aynı şekilde sağa doğru ikişerli çiçek motifleri yer almaktadır.

Hamburg 1917, 1435 envanter numaralı eser, 'Beldam Atölyesi'nin ürettiği "dik uzanan palmet" grubuna ait lekythoslardan biridir.[249] MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine yerleştirilmiştir.[250] Çoğunlukla sarmaşık yapraklarının merkezde yerleştirilerek, alttan ve üstten ızgara motifi ile sınırlandırılan bezeme alanı, burada açılmış defne yaprakları ile oluşturulmuştur ve defne yaprakları çok nadir kullanılan bir bezemedir. Bu nedenle (unik) az görülen bir örnektir.[251]

Kat. No. 32 verilen örnekle olan benzerliği ve keskin omuz kenarı, düz inen gövde profili ile 'Beldam Atölyesi' örneği olmalıdır. Bu şekilde, form özellikleri doğrultusunda MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine yerleştirilebilir.

'Beldam Atölyesi' diğer küçük lekythos formlarında olduğu gibi, bezekli lekythoslarında da omuz ve boyun kırmızı zeminlidir.[252] Burada üretilen diğer grup ise beyaz zeminlidir.[253] Beldam Atölyesi'nden, farklı form ve stilde pek çok bezekli lekythos örneği MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[254] 'Beldam Ressamı' kariyeri, MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğini kapsamaktadır. Belirgin form özellikleri ve bezemeler, 'Athena ve Theseus Ressamı'na işaret eder.[255]

Bezekli lekythos grubu, figürlü leyktholarla çağdaştır ve aynı atölyelerde üretilmişlerdir.[256] Bu grup içerisinde yer alan lekythoslar günlük yaşamın ve gömü geleneğinin ihtiyaçlarını karşılamakta kullanılmışlardır.[257] Figürlü

[249] a.g.e., s. 48.
[250] İbid.
[251] İbid. Benzer bezeme için bkz. AM (81), 1966, Barbara Schlörb-Vierneisel, s. 37, lev. 27. (2).
[252] Haspels, ABL, s. 182.
[253] İbid, s. 181.
[254] Kurtz, AWL, s. 153.
[255] İbid.
[256] Kurtz, AWL, s. 131.
[257] İbid.

lekythoslara göre daha ucuza üretilen bu lekythoslar[258], Attika dışındaki bölgelerde, benzer özellikler taşıyan bezekli lekythos üretimi yapan atölyeler mevcuttur.[259]

Kurtz, bezekli lekythosların araştırmacılar tarafından uzun süre, önemli bir seramik grubu olarak görülmediğinden bahseder.[260] Kurtz, bu lekythosların, bölegelere ve atölyelere göre özelliklerini incelemiştir.[261]

No: 33 **Lev. 33**

Çanakkale Müzesi Env. No: 3794

Y: 15 cm **Oç: 6,7 cm** **Kç: 3,3 cm**

Siyah figür, bezekli lekythos. Ağız, kaide sağlam. Boyun onarılmıştır. Ekhinus formlu ağız. İnce bir boyna geçişle gövdeye bağlanır. Omuz üzerinde siyah figür tekniğinde birbirine dallarla bağlı, sivri uçları omuz kenarına doğru uzanan lotus tomurcuğu zinciri motifi yer almaktadır. Ağız içi ve dışındaki siyah firnis silinmiştir ancak çok azı görülebilmektedir. Omuzdan itibaren bütün gövde ve kaide siyah firnislidir (glazür). Gövdedeki glazür yer yer aşınmasına karşın çoğunluğu korunmuştur.

Omuzdan itibaren dış bükey profil çizen gövde, kaideye doğru incelir ve form oval bir görünüme kavuşur. Konik kaideye sahiptir.

Kat. No. 33 Agrigento'dan C. 673 envanter numaralı eser ile form olarak benzerdir.[262] Yuvarlak şekilde gövdeye geçen omuz üzerinde, lotus tomurcuğu ve dil bezeme yer alır. Buna karşın bizim eserimizde omuzda, lotus tomurcuğu zincir yer almaktadır. Omuzun gövde geçişi, gövdenin omuzdan itibaren dış bükey-yuvarlak

[258] İbid.
[259] a.g.e., s. 136.
[260] a.g.e., s. 143
[261] a.g.e., s. 136-155.

[262] CVA, Agrigento (), s. 36, lev. 87. (6).

profille kaideye kadar ulaştığı oval profil bu örnekte de benzerdir. C. 763 envanter numaralı eserde de gövdenin kaideye geçişi incelerek gerçekleşir. Konik kaide her iki eserde de benzerdir. Bu örnek 'Küçük Aslan Sınıfı'na verilerek MÖ. 500-490'a tarihlendirilmiştir.[263]

Hermitage Müzesi'nden II. 16993 envanter numaralı eser Kat. No. 33 ile form ve omuz bezemesi olarak yakındır.[264] Omuz üzerinde lotus tomurcuğu zinciri uygulanmıştır. Yumuşak bir profille gövdeye geçen omuz ve omuzdan itibaren dış bükey yuvarlak profille, gövde altına kadar ilerleyip burda incelerek kaideye geçen form Kat. No. 33'de de örneklenir. Gövde oval bir görünüme sahiptir. Bu örnek daha geniş bir gövdeye sahiptir. Bu örnek 'Küçük Aslan Sınıfı'na verilen örnek, MÖ. 6. yüzyıl sonuna tarihlendirilmiştir.[265]

Agrigento, C. 179 ve C. 721 envanter numaralı siyah gövdeli lekythos örneği Kat. No. 33 ile omuz bezemesi olarak karşılaştırılabilir.[266] Omuzda, her iki örnekte de lotus tomurcuğu zinciri motifi yer almaktadır. Bu örneklerde tomurcuk bezemelerin sayısı daha fazladır. Omuz daha geniş ve keskin bir kenara sahiptir. C. 719 envanter numaralı eser daha geniş bir gövdeye sahiptir. C. 721 envanter numaralı eser Kat. No. 33 gövde profiline yakın şekilde, omuzdan itibaren geniş ve dış bükey gövde kaideye doğru incelir ve oval bir görünüm alır. C. 719 envanter numaralı eserin konik kaidesi Kat. No. 33 ile benzerdir.

Kat. No. 33 form olarak, bu iki örneğe göre daha özenli ve daha ince oval bir gövdeye sahiptir. Verilen örnekler, 'Küçük Aslan Sınıfı'na verilerek MÖ. 6. yüzyılın sonuna tarihlendirilmiştir.[267]

[263] a.g.e., s. 36.
[264] CVA, Russia (1), Pushkin State Museum (1), s. 35, lev. 37. (1).
[265] İbid. s. 35.
[266] CVA, Agrigento (1), s. 35, lev. 86. (6-8).
[267] a.g.e., s. 35.

Ferrara'daki 16298 ve 16414 numaralı eserler Kat. No. 33 ile form olarak yakındır.[268] Oldukça özensiz olan bu örnekler, oval gövdenin kaideye doğru incelmesi ve küçük konik kaide ile eserimize yakındır. MÖ. 480'e tarihlenen bu örnekler 'Küçük Aslan Sınıfı'na verilmiştir.[269]

İstanbul Arkeoloji Müzesi'nden 9181-9025 envanter numaralı (Pitane buluntuları) iki örnek form ve omuz bezemesi olarak Kat. No. 33 ile karşılaştırılabilir.[270]

125 numaralı eserde omuz bezemesi olarak lotus tomurcuğu zinciri motifi uygulanmıştır. Keskin omuz, kaideye doğru incelen oval bir gövdeye sahiptir. 126 numaralı eser, omuz üzerindeki lotus tomurcuğu zinciri motifi ve bizim eserimize daha yakın, ince oval bir gövdeye ve benzer şekilde dış bükey bir omuza sahiptir. Bu özellikler Kat. No. 33'de izlenmektedir. İlk eser MÖ. 500-480, ikinci eser MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilmiştir. Her iki örnek 'Küçük Aslan Sınıfı'na verilmiştir.[271]

Verdiğimiz örneklerin özellikleri ve içerisinde yer aldıkları tarihler gözönüne alınarak Kat. No. 33, MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğine yerleştirmek ve 'Küçük Aslan Sınıfı' örneklerinden biri olarak yorumlamak olanaklıdır.

[268] CVA, Italia (XLVIII), Ferrara (II), s. 32, lev. 42, (9-10).
[269] İbid, S. 32.
[270] Tuna Nörling, s. 85, 86, lev. 43, (125-126).
[271] a.g.e., s. 85, 86.

No: 34 **Lev. 34**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1497

Y: 7,7 cm **Oç: 3,3 cm** **Kç: 2,5 cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız kırık ve büyük bir kısmı eksiktir. Kulp sağlam. Kaidenin küçük bir kısmı eksiktir. Vazo yüzeyi oldukça aşınmış ve tabaka oluşumu mevcuttur. Siyah boyanın kullanıldığı bölümler silinme nedeniyle az görülmektedir. Omuz üzerinde siyah figür dil ve lotus tomurcuğu motifleri yer almaktadır. Ağzın sağlam kısmında siyah boya izi görülmektedir. Bu kulbun dış kısmı içinde geçerlidir. Boyun ve omuz kil rengi bırakılmıştır. Keskin omuz kenarı ve omuzdan itibaren düz inen gövde profili, iç bükey şekilde incelerek kaideye geçiş yapar. Siyah glazür ile kaplı gövde ve disk kaideye sahiptir.

Kat. No. 34 Agrigento siyah gövdeli, C. 677 ve C. 672 envanter numaralı eserler ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[272] 672 numaralı eser küçük formlu, keskin omuz kenarı, düz inen ve iç bükey şekilde kaideye geçiş yapan bir gövdeye sahiptir. Omuz üzerinde dil ve lotus tomurcuğu bezemeleri yer almaktadır. Bu örnek MÖ. 500-490'a tarihlendirilerek, 'Küçük Aslan Sınıfı'na verilmiştir.[273] C. 677 envanter numaralı eserin omuz bölümünde dil ve lotus tomurcukları yer alır. Kısa bir boyun, keskin omuz kenarı, omuzdan itibaren düz inen gövde kaideye doğru iç bükey şekilde geçiş yapar. Bu eser MÖ. 490-480 tarihlerine verilmiştir. 'Küçük Aslan Sınıfı' içerisinde yer almaktadır.[274]

[272] CVA, Agrigento (I), s. 36, lev. 87. (10), (5).
[273] İbid, s. 36.
[274] İbid.

Pushkin State Museum, II. 1b 339 envanter numaralı siyah gövdeli lekythos örneği, Kat. No. 34 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[275] Bu örnek MÖ. 490-480 tarihlerine verilmiştir. 'Küçük Aslan Sınıfı' örnekleri içerisindedir.[276]

Verilen örneklerle Kat. No. 34 form ve omuz bezemesi olarak benzerdir. Bu özellikler ile eserimizi MÖ. 490-480 tarihlerine yerleştirmek ve 'Küçük Aslan Sınıfı' örneklerinden biri olarak yorumlamak olanaklıdır.

No: 35 **Lev. 35**

Çanakkale Müzesi Env. No: 2755

Y: 10 cm **Aç: 2,5 cm** **Kç: 3,8 cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız, kulp sağlam. Kaidenin bir kısmı eksiktir. Derin olmayan, dışa açık ağız formuna sahiptir. Ağız kenarındaki siyah firnis görülebilmektedir. Aşınma ve silinme nedeniyle, omuz üzerindeki dil ve ışın (lotus tomurcuğu?) bezemeleri çok az görülebilmektedir. Kulbun dışında siyah boya izleri mevcuttur. Gövdeye göre uzun ve kalın bir boyun, keskin omuz kenarına sahiptir. Omuzdan itibaren düz inen gövde profili iç bükey şekilde kaideye geçiş yapar. Gövde ve kaide üzeri siyah firnisle kaplıdır. Kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Boyun ve omuz üzeri de kil renginde bırakılmıştır. Kalın disk kaideye sahiptir.

Kat. No. 35 form ve omuz bezemesi olarak, Atina'dan siyah gövdeli, ROII66 envanter numaralı lekythos ile yakındır.[277] Dar omuz, keskin omuz kenarı, düz inen gövde, kalın disk kaide ve omuz üzerindeki dil ve tomurcuk bezemeler Kat. No. 35 ile benzerdir. Bu eser MÖ. 5. yüzyıl ortalarına tarihlendirilmiştir.[278]

[275] CVA, Pushkin State Museum (I), s. 36, lev. 37. (4).
[276] A.g.e., s. 36.
[277] CVA, Netherlans (5), Leiden (3), s. 66-67, lev. 160. (8).
[278] a.g.e., s. 67.

Heidelberg, L6 envanter numaralı siyah gövdeli lekythos Kat. No. 35 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[279] Bu eser MÖ. 5. yüzyıl ortalarına tarihlendirmek olanaklıdır, ancak gövde kısmının aşınmış olması bunu zorlaştırmaktadır.[280]

Atina'dan MÖ. 450-440'a tarihlenen bir diğer örnek Kat. No. 35 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[281] Bu örnek 'Küçük Aslan' formlu ve 'Beldam Ressamı Atölyesi' örneği olarak belirlenmiştir.[282]

Bu örneklerle Kat. No. 35, 'Küçük Aslan' formlu bir örnek olarak MÖ. 5. yüzyıl ortalarına tarihlendirmek olanaklıdır.

'Küçük Aslan' formu, Haspels tarafından, omuzda yer alan aslan bezemelerden dolayı bu şekilde adlandırılmıştır.[283] 'Küçük Aslan' formlu siyah gövdeli lekythoslar, uzun ince bir boyun, geniş bir ağız, siyah gövde ve rezerve bırakılmış omuz ve boyna sahiptir.[284] 'Küçük Aslan' formu gelişim süreci içerisinde daha düz bir forma kavuşur. Kalın disk kaide, dış bükey gövde altı, dar omuz ve daha kısa boyun özelliklerini yansıtır.[285] Tüm örnekler çoğunlukla aynı ölçülerdedir.[286]

Siyah gövdeli lekythoslar, Siyah ve Kırmızı figür tekniğinde yapılmış lekythoslar ve beyaz zeminli örneklerde olduğu gibi aynı atölyelerde üretilmişlerdir.[287] Figürlü lekythoslar üzerine yapılacak bir araştırma, siyah gövdeli lekythoslar incelenmeden yapılıyorsa bu eksik bir çalışma olacaktır.[288]

[279] CVA, Deutschland (31), Heidelberg (4), s. 65, lev. 177 (12).
[280] İbid, s. 65.
[281] AM (81), 1996, s. 34, lev. 25 (2).
[282] İbid. Benzer örnek için bkz. Hesperia 32 (1962), C. G. Boulter, s. 118, lev. 37. (B6).
[283] Agora XII S. 153. Haspels, ABL, S. 98-100-107-109-164.Beazley, ABV, s. 515-516. CVA, University of Reading (I), S. 20, lev. 11. (12, 13, 14).
[284] Agora XII, s. 153
[285] İbid.
[286] İbid.
[287] Kurtz, AWL, s. 115.
[288] İbid.

Kurtz, siyah gövdeli lekythosları, siyah figür ve kırmızı figür atölye üretimleri olarak incelemiştir.[289] Bu vazolar rezerve alanların bulunduğu ekleme renk olarak kırmızı ve beyazın kullanıldığı örneklerdir.[290] Özellikle MÖ. 5. yüzyılın ikinciyarısı ve MÖ. 4. yüzyılda, kazıma ve damga bezemeler kullanılmıştır.[291]

Kurtz bunların rölyef, kazıma ya da damga tekniğinden oluşan vazolardan çok, rezerve alanların bulunduğu ve renklendirilmiş vazolar olarak yorumlamaktadır.[292] Bunların çoğu, çok az bir kısmı rezerve bırakılarak, renkli dekorasyonlarla oluşturulmuştur.[293]

Kurtz' a göre siyah gövdeli vazolar figürlü vazo üreten, siyah ve kırmızı figür atölyelerinde üretilmişlerdir. Bu görüşünü vazoların formlarında, bezemelerinde ve figürlerindeki benzerliklerle açıklar[294].

[289] İbid.
[290] Agora XII, s. 17.
[291] İbid.
[292] Kurtz, AWL, s. 115.
[293] İbid.
[294] Kurtz, AWL, s. 115.

No: 36 **Lev. 36**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1501

Y: 9.5 cm **Oç: 4,9 cm** **Kç: 3cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız,boyun kulp eksiktir. Kaide sağlam. Keskin bir omuz kenarı ve düz inen bir gövde profiline sahiptir. Gövde iç bükey şekilde kaideye geçer. Omuz üzerinde, dil ve dejenere tomurcuk bezemeler (ışın?) yer almaktadır. Omuzdan sonrası gövdenin tamamı siyah glazür ile kaplıdır. Kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Disk kaideye sahiptir.

Kat. No. 36, Agrigento C. 706 ve C. 707 envanter numaralı iki eserle omuz bezemesi ve form olarak benzerdir.[295] C. 706 omuz bezemesi Kat. No. 36 ile yakındır. Dil ve tomurcuk bezemeler özensiz şekilde görülür. Her iki eserin formu, omuz kısmının daralmaya başlayıp, gövde altının yuvarlak bir form kazanmaya başladığı form gelişim sürecini yansıtmaktadır. Kenarı rezerve bırakılmış, ince disk kaide Kat. No. 36'da olduğu gibi bu iki eserde de izlenebilmektedir. Bu eserler MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilmiştir. [296]

Agrigento C. 705 envanter numaralı eser omuz bezemesi olarak Kat. No. 36 ile benzerdir.[297] Lotus tomurcuğu ve dil bezemelerin uygulandığı omuz geniş görünümdedir. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[298]

Verilen örneklerden yola çıkarak Kat. No. 36 MÖ. 5. yüzyılın birinci çeyreğinden olabilir.

[295] CVA, Agrigento (I), s. 37, lev. 89. (1-2).
[296] İbid. s. 37.
[297] CVA, Agrigento (I), s. 37, lev. 88. (12).
[298] İbid. s. 37

No: 37 **Lev. 37**

Çanakkale Müzesi Env. No: 834

Oç: 6 cm **Kç: 4 cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız, boyun, kulp eksiktir. Kaide sağlam. Keskin omuz kenarına sahiptir. Omuzdan itibaren dış bükey, yuvarlak bir profille kaideye ulaşan bir gövdeye sahiptir. Omuzdan itibaren gövdenin tamamı ve kaide üzeri siyah glazürle kaplıdır. Gövdenin altında olasılıkla bir ince bant yer alır. Kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Disk kaideye sahiptir. Gövdeyi oluşturan glazür parlak iyi korunmuştur.

Omuz üzerinde, boyun bitiminde siyah figür dil bezemeler ve küçük palmet benemeler yer almaktadır. Palmetlerin sivri uçları boyuna doğru uzanır şekildedir. Siyah boyanın bazı yerlerde silinmiş olması bazı palmetlerin uzanış yönlerini belirsizleştirmiştir.

Agrigento C.725 envanter numaralı eser, form ve omuz bezemesi olarak Kat. No. 37 ile yakındır.[299] Çok geniş olmayan omuz, düz bir inişe sahip gövde, kaideye doğru iç bükey şekilde yuvarlak bir görünüm kazanan bir gövde altı disk kaide Kat. No. 37 ile benzerdir. Omuzdaki küçük siyah figür palmetler ve boyun bitiminde yeralan dil motifleri bizim eserimizle benzerdir.

MÖ 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilen eser, 'Athena Ressamı'na verilmiştir. [300]

[299] CVA, Agrigento (I), s. 35, lev. 86. (4).
[300] İbid, s. 35.

Agrigento C.722 ve C.726 envarter numaralı iki eser Kat. No. 37 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[301] C. 722 envarter numaralı eser form olarak Kat. No.37'ye daha yakındır. Dar omuz, omuzdaki siyah figür palmetler, düz inen gövde profili, kaideye doğru yuvarlak iç bükey görünüme kavuşan gövde altı ve disk kaide oldukça yakındır. C.726 envarter numaralı eserin daha geniş omuz kısmı dışındaki omuzdaki palmet ve dil bezemeler, düz inişe sahip gövde profili, gövde altı ve disk kaide benzerdir. Bu iki eser de Athena Ressamı'na verilerek MÖ 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[302]

University of Reading'deki siyah gövdeli lekythos örneğine ait omuz parçası üzerindeki siyah figür palmet ve dil bezemelerle, eserimiz ile yakındır.[303] Kil rengi omuz üzerinde yönleri aşağı ve yukarı olmak üzere beş palmet bezeme yeralır. Boyun bitiminde dil motifleri uygulanmıştır. Bu örnek MÖ 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilerek, omuz üzerindeki palmetlerin 'Theseus Ressamı' tarzını yansıttığı belirtilmiştir.[304]

'Theseus ve Athena Ressamı Haspels tarafından aynı başlık altında incelenen ressamlardır.[305] Omuzda uygulanan, siyah figür beş palmet bezeme, 'Edinburgh Ressamı' geleneğidir.[306] Bu iki ressam da bu özellikte omuz bezemesi uygulamıştır. Athena Ressamı, Edinburgh Ressamı formunu kullanmıştır.[307] Uzun silindir form, düz profilli gövde MÖ 5. yüzyıl başlangıcını yansıtır.[308]

[301] CVA, Agrigento (I), s. 35, lev. 86. (1-5).
[302] a.g.e., s. 35. Benzer örnekler için bkz. CVA, Gela (IV), s. 25, 26, lev. 42 (9-10-11-12). CVA, University of Reading (I), s. 21, lev. 12. (3).
[303] CVA, University of Reading (I), s. 21, lev. 12. (2).
[304] a.g.e., s. 21.
[305] Haspels, ABL, s. 141,-165.
[306] İbid. s. 86,-89.
[307] İbid. s. 147.
[308] İbid.

Edinburgh geleneği olarak bilinen omuzda beş palmet bezeme uygulaması, Athena Ressamı tarafından uygulanır ve aynı şekilde 'Theseus Ressamı' da 'Athena Ressamı'ndan bu özelliği almıştır.[309] Bu iki ressam birbirinden etkilenmiştir.[310]

Kat. No. 37 omuzda aşınma nedeniyle palmet sayısı ve palmetlerin birbirine dallarla bağlı olup olmadığı açık değildir. Theseus ressam özelliği olup olmadığı açık değildir. Theseus ressam özelliği olan palmetlerin arasında yerleştirilen nokta bezemelerde eserimizde görülememektedir. Bu nedenle verilen örneklerin doğrultusunda MÖ 5.yüzyıl'ın ikinci çeyreği (?) Kat. No. 37'nin dar omuz ve ince gövde özellikleri de göz önüne alınarak, uygun olabilir.

No: 38 **Lev. 38**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1500

Y: 8 cm **Oç: 3,8 cm** **Kç: 2,7 cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız, boyun ve kulp eksiktir. Kaide sağlam. Vazo yüzeyi yoğun şekilde aşınmıştır. Omuz üzerindeki bezemeler tamamen silinmiştir. Gövdedeki siyah glazür aşınmıştır. Boynun omuz ile birleştiği yerden itibaren iç bükey bir şekilde gövde ile birleşen dar bir omuza sahiptir. Omuzdan itibaren düz inen, silindir formlu gövde kaideyle birleştiği yerde tekrar incelerek iç bükey şekilde kaideye bağlanır. Kalın disk kaideye sahiptir. Kaide üzerinde olması muhtemel glazür aşınma nedeniyle silinmiştir.

[309] İbid.
[310] a.g.e., s. 141.

Agrigento C. 708 envarter numaralı eser Kat. No. 38 ile form olarak yakındır.[311] Bizim eserimize göre daha ince bir forma sahiptir. Kalın disk kaide benzerdir. Omuzdan itibaren düz inen gövde iç bükey şekilde incelerek kaideye geçer bu özellik Kat. No.38'de mevcuttur. Bu eser MÖ 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[312]

Fogg Museum, siyah gövdeli lekythos örneği form ve kaide geçişi olarak Kat. No. 381'e oldukça yakındır.[313] Gövde altından iç bükey şekilde ince bir bölüm kaideye geçişi sağlar ki bu Kat. No.38 ile oldukça yakındır. Eser MÖ 475'e tarihlendirilmiştir.[314]

Bu örneklerden yola çıkarak Kat. No. 38 MÖ 5. yüzyılın birinci çeyreğine tarihlendirmek olanaklıdır.

No: 39 **Lev. 39**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1498

Oç: 4,8 cm **Kç: 3,4 cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız, boyun kulp eksiktir. Kaide sağlam. Keskin kenarlı, düz bir omuza sahiptir. Omuz üzerindeki bezemeler aşınma nedeniyle görünmemektedir. Çok az şekilde olasılıkla ışın bezeme izleri mavcuttur. Düz inen, ince uzun bir gövdeye sahiptir. Gövde altı iç bükey olarak kaide ile birleşir. Kaide üzerinde tabaka oluşumu ve aşınma mevcuttur. Kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Omuzdan itibaren gövdenin tamamı ve kaide üzeri siyah glazürlüdür.

[311] CVA, Agrigento (I), s. 37, lev. 39. (3).
[312] İbid. s. 37.
[313] CVA, U.S.A. (8), Fogg Museum and Gallatin Collections, s. 31, lev. XII (19).
[314] İbid. s. 31.

Omuz kenarında siyah bir bant yeralmaktadır. Bu bant altında ise iki siyah, ince bant ile sınırlandırılmış, bezeme kuşağında, sola doğru yönelmiş 'z' motif çizgili bezemeler yeralmaktadır. Bu bölümde de aşınma mevcuttur.

Kat. No. 39 Eski İzmir (Bayraklı), 211 envarter numaralı eser Kat. No. 39 ile omuzla gövdenin birleşiminde yeralan bezeme kuşağıyla benzerdir.[315] Kat. No.39'da sola doğru yönelen 'z' motif çizgiler bu örnekte sağa doğru ilerler. Bu örnek MÖ 5. yüzyılın birinci yarısına tarihlendirilmektedir.[316]

Atina'dan RO II 67 envarter numaralı siyah gövdeli lekythos, omuz ile gövdenin birleşiği alanda yer alan bezeme kuşağı ile benzerdir.[317] 'z' motif çizgiler burada bir önceki örnek şeklinde sağa doğru ilerler.

Diğer bir örnek WM 27 envarter numaralı siyah gövdedeki lekythostur.[318] Omuz ile gövde birleşimde yer alan 'z' motif çizgilerden oluşan bezeme kuşağı ile Kat.No.39 benzerdir. Burada bezeme Kat. No.39'daki ile benzer şekilde sola doğru ilerlemektedir. Bu iki eserden birincisi MÖ 5. yüzyılın ortasına tarihlendirilirken, diğeri MÖ 5.yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[319]

Örnekler, form olarak benzer olmasa da bezeme kuşakları Kat. No.39 ile yakındır. Bu şekilde eserimiz MÖ 5.yüzyılın birinci yarısı olarak yorumlanabilir.

[315] Tuna-Nörling, s. 50, lev. 16. (211).
[316] İbid, s. 50.
[317] CVA, Netherlands (59), Leiden (3), s. 67, lev. 160. (10).
[318] CVA, İbid, s. 67, lev. 160 (11).
[319] İbid. Benzer örnekler için bkz. Kerameikos IX, U. Knigge,. Der Südhügel (1976), Taf 62. (267-1).

No: 40 **Lev. 40 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1519

Y: cm **Oç: cm** **Kç: cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız, boyun ve kulp eksiktir. Kaide sağlam. Düz omuz üzerinde, uzun ışın bezemeler yer alır. Boyun bitiminde olması muhtemel dil bezemeler ise aşınma nedeniyle görünmemektedir. Keskin bir omuz kenarı ve düz inen ve dış bükey (yuvarlak) profille kaideye geçiş yapan kısa bir gövdeye sahiptir. Omuz ile gövdenin birleştiği alanda parça kopmuştur. Bu alanda yeralan iki ince siyah bant arasında yer alan bezeme kuşağının çok az bir kısmı korunmuştur. Burada pullar (yumurta bezeme?) uygulamıştır. Gövdede glazürde aşınma mevcuttur. Omuz kil rengi bırakılmıştır. Omuzdan itibaren tüm gövde ve kaide üzeri siyah glazürlüdür. Kaidenin alt bölümü siyah glazürlüdür.

Kat. No. 40, Agrigento C.725 envarter numaralı eser ile form olarak benzerdir.[320] Kısa bir gövde, keskin kenarlı geniş bir omuz, düz inen gövde iç bükey şekilde kaideye geçiş yapan yuvarlak görünümlü gövde altı ve disk kaideye sahip olan bu örnek MÖ 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[321]

Agrigento C. 709 envarter numaralı diğer siyah gövdeli lekythos örneği Kat. No. 40 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[322] Omuzda bizim örneğimizde görülen ışın bezemeler yeralmaktadır. Geniş omuz, bu genişlikle son bulan bir gövde oldukça düz bir profile sahiptir. Kaideye geçiş, iç bükey ve yuvarlak görünüm kazanmış gövde altı ile sağlanır. Bu örnek MÖ 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir.[323]

[320] CVA, Agrigento (I), s. 35, lev. 86. (4).
[321] İbid. s. 35.
[322] CVA, Agrigento (I), s. 37, lev. 89. (4).
[323] İbid. s. 37.

Copenhague Musee National, siyah gövdeli lekythos örneği omuz ile gövde birleşiminde yer alan bezeme kuşağı ile Kat. No. 40'a yakındır.[324] Form daha geç bir özellik taşısa da, silindir ve uzun form, dil (Pul?) bezeme kuşağı benzerdir. Daha önceki iki örnek form göz önüne alınarak Kat. No. 40, MÖ 5. yüzyılın ikinci çeyreğine yerleştirilebilir.

No: 41 **Lev. 41 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 877

Y: 15,7 cm **Oç: 5,6 cm** **Kç: 4,3 cm**

Siyah gövdeli lekythos. Ağız, boyun, kulp ve kaide sağlamdır. Kaide üzerindeki glazür silinmiştir. Ağız dış bölümünde ise çok az korunmuştur. Kulbun dışındaki glazür görülebilmektedir. Gövde üzerindeki glazürün büyük çoğunluğu aşınma nedeniyle silinmiştir. Çok az bir bölümü görünmektedir. Ekhinus formlu ağız, uzun bir boyun, boyundan itibaren dik bir şekilde gövde ile birleşen omuza sahiptir. Buradaki siyah figür bezemeler silinmesine karşın, ışın bezeme izleri mevcuttur. Omuzdan itibaren düz inen silindir formlu gövde alt bölümde iç bükey şekilde incelerek kaideyle birleşir. Çift basamaklı kaideye sahiptir.

Kat. No. 41, Heidelberg, L2 envanter numaralı eser ile form olarak benzerdir.[325] Ekhinus ağız, uzun boyun, iç bükey omuz, uzun silindir formlu gövde Kat.No.41 ile oldukça benzerdir. Gövde altında kaideye geçiş iç bükey ve ince bir şekilde gerçekleşir. Bu bizim eserimizde de mevcuttur. Bu örnek MÖ 5.yüzyılın üçüncü çeyreği (?) ne verilmiştir.[326]

[324] CVA, Danemark (8), Copenhegue Musee National (8), Danemark Musee National, E. Champion, Copenhague, 1963, s. 128, lev. 166. (4).
[325] CVA, Deutschland (), Heidelberg (IV), s. 65, lev. 177. (15).
[326] İbid. s. 65. (31).

Vermiş olduğumuz örnekte omuz bezemesi olarak ışın ve dil motifleri uygulanmıştır. Bizim örneğimizde omuz kısmının aşınmış olması burdaki bezemelerin sadece izleriyle yorum yapmamıza neden olur. Ancak omuz bezemesi olarak benzerdir.

Fogg Museum, siyah gövdeli lekythos örneği form olarak Kat. No. 41 ile benzerdir.[327] Uzun boyun, omuzdaki ışın bezemeler, uzun bir gövde, ince iç bükey şekilde kaide ile birleşen gövde altı Kat. No. 41 ile benzerdir. Bu örnek MÖ. 475'e tarihlendirilmiştir.[328]

Geneve, I 739 envarter numaralı eser form olarak Kat. No. 41 ile yakındır.[329] Bu örnek MÖ 5.yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir.[330]

Kat. No. 41 form olarak verdiğimiz örneklerden yola çıkarak, MÖ 5.yüzyılın ilk yarısına ait olabilir.

[327] CVA, U.S.A. (8), Fogg Museum and Gallatin Collections, s. 31, lev. XII. (9).
[328] İbid. s. 31.
[329] CVA, Suisse (1), Geneve (1), Musee d'Art Berne, 1962, A. Brucknes. s. 28. (5).
[330] İbid. s. 28.

No: 42 **Lev. 42 (a, b, c)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 685

Y: 33,4 cm **Aç: 7,4 cm** **Oç: 12 cm**

Siyah gövdeli, kırmızı figür lekythos. Ağız, boyun kulp sağlam. Kaide eksiktir. Gövde altında kaideye geçiş yapan bölümde aşınma mevcut. Ekhinus formlu ve derin bir ağıza sahiptir. Ağız içi, dışı, kulp, boyun, omuz ve gövdenin tamamı siyah glazörlüdür. Boyun ve omuz birleşiminde kırmızı figür tekniğinde yumurta bezeme (pullar?) yer almaktadır.

Omuz üzerinde, palmet bezemelerin merkezinden çıkan saplarla çevrelenmiş, iki adet kırmızı figür tekniğinde palmet bezeme ve bunların arasına yerleştirilmiş iki insan figürü yer almaktadır. Bunlardan ilki, sağa dönük, yandan gösterilmiş bir kadın figürüdür. Sol eli giysi içerisinden çıkarılarak öne uzatılmıştır ve figür bu elinde bir ayna taşımaktadır. Giysili bu kadın figürün saçları arkada toplanarak topuz yapılmıştır. Bu figürün önünde yer alan ikinci figür olasılıkla bir genç erkektir, (hizmetçi kadın?). Figürün gövdesinin üst bölümü sola doğru dönük, alt bölüm ise, sağa doğru ilerler durumdadır. Figür sağ kolunu arkasındaki figüre doğru uzatmıştır. Figürün başı arkasındaki figüre dönüktür. Sol omuz üzerinden himation geçirilmiş ve sol kolu himation altında kalarak belirgin hale getirilmiştir. Sağ bacak geride dizden bükülerek sağa doğru ilerler şekilde gösterilmiştir. Figürün saçları kısadır. Kadın figür üzerindeki kithon-himation ve erkek(?) figür üzerindeki himation katları siyah boya ile gösterilmiştir.

Omuz ile gövde birleşiminde meander bezemeden oluşan bir bezeme kuşağı mevcuttur. Keskin omuz kenarından itibaren hafif iç bükey (yuvarlak) profil gösteren

gövdeye sahiptir. Gövde altında sağa doğru "koşan meander" den (anahtar bezeme) oluşan bezeme kuşağı yer alır.

Atina Agorası'ndan P 20245'a envarter numaralı omuz kısmına ait bir parça üzerinde yeralan figür ile Kat. No. 42 ile benzerdir.[331] Buradaki parçada, olasılıkla omuz ile gövdenin birleştiği yerdeki meander bezeme görülmektedir. Bunun tam üzerinde giyimli bir figürün sadece ayak ve giysinin ayak üzerindeki bölümü görülmektedir.

Omuz bölümünde figürlerin bulunduğu kırmızı figür lekythoslar çok yaygın değildir.[332] Bunlar gövdede figürlerin bulunduğu ya da siyah gövdeli örneklerde uygulanmışlardır. Çoğunlukla omuz birleşiminde ya da gövde altında bezeme kuşakları bulunur.

Gövde hakkında bilgiye ulaşılamaması nedeniyle bu örnek MÖ. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği şeklinde yorumlanmıştır.[333]

Diğer bir örnek, Atina Agorasından P6814 envanter numaralı bir omuz parçasıdır.[334] Boynun bir kısmı ve omuzun bir kısmını içeren bu parça boynun üzerinde etrafı çevrelenmiş palmet, boynun bitimindeki yumurta bezeme, sağa dönmüş ve saçı topuz bir kadın figür Kat. No. 42 deki şekildedir. Kadın figür aynı şekilde bir khiton giymiştir. Belli bir ressama verilmeyen bu parça MÖ 430-420 yıllarına tarihlendirilmiştir.[335]

Fogg Museum, Attik, Kırmızı figürlü lekythos örneği Kat.No.42 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[336] Omuz üzerinde etrafı çevrelenmiş palmet bezemeler, boyun bitiminde uygulanan yumurta bezeme ve omuz ile gövde birleşiminde yer alan meander bezeme eserimizle benzerdir. Oldukça derin ve geniş,

[331] Agora XXX, s. 257, lev. 86. (837).
[332] İbid. s. 86.
[333] İbid. s. 257.
[334] Agora XXX, s. 257, lev. 86. (838).
[335] İbid. s. 257.
[336] CVA, U.S.A. (8), Fogg Museum and Gallatin Collections, s. 34, lev. XVII. (5).

Ekhinus formlu ağız ve çok uzun olmayan boyun omuzla itibaren dış bükey inen gövde Kat.No.42 ile oldukça yakındır. Ancak gövdede figürler yer almaktadır. Omuzda ise sadece palmet bezemeler bulunmaktadır. Bizim örneğimizde gövde altında sağa doğru (koşan meander) anahtar bezeme yer alırken burada meander bezeme şeklinde uygulanmıştır. Eser MÖ 480-470 tarihlerinde verilmiştir.[337] Belli bir ressama atfedilmemiştir.

Gallatin Collection, Attik kırmızı figür örnekleri (3-5), Kat.No.42 ile form ve bezeme olarak yakındır.[338] Bunlardan (3) ilki, ekhinus ağız, kısa boyun, boyun bitiminde yer alan yumurta bezeme ve omuz üzerinde bir "Nike" figürü bulunmasıyla eserimizle benzerdir. Aynı şekilde omuz ile gövde birleşiminde ve gövde altında bezeme kuşağı yer alan dış bükey gövde eserimizle benzerdir. Bu eser MÖ 475'e tarihlendirilerek Berlin Ressamı örneği olarak belirtilmiştir.[339] Diğer örnek (5) ise form ve bezeme olarak yakındır. Ekhinus ağız, boyun bitiminde uygulanan yumurta bezemesi omuz üzerindeki etrafı sınırlandırılmış palmetler omuz ile gövde birleşimde yer alan bezeme kuşağı ve en yakın benzerlik olan gövdenin altında yeralan ikinci bezeme kuşağında, bizim eserimiz ile benzer şekilde sağa doğru anahtar bezeme uygulanmıştır. Bu örnek MÖ 465'e tarihlendirilerek Beazley tarafından 'Berlin Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[340]

Kat. No. 42 ile benzer yeterli örneğe ulaşılamaması, eser hakkında yorum yapmamızı engellemektedir. Ancak karşılaştırdığımız omuz parçaları üzerinde yer alan figürler doğrultusunda MÖ. 5. yüzyılın üçüncü çeyreği olarak tarihlendirilebilir. Form olarak MÖ. 475-465 olarak düşünebilir.

[337] İbid. s. 34.
[338] CVA, U.S.A. (8), Fogg Museum and Gallatin Collections, s. 102-103, lev. 58 (3-5).
[339] İbid. s. 103.
[340] İbid. s. 103.

Standart silindir formlu lekythoslar[341], siyah boyunlu ve boyun bitiminde yumurta bezeme omuz ile gövde birleşiminde meander bezeme ve gövde altında ikinci bir bezeme kuşağı ile oluşturulmuştur.[342] Kat. No. 42 Standart silindir formlu bir lekythostur. Beazley standart ve ikincil tip olarak incelediği kırmızı figür lekythoslardan standart formulular, ikicil tiplere göre daha büyük boyutlarda oluşturulmuştur. Dış bükey gövde profiline sahiptirler dekorasyon olarak daha iyi ve özenli bir özellik taşırlar.[343]

No: 43 **Lev. 43**

Çanakkale Müzesi Env. No: 686

Y: 17,8 cm **Oç: 4,6 cm** **Kç: 3,5 cm**

Ağız, boyun kulp, kaide sağlam. Ekhinus formlu ağız, uzun bir boyun, iç bükey ve dar bir omuz, dış bükey profilli gövde ve kaideye doğru iç bükey şekilde yuvarlak görünüm kazanan gövde altı, ince bir kaide geçişi, olasılıkla çift katlı, kalın disk kaideye sahiptir. Gövde ve omuz üzeri tamamen aşınmış ve bezemeler korunamamıştır. Gövde altı ve kaidenin tamamı siyah glazürlüdür. Kulp üzerinde çok az şekilde siyah glazür korunmuştur.

Fogg Museum'dan MÖ. 480-470 yıllarına tarihlenen kırmızı figür lekythos ve Gallatin Collection, MÖ. 465'e tarihlenen kırmızı figür lekythos ile benzer formdadır.[344]

[341] Beazley, ARV_2, s. 675.
[342] Kurtz, AWL, s. 125.
[343] Agora XXX, s. 46.
[344] CVA, U.S.A. (8), Fogg Museum and Gallatin Collections, Cambridge, 1942, s. 34-103, lev. XVII, 58 (5-5).

No: 44 **Lev. 44**

Çanakkale Müzesi Env. No: 697

Y: 16,8 cm **Oç: 3,1 cm** **Kç: 4,9 cm**

Ağız, boyun kulp, kaide sağlam. Dışa açık ve geniş, ekhinus formlu ağıza sahiptir. Uzun boyun, iç bükey dar bir omuz, keskin omuz kenarı ve düz inen bir gövde profiline sahiptir. Gövde altı iç bükey şekilde incelerek kaide ile birleşir. Kalın disk kaideye sahiptir. Aşınma nedeniyle lekythosun hiçbir bölümünde bezeme izi görülmez.

Form olarak, Pushkin State Museum, II 1b84 envanter numaralı örnek ile benzerdir.[345] Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilmiştir. 'Beldam Atölyesi' örneği olarak belirlenmiştir.[346]

Gela 211/B envanter numaralı bezekli lekythos form olarak Kat. No. 44'e yakındır.[347] Eser MÖ. 475-450 yılarına tarihlenmektedir.[348]

[345] CVA, Russia (1), Pushkin State Museum (1), s. 42, lev. (7)
[346] İbid. s. 42.
[347] CVA, Italia (LVI), Gela (IV), s. 29, lev. 46 (1-2).
[348] İbid. s. 29.

No: 45 **Lev. 45**

Çanakkale Müzesi Env. No: 698

Y: 12,8 cm **Oç: 3 cm** **Kç: 4,3 cm**

Ağız, kulp, boyun sağlamdır. Kaide korunamamıştır. Dışa doğru açılan Ekhinus formlu ağız, uzun bir boyna sahiptir. Dar omuz ve keskin bir omuz kenarı, düz inen gövde profili, kaidye doğru incelen gövde altına sahiptir. Gövde altında yer alan siyah firnis korunmuştur. Aşınma nedeniyle vazonun hiçbir bölümünde bezeme korunamamıştır.

Kat. No. 45 form olarak, çalışmamız içerisinde yer alan Kat. No. 29'da yer alan bezekli lekythos ile yakındır.[349]

Form olarak, Toronto 946.100.4 envanter numaralı eser ile yakındır[350].

Pushkin State Museum II 1b 448 envanter numaralı eser form olarak Kat. No. 45 ile benzerdir.[351] Bu örnek 'Beldam Ressamı Atölyesi' olarak belirlenmiştir.[352]

[349] Lev. 29
[350] CVA, Canada (1), Toronto (1), s. 38, lev. 41. (11).
[351] CVA, Russia (1), Pushkin State Museum (1), s. 41, lev. 44. (4).
[352] İbid. s. 41.

No: 46 **Lev. 46 (a,**

Çanakkale Müzesi Env. No: 815

Y: 18 cm **Oç: 7 cm** **Kç: 4,3 cm**

Baca ağızlı silindir formlu lekythos. Ağız, boyun, kaide sağlam. İnce uzun bir boyun dar bir omuz ve düz profille inen uzun bir gövde ve kaideye yuvarlak bir form kazanarak geçiş yapan gövde altına sahiptir. Olasılıkla çift basamaklı, kalın disk kaide.

Kerameikos, 187 envanter numaralı silindir formlu, baca ağızlı lekythos Kat. No. 46 ile form olarak benzerdir.[353] Bu örnek MÖ. 460'a tarihlendirilmektedir.[354]

No: 47 **Lev. 47**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1395

Y: 15 cm **Oç: 4,8 cm**

Siyah Figür Lekythos. Ağız, kulp eksiktir. Boyun çok az bir bölümü korunmuştur. İç bükey profile sahip dar bir omuz ve düz inen gövde ve iç bükey şekilde incelerek kaideye geçiş yapan gövde altına sahiptir. Kaidenin alttan bir parçası kopmuştur. Boynun omuz ile birleştiği yerdeki nokta bezemeler görülebilmektedir. Gövdede bezeme izleri çok az bir şekilde yer yer siyah siluetler şeklindedir. At arabası ve kullanan bir kişi olabilir (?). Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnisle kaplıdır ve kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Disk kaide.

[353] Kerameikos IX, Der Südhügel, Ursula Knigge, s. 132, lev. 17. (2-187).
[354] İbid, s. 132. Benzer örnekler için bkz. CVA, Espagne (1), Madrid (1), s. 10, lev. 30. (5).

Sahne çok belirsiz olsada yukarıda yaptığımız araba ve kullanıcısı yorumu ile çalışmanın içerisinde yer alan Kat. No. 12 ve 13 örnekleri arasında benzerlik kurulabilir.[355]

Boyun bitiminde ve omuz ile gövde birleşiminde yer alan nokta bezemeler yorumladığımız sahne ve form olarak Kat. No. 12, 13 vu bu eserlerle ilgili verilen örnekler Kat. No. 47 için uygun bir tanımlama olabilir.

No: 48 **Lev. 48**

Çanakkale Müzesi Env. No: 641

Y: 3.8 **Oç: 3,8 cm** **Kç: 3,2 cm**

Ağız, boyun eksiktir. Kulp, kaide sağlamdır. Dar omuz, hafif dış bükey gövde, kaideye doğru incelir. Yüzey tamamen aşınmıştır. Yalnızca gövde ortasında yer alan siyah bant görülmektedir. Gövde altında siyah boya izleri mevcuttur. Disk kaide.

Kat. No. 48, form olarak çalışmamız içerisinde yer alan Kat. No. 19 ve 20'de yer alan eserimiz ile form olarak benzerdir.[356] Bu iki eser için verilen örnekler ve tarihleme Kat. No. 48 için de uygun olabilir.

[355] Lev. 12, 13.
[356] Lev.19, 20.

No: 49 **Lev. 49**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1492

Oç: 3,8 cm **Kç: 3,2 cm**

Siyah Figür Lekythos. Ağız ve boynun büyük çoğunluğu eksiktir. Kulp kaide sağlam. Dar bir omuz, düz inen gövde ve kaideye doğru incelen gövde altına sahiptir. Gövde altında rezerve bant yer almaktadır. Gövde altı ve kaide üzeri siyah firnislidir. Kaide kenarı kil rengi bırakılmıştır. Yüzeyde aşınma nedeniyle bezeme görülmez. Omuz üzerinde ışın ve nokta bezeme izleri görülmektedir.

Kat. No. 49, çalışmamız içerisinde yer alan Kat. No. 20 ile form ve omuz bezemesi olarak benzerdir.[357] Kat. No. 20 palmet lekythos örneğidir. Kat. No. 49 form ve omuz bezemesi de buna işaret eder.

Agrigento C. 752 envanter numaralı eser form ve omuz bezemesi olarak Kat. No. 49 ile benzerdir.[358] Omuzdaki ışın bezemeler, gövde altı ve kaide üzerinin siyah firnisli oluşu, gövde altında yer alan rezerve bant, dar omuz ve düz inen gövdenin kaideye doğru ince görünüm kazanması Kat. No. 49 ile benzerdir. Eser MÖ. 490-475'e tarihlendirilmiştir.[359]

[357] lev.20
[358] CVA, Agrigento (1), s. 39, lev. 92. (2).
[359] İbid. s. 39.

No: 50 **Lev. 50**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1488

Oç: 4,2 cm **Kç: 3 cm**

Ağız, boyun ve kulp korunamamıştır. Kaide sağlam. Yüzey aşınmıştır. Bu nedenle gövdede herhangi bir bezeme görülemez. Omuz kenarında nokta bezemeler, gövdede siyah boya izi, gövde altı ve kaide üzerinde siyah firnis izlenebilmektedir. Kalın disk kaideye sahiptir. Keskin omuz kenarı ve düz profilli gövde, kaideye doğru incelir.

İzmir Arkeoloji Müzesi'nden, palmet lekythos örneği ile Kat. No. 50 form olarak benzerdir.[360] Düz inen gövde profili kaideye doğru incelir. Kalın disk kaideye sahiptir. Bu örnek MÖ. 5. yüzyılın ikinci çeyreğine tarihlendirilerek 'Beldam Ressamı Atölyesi'ne verilmiştir.[361] Örnek ve form özellikleri Kat. No. 50 için de aynı yorumu yapmamızı sağlar.

No: 51 **Lev. 51**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1502

Oç: 3,7 cm **Kç: 2,7 cm**

Ağız, boyun ve kulp korunamamıştır. Yüzey aşınmıştır. Omuzda ve gövdede herhangi bir bezeme görülememektedir. Omuzdan itibaren düz profile sahip gövde kaideye doğru incelir. Kalın disk kaideye sahiptir.

Kat. No. 51, çalışmamızdaki Kat. No. 50 ile form olarak benzerdir.[362]

[360] Tuna-Nörling, s. 88, 89, lev. 43. (136).
[361] a.g.e., s. 89.
[362] Lev.50

No: 52 **Lev. 52**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1506

Y: 9.1 cm **Oç: 3,8 cm** **Kç: 3 cm**

Ağız, boyun, kulp korunamamıştır. Kaide sağlam. Omuzdan itibaren düz profile sahip gövde, kaideye doğru incelir. Yüzey aşınmıştır. Omuzda ve gövdede hehangi bir bezeme görülememektedir. Kalın disk kaideye sahiptir.

Kat. No. 52, çalışmamızdaki Kat. No. 50 ve 51'de yer alan eserlerimiz ile form olarak benzerdir.[363]

No: 53 **Lev. 53**

Çanakkale Müzesi Env. No: 702

Oç: 7,8 cm **Kç: 6,3 cm**

Ağız, boyun, kulp korunamamıştır. Geniş bir omuz ve bu genişlikte düz inen gövde, dış bükey profile sahiptir. Gövde altı kaideye incelerek geçiş yapar. Oldukça geniş disk kaideye sahiptir. Aşınma nedeniyle gövde üzerinde herhangi bir bezeme görülememektedir. Gövde altında ve kaide üzerindeki siyah firnis görülmektedir. Kaide altı kil rengi bırakılmıştır.

Stuttgart, KAS 90 envanter numarlı eser Kat. No. 53 ile form olarak yakındır.[364]

[363] Lev. 50, 51.
[364] CVA, Deutschland (26), Stuttgart (1), s. 30, lev. 24. (1-2).

Gövde ve gövde altı profili Kat. No. 53 ile oldukça yakındır. Eser MÖ. 480'e tarihlendirilerek 'Haimon Ressamı'na verilmiştir.[365] Kat. No. 53 form olarak bu tarihe yerleştirilebilir?

No: 54 **Lev. 54**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1482

Oç: 5,5 cm **Kç: 3,8 cm**

Siyah Figür Lekythos. Ağız, boyun, kulp eksiktir. Kaide sağlam. Omuzun büyük bir bölümü kırılmıştır. Keskin omuz kenarına sahiptir. Omuzdan itibaren düz inen gövde profili, gövde altında iç bükey şekilde kaideye doğru incelir. Disk kaideye sahiptir. Aşınma nedeni ile gövdede yalnızca siyah boya izi görülmektedir. Bezeme alanı altında rezerve bantlar yer alır. Gövde altı ve olasılıkla kaidenin tamamı (kaide kenarı aşınma nedeniyle belirsiz bir görüntü verir) siyah firnisle kaplıdır.

Kat. No. 54, çalışmamız içerisinde yer alan Kat. No. 24 ile form olarak yakındır.[366]

[365] a.g.e., s. 30.
[366] Lev. 24

No: 55 **Lev. 55**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1486

Y: 8,8 cm. **Oç: 4 cm**

Ağız, boyun, kulp ve kaide eksiktir. Aşınma nedeniyle omuzda ve gövdede herhangi bir bezeme yoktur. Geniş omuz, dış bükey profilli gövdeye sahiptir. Gövde altı kaideye doğru incelir. Gövde altı siyah firnislidir. Bu bölümde rezerve bırakılmış iki bant yer almaktadır.

Kat. No. 55, çalışmamız içerisindeki Kat. No. 25 ile form olarak benzerdir.[367]

No: 56 **Lev. 56**

Çanakkale Müzesi Env. No: 1481

Y: 9,9 cm **Oç: 4,2 cm** **Kç: 3,2 cm**

Silindir formlu, siyah figür lekythos. Ağız, boyun, kulp eksiktir. Dar bir omuz ve hafif iç bükey profilli ince gövdeye sahiptir. Gövde altı iç bükey şekilde kaideye doğru incelir. Disk kaide.

Gövdedeki figürler çok belirsizdir. Kazıma çizgiler görülebilmektedir. Figür alanı üzerinde çift sıra nokta bezeme izlnebilmektedir.

Kat. No. 56, çalışmamız içerisinde yer alan Kat. No. 14 ile form, gövde altı ve figür alanı üzerinde uygulanan nokta sırası ile yakın özellik gösterir.[368]

[367] lev. 25
[368] lev 14.

No: 57 **Lev. 57**

Çanakkale Müzesi Env. No: 704

Kç: cm

Ağız, boyun, kulp korunamamıştır. Korunmuş bölgelerin tamamında aşınma vardır. Omuz üzerinde ve gövdede bezeme görülmemektedir. Gövde altı siyah firnislidir. Düz profilli gövde yuvarlak form kazanarak kaideye ulaşır. Kalın disk kaideye sahiptir. Gövde altında rezerve bantlar görülmektedir.

Kat. No. 57, Manheim (9) numaralı eser ile form olarak yakındır.[369] Kalın disk kaide, gövde altında yer alan rezerve bantlar, düz inen gövde profili olarak Kat. No. 57 ile benzerdir. Bu örnek MÖ. 5. yüzyıl ortasına tarihlendirilerek 'Beldam Ressamı Atölyesine' verilmiştir.[370]

No: 58 **Lev. 58 (a, b)**

Çanakkale Müzesi Env. No: 709

Ağız, boyun, kulp eksiktir. Kaidenin bir kısmı kırılmış. Disk kaide. Geniş ve iç bükey profili omuz, omuz genişliğinde başlayıp iç bükey profille incelerek kaideye ulaşan gövdeye sahiptir. Omuz ile gövdenin birleştiği geniş alanda üç siyah bant arasında iki adet rezerve alan oluşmuştur.

Kat. No. 58 form olarak oldukça farklıdır. Siyah bantlarla oluşturulan ve siyah gövdeli lekythoslarla birlikte incelenen örneklerle karşılaştırılabilir.

[369] CVA, Deutschland (13), Manheim (1), s. 33, lev. 19. (15).
[370] İbid. s. 33.

Atina Agorası'ndan 1114 envanter numaralı eser siyah bant bezemelerle eserimizle karşılaştırılabilir.[371] Gövde altı dışında tüm gövde siyah çizgi ve rezerve bantlarla oluşturulmuştur. MÖ. 5. yüzyılın ilk yarısına tarihlendirilmiştir.[372]

Kerameikos E15 (1) numaralı eser, gövdeyi yarıya kadar kaplayan siyah bantlarla Kat. No. 58 ile benzerdir.[373] Kat. No. 58, sahip olduğu form yerel atölye üretimi ya da Attik olmayabilir.

[371] Agora XII, s. 153, lev. 88. (1114).
[372] Kurtz, AWL, s. 230, lev. 68. (1). Benzer örnek için bkz. Kurtz, AWL, s. 230, lev. 68. (2).
[373] Kerameikos IX. s. 173, lev. 85. (E15-1).

Kat. No.	Müze Envanter No.	Buluntu Yeri	Tarih/ Dönem	Ressam/ Atölye	Form	Teknik	Omuz Bezemesi
58	709	?	?	?	Omuzlu Lekythos	Siyah Figür	-
28	707	?	MÖ.6. yy. Üçüncü Çeyreği?	Dolphin Grubu?	Omuzlu Lekythos	Siyah Figür	Sarmaşık Yaprakları - Nokta Bezemeler
3	2708	Thymbra	MÖ.525-500	Şişman Koşucu Grubu	Omuzlu Lekythos	Siyah Figür	Tomurcuk (Işın?) - Nokta Bezemeler
4	1468	?	MÖ.6.yy. son Çeyreği	Şişman Koşucu Grubu	Omuzlu Lekythos	Siyah Figür	-
1	3793	?	MÖ.510-490	Horoz Grubu	Omuzlu Lekythos	Siyah Figür	Horoz- Sarmaşık Yaprakları
2	2787	?	MÖ.6.yy. Sonu5.yy Başı	Horoz Grubu	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Palmet Bezemeler
5	2707	Thymbra	MÖ.6.yy Sonu 5.yy Başı	Gela Ressamı	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Palmet Bezemeler
7	1325	?	MÖ.Erken 5.yy.	Atina 581 Sınıfı?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Işın (Lotus Tomurcuğu?) Sırası
6	2709	Thymbra	MÖ.500-475	Atina 581 Sınıfı?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın Bezeme Sırası
8	2788	?	MÖ.5.yy. İlk Çeyreği	Atina 581 Sınıfı?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil- Işın Bezeme Sırası

Tablo 4a

Kat. No.	Müze Envanter No.	Buluntu Yeri	Tarih/ Dönem	Ressam/ Atölye	Form	Teknik	Omuz Bezemesi
10	662	?	MÖ.5.yy. İlk Çeyreği	Atina 581 Sınıfı?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil- Lotus Tomurcuğu(Işın?)
9	1469	?	M.Ö. 5. yy. İlk çeyreği ?	Atina 581 Sınıfı? (Kalinderu Grubu)?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil- Işın Bezeme Sırası
11	2710	Thymbra	MÖ.500-475	Haimon Grubu	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın Bezeme Sırası
12	2711	Thymbra	MÖ.500-475	Haimon Grubu	Silindir Formlu (Baca Ağızlı) Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın Bezeme Sırası
13	891	?	MÖ.500-475	Haimon Grubu	Silindir Formlu (Baca Ağızlı) Lekythos	Siyah Figür	-
21	745	?	MÖ. 490-475	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Çift Sıra Işın Bezemeler
25	1474	?	MÖ. 490-480	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
55	1486	?	MÖ.490-480?	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
36	1501	?	MÖ.5.yy. İlk Çeyreği	?	?	Siyah Gövdeli (Siyah Figür)	Dil-Işın Bezeme Sırası?

Tablo 4b

Kat. No.	Müze Envanter No.	Buluntu Yeri	Tarih/ Dönem	Ressam/ Atölye	Form	Teknik	Omuz Bezemesi
38	1500	?	MÖ.5.yy. İlk Çeyreği	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli	-
15	1489	?	MÖ.480-470	Haimon Grubu	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın (Tomurcuk?) Bezeme Sırası
19	1485	?	MÖ.480-470	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Nokta-Işın Bezeme Sırası
20	883	?	MÖ.480-470	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Çift Sıra Işın Bezemeler
48	641	?	MÖ.480-470	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
49	1492	?	MÖ.480-470	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil (Nokta?) - Işın Bezeme Sırası
52	1506	?	MÖ.480-470?	?	Silindir Formlu Lekythos	-	-
53	702	?	?	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	
57	704	?	?	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
14	2792	?	MÖ.470-460	Haimon Grubu	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın Bezemeler (Çift Sıra Işın)
16	2719	Thymbra	MÖ.470-460	Askines Ressamı	Silindir Formlu Lekythos	Kırmızı Figür	Dil- Palmet Bezemeler

Tablo 4c

Kat. No.	Müze Envanter No.	Buluntu Yeri	Tarih/ Dönem	Ressam/ Atölye	Form	Teknik	Omuz Bezemesi
17	1539	?	?	?	Silindir Formlu Lekythos	Kırmızı Figür	Işın Bezemeler
24	1483	?	MÖ.470-460	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
46	815	?	MÖ.470-460	?	Silindir Formlu (Baca Ağızlı) Lekythos	?	-
47	1395	?	MÖ.470-460	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Nokta?
54	1482	?	MÖ.470-460?	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
56	1481	?	MÖ.470-460?	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
18	809	?	MÖ.475-450	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın Bezeme Sırası
22	1473	?	MÖ.475-450	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil-Işın Bezeme Sırası
23	705	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
26	2795	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-

Tablo 4d

Kat. No.	Müze Envanter No.	Buluntu Yeri	Tarih/ Dönem	Ressam/ Atölye	Form	Teknik	Omuz Bezemesi
27	1479	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Çift Sıra Işın Bezemeler
29	800	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Dil- Işın Bezeme Sırası
30	1471	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	Çift Sıra Işın Bezemeler
32	1472	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Beldam Ressamı Atölyesi	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
37	834	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	Athena Ressamı	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Siyah Figür)	Dil- Palmet Bezemeler
40	1519	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	?	-	Siyah Gövdeli	Işın Bezeme Sırası
41	877	?	MÖ.475-450	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Siyah Figür)	Işın Bezeme Sırası
42	685	?	MÖ. 475-465?	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Kırmızı Figür)	Palmet Bezemeler-İki İnsan Figürü
43	686	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	?	Silindir Formlu Lekythos	?	-
44	697	?	MÖ.475- 450?	?	Silindir Formlu Lekythos	?	-

Tablo 4e

Kat. No.	Müze Envanter No.	Buluntu Yeri	Tarih/ Dönem	Ressam/ Atölye	Form	Teknik	Omuz Bezemesi
45	698	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	?	Silindir Formlu Lekythos	?	-
50	1488	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Figür	-
51	1502	?	MÖ.5.yy. İkinci Çeyreği	?	Silindir Formlu Lekythos	-	-
39	1498	?	MÖ. 5.yy. Birinci Yarısı	?	Silindir Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Siyah Figür)	-
31	1484	?	MÖ.450- 425	Beldam Ressamı Atölyesi	_	Siyah Figür	Çift Sıra Işın Bezemeler
33	3794	?	MÖ.500-480	?	Küçük Aslan Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Siyah Figür)	Lotus Tomurcuğu Zinciri
34	1497	?	MÖ.490-480?	?	Küçük Aslan Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Siyah Figür	Dil-Lotus Tomurcuğu
35	2755	?	MÖ.5. yy. Ortası	?	Küçük Aslan Formlu Lekythos	Siyah Gövdeli (Siyah Figür	Dil-Işın (Lotus Tomurcuğu)

Tablo 4f

BÖLÜM VI

Sonuç

Kullanım süreci içerisinde, Korinth ve Attika'da farklı tiplerde üretilmiş lekythoslar, form gelişimlerinin rahatlıkla izlenebilmesi açısından araştırmacılara oldukça kolaylık sağlamaktadır. Antik dönemde, günlük yaşam ve mezar hediyesi olarak yaygın bir kullanıma sahip olan lekythoslar, önemli bir seramik grubu olarak karşımıza çıkmaktadır.

MÖ. 6. yüzyılın ikinci çeyreği "Deinera" formu yerini, boyun ve omuz kısmı belirgin hale gelen omuzlu lekythoslara bırakmıştır. Bu form kullanımı 6. yüzyıl üçüncü çeyreğinde yaygın hale gelmiştir. Kırmızı figür tekniğinin kullanılmaya başlandığı döneme rastlayan, 6. yüzyılın son çeyreğinde ise uzun ince gövde özellikleriyle silindir formlu lekythoslar etkin hale gelmeye başlar. Araştırmacılar bu iki süreç başlangıcının birbirine bağlı olup olmadığı konusunda ise kesin bir yorum yapmamaktadır.

Çalışmamız belirttiğimiz gruplardan omuzlu lekythoslar ve silindir formlu lekythoslar olarak iki ana gruptan oluşmaktadır. Bunlar kataloğumuz içerisinde, figürlü (Kat. no. 1-17), bezekli (Kat.no.18-32), siyah gövdeli (Kat.no.33-42) lekythoslar ve son grup aşınma nedeniyle sahne ve bezeme olarak inceleme imkanı bulamadığımız örneklerden oluşmaktadır. (Kat. no. 43-57).

Figürlü lekythos grubumuz içerisinde, başta "Haimon Ressamı" olmak üzere (Kat. no.8-11-12-13-14-15), "Atina 581 Sınıfı" örnekleri (Kat. no. 6-7-10) ve "Horoz Grubu" örnekleri (Kat. no.1-2) ağırlıktadır. Ayrıca "Şişman Koşucu Grubu" örnekleri (Kat.no.3-4) ve "Gela Ressamı" örneği (Kat.no.5) yer almaktadır. Siyah figürlü lekythoslar dışında, (Kat.no.16-17-42) olmak üzere kırmızı figürlü

lekythos örnekleri mevcuttur. Bunlardan yalnızca Kat. No. 16 “Askines Ressamı” na verilmiştir.

(Kat.no.18-28) arasında yer alan örnekler Palmet lekythos grubumuzu oluşturmaktadır. Bunların dışında bezekli lekythos örnekleri yeralmaktadır (Kat.no.29-32). Bu iki grup içinde yeralan lekythosların çoğunluğu “Beldam Ressamı Atölyesi” olarak belirlenmiştir. Siyah gövdeli lekthoslar (Kat.no. 33- 42) içerisinde yer alan (Kat.no.33-34-35?) “Küçük Aslan Formlu” örnekler olarak belirlenmiştir. Kat. No. (33-34-35-36-37-39-41) Siyah figürlü örnekleri oluşturmaktadır. Kat.no. (42) kırmızı figürlü örneğimizdir.

Katalog içerisinde, Thymbra nekropol buluntuları olarak beş adet siyah figür Kat. no.(3-5-6-11-12) ve bir adet kırmızı figür lekythos (Kat. No.16) yer almaktadır.

Kataloğumuz içerisinde en erken örnek, MÖ.6.yüzyıl üçüncü çeyreğine tarihlenen Kat.no.28 ve en geç örnek ise, MÖ.5. yüzyılın üçüncü çeyreğine tarihlenen Kat. no. 31 olarak belirlenmiştir. Kataloğumuz içerisinde yer alan buluntular tarih aralığı olarak, MÖ. 6. yüzyıl sonu/ 5.yüzyıl ilk çeyreği ve 5. yüzyıl ikinci çeyreğinde yoğunlaşmaktadır.

Troas bölgesinde, MÖ.6.yüzyıl sonu ve erken 5. yüzyılda (MÖ.500-475) diğer kap formları arasında öne çıkan lekythoslar, MÖ. 5.yüzyılın ilk yarısında miktar olarak en sık görülen seramik grubunu oluşturmuşlardır. Bu durum Batı Anadolu genelindeki lekythos dağılımı için de benzer bir sonucu yansıtmaktadır.

Tipolojik ve stil olarak incelediğimiz Calvert Koleksiyonu lekythos grubu, çalışma sonucunda MÖ. 6. yüzyılın son çeyreği ve 5. yüzyılın üçüncü çeyreğine uzanan tarih aralığına yerleştirilmiştir. Koleksiyon her ne kadar Calvert tarafından yapılan kazılarla ve araştırmalarıyla oluşturulmuşsa da, bunların sistemli kazılar

olmayışı, geliş yeri ve kayıtlarının eksik oluşu, incelediğimiz eserlerin bulundukları yerlerdeki diğer buluntularla karşılaştırılmaması, eserlerin tarihlendirilmesinde güçlük doğurmaktadır.

ÖZET

Çanakkale Müzesi'nde saklanan Calvert Koleksiyonu'na ait eserlerin bir bölümünü oluşturan lekythoslar, çalışmamızda omuzlu lekythoslar ve silindir formlu lekythoslar olmak üzere iki tipte incelenerek, ressamların belirlenmesine yönelik bir çalışma sürdürülmüştür.

Katalog çalışması olarak düzenlenen araştırmamızın çoğunluğu, Attik özellik taşıyan siyah figürlü lekythoslardan oluşmaktadır. Kırmızı figür olarak üç adet lekythos yer almaktadır. Bunların dışında, bezekli (palmet-sarmaşık - defne yaprağı bezemeli) lekythoslar, siyah gövdeli (glazürlü) ve aşınma nedeniyle herhangi bir bezeme ya da figürlerin izlenemediği lekythoslar yer almaktadır.

Katalogdaki lekythoslar form ve bezeme özellikleriyle, MÖ. 6. yüzyılın son çeyreği ile 5. yüzyılın 3. çeyreğine uzanan tarih aralığına yerleştirilmiştir.

SUMMARY

In our research we investigated the lekythoi preserved in Çanakkale Museum belonging to "Calvert Collection".

As being a cataloque work, we examined mainly two types of lekythoi according to their shapes: The shoulder lekythoi and the cylinder lekythoi and tried to determine the painters by the collected datas.

In this research the majority of the ware contained black figured lekythoi and three red figured lekythoi. The remaining part consists of patterned lekythoi (ivy-laurel branched-palmette), black glaze lekythoi and lekythoi without any visible pattern and figure (caused by corrosion).

In this cataloque, form and pattern characteristics of the lekythoi by date seem to be extended from the last quarter of 6^{th} B.C to third quarter of 5^{th} B.C.

BİBLİYOGRAFYA

Agora, XII; B.A. Sparkes - L.Talcott, The Athenian Agora, Vol.XII, Black and Plain Pottery of the 6th, 5th and 4th Centuries B.C., (Princeton, New Jersey 1970).

Agora, XXIII ; M.B.Moore – M.Z.P.Phillipides, The Athenian Agora, Vol.XXIII, Attic Black Figured Pottery, (Princeton, New Jersey 1986).

Agora, XXX ; M.B.Moore, The Athenian Agora, Vol.XXX, Attic Red – Figured and White- Ground Pottery, (Princeton, New Jersey 1997).

Akarca, Troas ; A.Akarca, " Troas'ta Aşağı Kara Menderes Ovası Çevresindeki Şehirler" Belleten XLII, 165, 1978, S. 1-48.

Bailey; B. L. Bailey, "The Export of Attic Black-Figured Ware", JHS 60 (1940), 60-79.

Boardman, Overseas ; J.Boardman, The Grek Overseas, (Baltimore 1964).

Beazley, ABV; J.D.Beazley, Attic Black- Figure Vase Painters, (Oxford 1956).

Beazley, ARV 2; J.D.Beazley, Attic Red Figure Vase Painters, Oxford 1963).

Boulter.C.G ; "Graves in Lenormant Street, Athens", Hesperia 32, (1963).

Cook, Troad ; J.M.Cook, The Troad, An Archaeological and Topographical Study, (Oxford 1973).

Ellinghaus, C; Aristokratische Leitbilder Demokratische Leitbilder, Kampfdarstellungen auf Athenischen Vasen in Archaischer und Frühklassischer Zeit,(1997).

Haspels, ABL; C.H.E. Haspels, Attic Black- Figured Lekythoi, (Paris 1936).

Heuck Allen, Calvert ; S.Heuck Allen, " Finding the Walls of Troy : Frank Calvert, Excavator", AJA 99,1995, s.379- 407.

Heuck Allen,S; F.Calvert H Schilimann at Hisarlık (University of California Press 1999).

Kerameikos IX ; U.Knigge, Kerameikos IX, ErgeBnisse Der Ausgrabungen, Der Südhügel Deutsches Archaologisches Institut, (Berlin 1976).

Kurtz, AWL; D.C.Kurtz, Athenian White Lekythoi, Patterns and Painters, at the Clarendon Press, (Oxford 1975).

Smith,Tyler.J ; "Black – Figure Vases in The Collection of The British School at Athens", BSA 98,(2003), S.347- 370.

Schwarz, Shirley J ; Grek Vases in the National Museum of Natural History Smithsonian Institution Washington, D.C, (Roma 1996).

Thiersch, H ; Katalog der Sammlung Calvert in den Dardanellen und in Thymbra im Auftrag des Kaiserlich Deutschen Archaologischen Instituts (1902).

Tuna-Nörling ; Y.Tuna Nörling, Die Attisch - Schwarzfigurige Keramik und der Attische Keramikexport Nach Kleinasien, Die Ausgrabungen von Alt Smyrna und Pitane, Band 41, (Tübingen 1995).

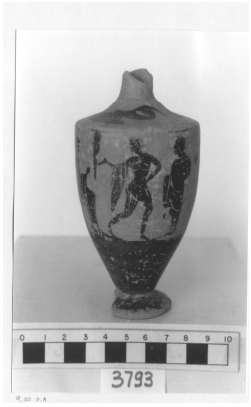
Tuna- Nörling, Y.Tuna Nörling, "Attika Siyah Figür Seramiğinin Batı Anadolu'da Yayılımı", XI. Araştırma Sonuçları Toplantısı,(Ankara 1993), s.437-451.

Ure, Sixth ; P.N.Ure, Sixth and Fifth Century Pottery From Rhitsona, (London 1927).

LEVHALAR



A

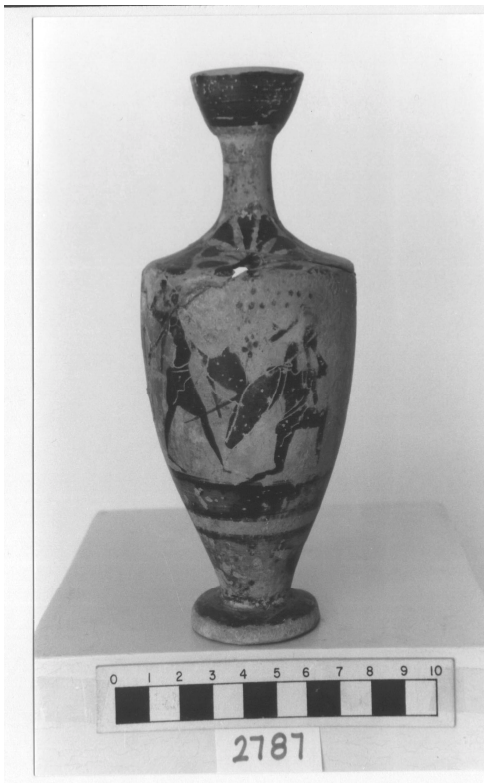


b



c

Kat. No. 1 (a, b, c)



A



B

Kat. No. 2 (a, b)



a b



C

Kat. No. 3 (a, b)

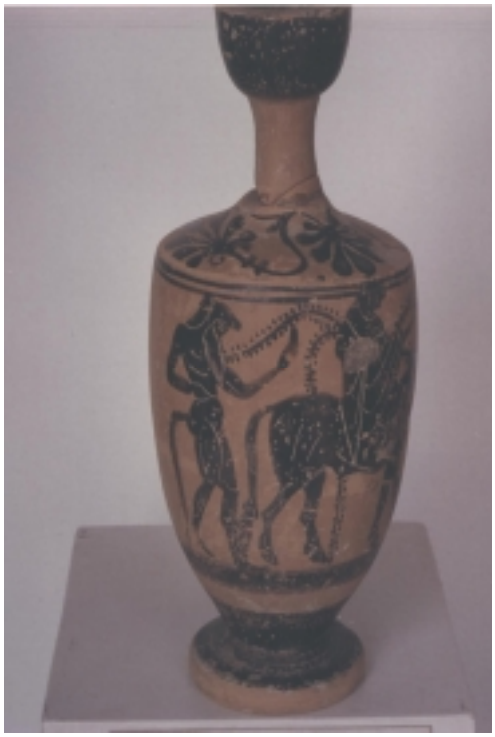


A



B

Kat. No. 4 (a, b)



a



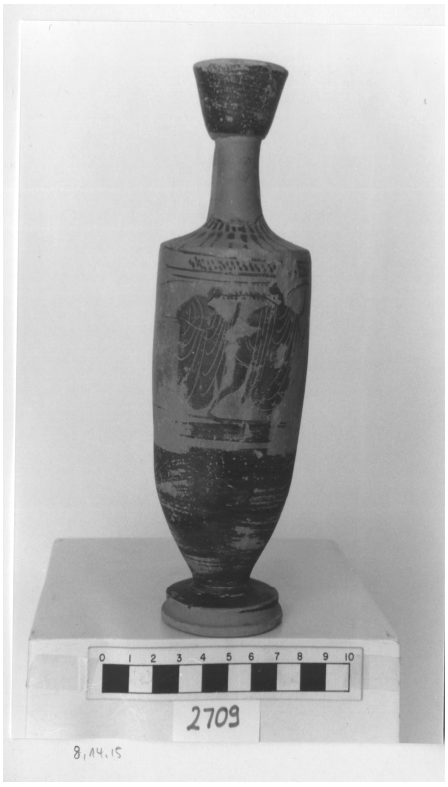
b



1:25

C

Kat. No. 5 (a, b, c)

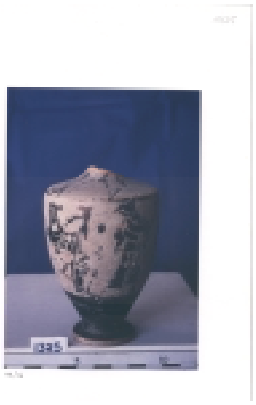


A



B

Kat. No. 6 (a, b)



a



b c



d



e

Kat. No. 7(a, b, c, d, e)



a



b



c



d

Kat. No. 8 (a, b, c, d)

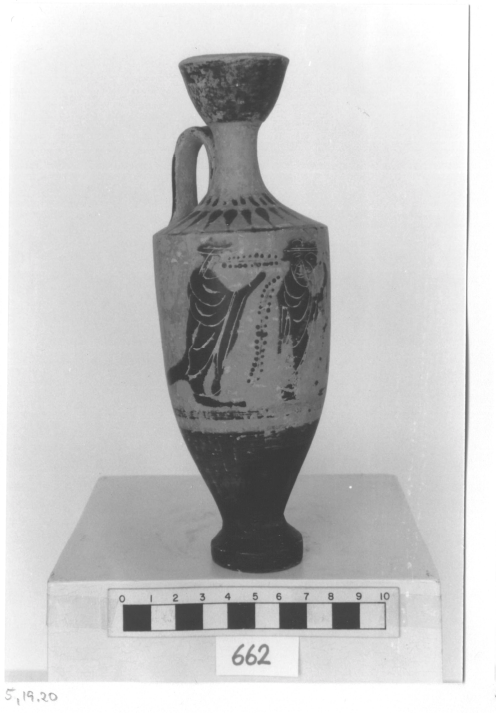


a b



C

Kat. No. 9 (a, b, c)



A



B

Kat. No. 10 (a, b)



a



b



c



d

Kat. No. 11 (a, b, c, d)



Kat. No. 12



Kat. No. 13

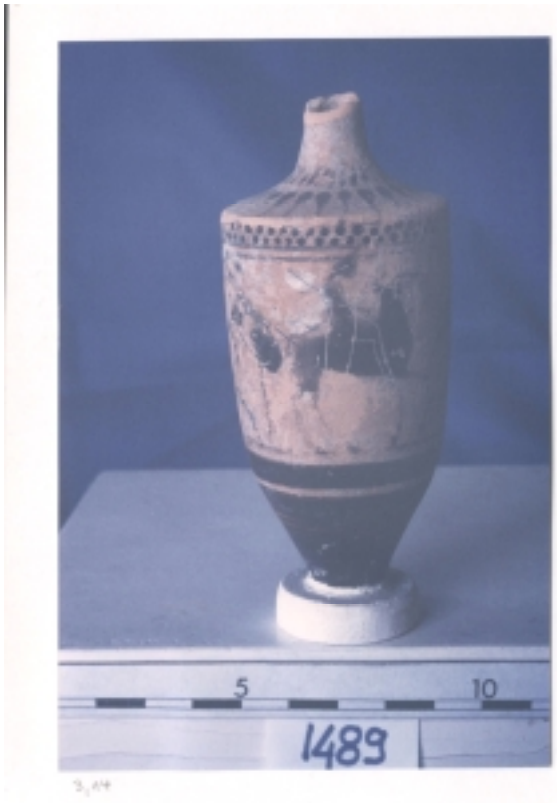


A

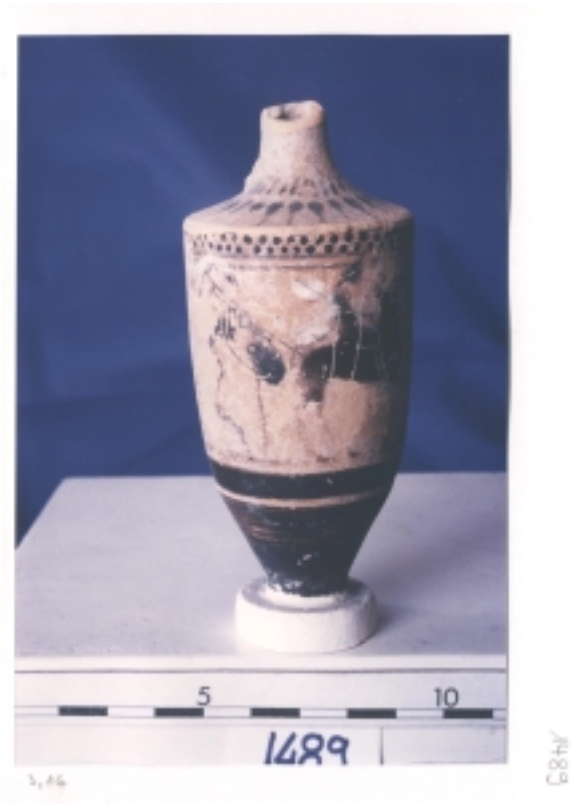


B

Kat. No. 14 (a, b)



A



b



c

Kat. No. 15 (a, b, c)



Kat. No. 16

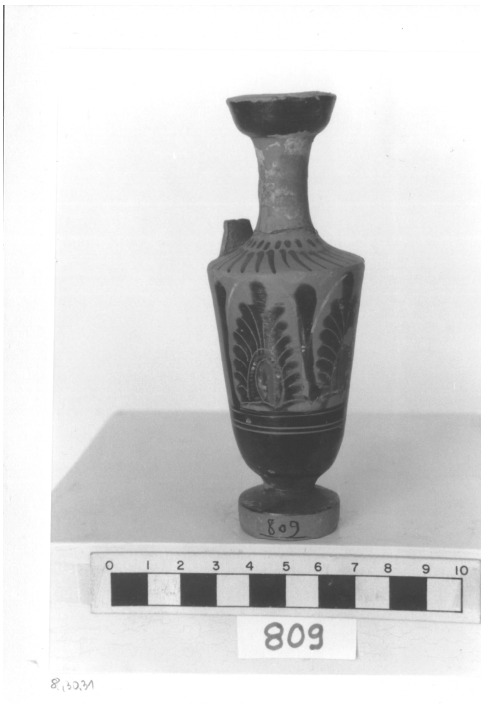
1539



Kat. No. 17



a



b

Kat. No. 18 (a, b)



Kat. No. 19

883



Kat. No. 20



a



b

Kat. No. 21 (a, b)

1473



Kat. No. 22



Kat. No. 23



Kat. No. 24



a



b

Kat. No. 25 (a, b)



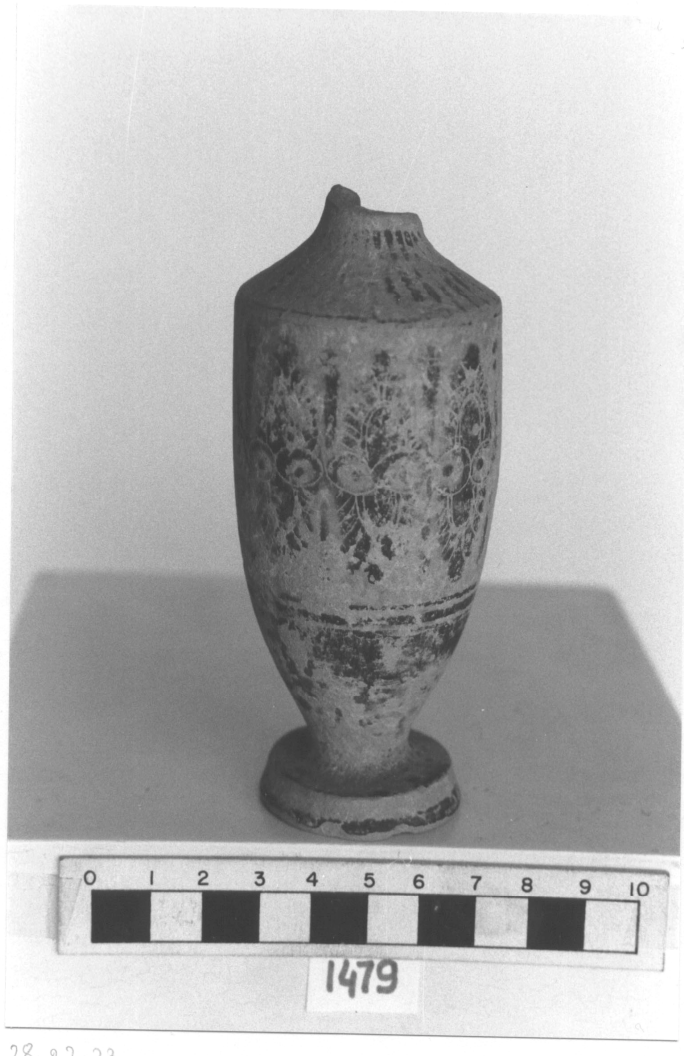
a



b

Kat. No. 26 (a, b)

1479



28,92-23

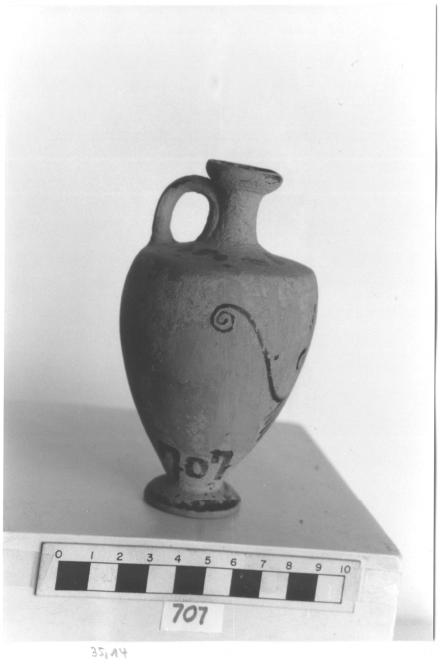
Kat. No. 27



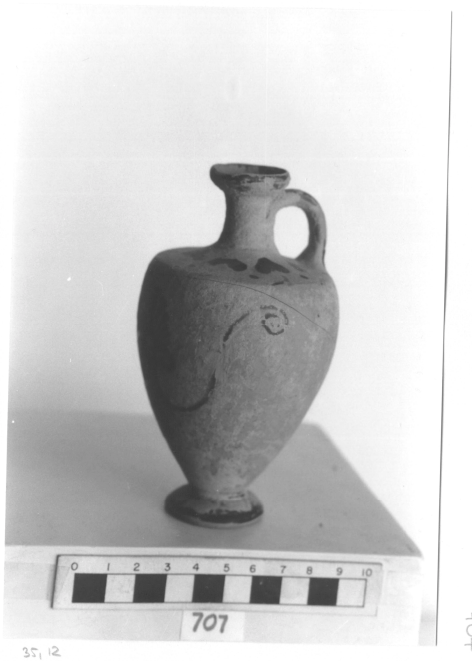
a



b



c



d

Kat. No. 28



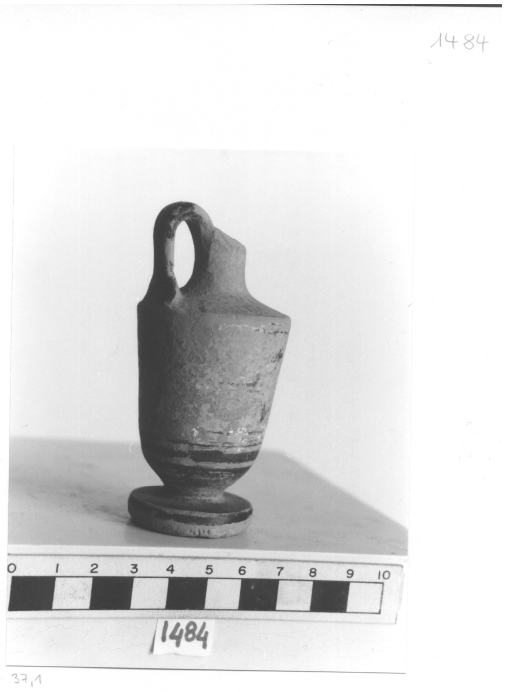
Kat. No. 29



Kat. No. 30



a



b

Kat. No. 31 (a, b)



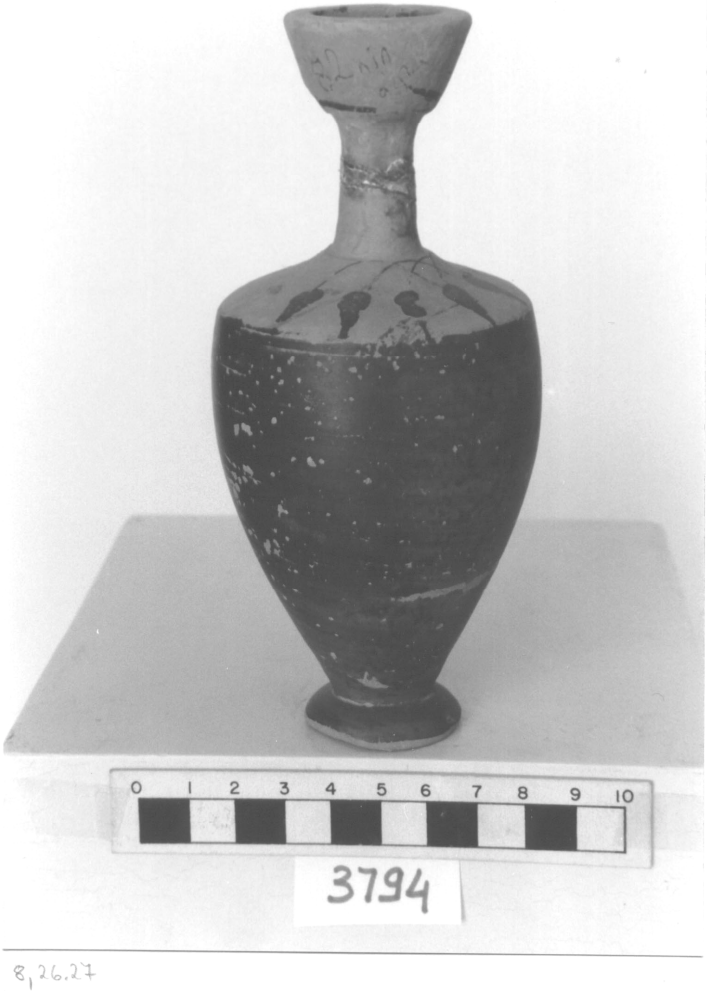
a



b

Kat. No. 32

3794



Kat. No. 33



Kat. No. 34

2755



Kat. No. 35

1501



28.12.19

Kat. No. 36

834



Kat. No. 37

1500



Kat. No. 38

1498



Kat. No. 39



a

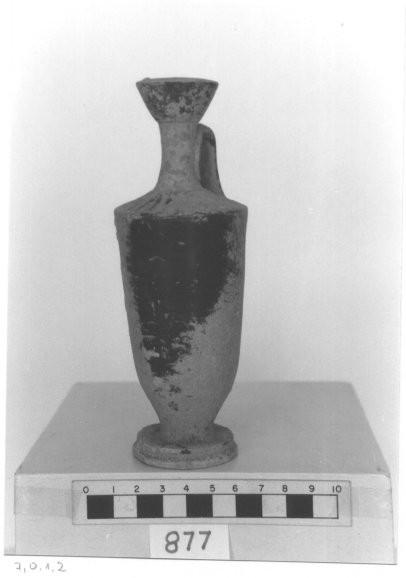


b

Kat. No. 40



a



b

Kat. No. 41



a b



c

Kat. No. 42



Kat. No. 43

697



64,15

Kat. No. 44

698



6.17.18

Kat. No. 45



a



b

Kat. No. 46 (a, b)



Kat. No. 47



Kat. No. 48



Kat. No. 49



Kat. No. 50



Kat. No. 51



Kat. No. 52



Kat. No. 53



Kat. No. 54

1486



Kat. No. 55



Kat. No. 56

704



Kat. No. 57



a



b

Kat. No. 58 (a, b)